בעזהשי"ת

ספר

עֲצָתוֹ אֱמוּנָה

אִידִישׁ

פָּרָשַׁת שׁוֹפְטִים - כִּי תֵצֵא

תשע"ז

היכל הקודש

הכתובת להשיג את הספר הקדוש הזה וכל ספרי
אדמו"ר מוהר"ן מברסלב זי"ע וספרי תלמידיו הקדושים

To obtain this and other Breslov publications:

היכל הקודש וויליאמסבורג
HEICHAL HAKODESH WILLIAMSBURG
27 Skillman Street
718-384-1652

היכל הקודש מאנסי
HEICHAL HAKODESH MONSEY
32 Dolson Rd.
347-733-7551

היכל הקודש קרית יואל
HEICHAL HAKODESH KIRYAS JOEL
8 Hayes Ct.
845-467-5299

היכל הקודש קרית יואל
HEICHAL HAKODESH KIRYAS JOEL
8 Premishlan Way
845-243-0563

בארץ ישראל:

מוסדות "היכל הקודש" חסידי ברסלב

שע"י עמותת "ישמח צדיק-קהילת ברסלב בגליל"
בהסייתדות ע"י כ"ק מוהרא"ש זצוק"ל

רחוב רבי נחמן מברסלב 1 ת.ד. 421 יבנאל 15225

טלפון רב קווי 04-6708356

פקס: 04-6708359

Visit our new website: www.breslevcenter.com

לשמוע השיעורים 212-444-9191

Find our entire book selection at:
AMAZON.COM
To donate and/or sponsor one of our books please call:
845-248-1651

בעזרת ה׳ יתברך - יום א׳ פרשת שופטים, כ״ח מנחם-אב, שנת תשע״ז לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

איך וויל זייער שטארק בעטן אלע מיינע תלמידים ווער עס האט זיך נאך נישט משתתף געווען צו האבן א זכות אינעם בנים וואס מיר בויען אין אומאן, זאל זען זיך צו משתתף זיין ווי פריער ווייל מען האט יעצט אפגעשטעלט דאס בויען, און דער בויער ווארט אז איך זאל אים שיקן נאך געלט; עס איז ממש א שאד אז עס זאל זיך אפשטעלן דאס בויען.

אויך וויל איך דיר פערזעליך איינלאדענען צו דער בר מצוה פון מיין טייערע זון הרב הגאון אלחנן חיים נרו יאיר, וואס וועט אם ירצה ה׳ פארקומען דאנערשטאג נאכט ביי מיין זיידן אין סקולענער קאנטרי; און אם ירצה ה׳ וועט דו וועסט מאכן א שמחה, וועל איך זיך באטייליגן און זיך מיט פרייען מיט דיר.

מיינע תלמידים זענען ביי מיר אזוי ווי מיינע קינדער, אזוי ווי חכמינו זכרונם לברכה זאגן (סנהדרין יט:): ״כָּל הַמְלַמֵּד בֶּן חֲבֵירוֹ תּוֹרָה, מַעֲלֶה עָלָיו הַכָּתוּב כְּאִילוּ יְלָדוֹ״, ווער עס לערנט מיט א צווייטן תורה, איז גערעכנט ווי ער האט אים געבוירן. דערפאר וועט עס זיין פאר מיר א גרויסע שמחה אז דו וועסט זיך באטייליגן ביי די שמחה.

איך האף אז דו האסט געהערט נעכטן די דרשה וואס איך האב ארויס געשריגן פון דער טיפעניש פון מיין הארץ; און איך האף אז דו האסט עס נישט נאר געהערט נאר אויך דערהערט.

איך זאג עס דיר נאכאמאל: אומאן העלפט אויב מען זינדיגט בין אדם למקום - אויף עבירות וואס עס איז צווישן דעם מענטש מיטן אייבערשטן, אויף דעם העלפט תיקון הכללי, אבער ווען איינער טוט איינעם וויי - ווען א אינגערמאן ברענגט אהיים זיין סמארט פאון און ער זיצט אויף דעם אין שטוב אויפן חשבון פון זיין ווייב און קינדער, העלפט נישט קיין תשובה אויף דעם, ווייל (יומא פה:): ״עֲבֵירוֹת שֶׁבֵּין אָדָם

לַחֲבֵירוֹ אֵין יוֹם כִּפּוּרִים מְכַפֵּר עַד שֶׁיְּרַצֶּה אֶת חֲבֵירוֹ", עס וועט גארנישט ניצן ביז ווי לאנג דו וועסט תשובה טון און איבערבעטן.

וויפיל אידישע שטובער זענען שוין חרוב געגאנגען וועגן דעם פארשאלטענעם סמארטפאון וכו', וויפיל טרערן פארגיסן אידישע פרויען אז זייערע מענער זאלן האבן א געפיל אין שטוב צו פארברענגן מיט די קינדער, און זיין א געטרייע טאטע און א געטרייע מאן.

עס איז אן עקל און א גרויל - א אינגערמאן וואס דרייט זיך מיט א סמארט פאון, און ער רעדט זיך אליינס איין אז ער דארף עס פאר ביזנעס; ביזנעס און ביזנעס אבער אין שטוב איז די צייט פאר די ווייב און קינדער.

איך האף אז מיינע ווערטער וועלן אריין גיין אין דיר, און דו וועסט אנהייבן צו לעבן מיטן מציאות וכו'.

דער אייבערשטער זאל העלפן אז דו זאלסט מצליח זיין אין אלע דיינע וועגן.

...

~~~~~~~~~~

בעזרת ה' יתברך - יום ב' פרשת שופטים, כ"ט מנחם-אב, שנת תשע"ז לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

איך בעט דיר זייער אז דו זאלסט זען צו העלפן אביסל אין שטוב; דער עיקר זאלסטו זען צו געבן גוטע ווערטער, און זיך איבערבעטן מיט דיין ווייב, אפילו זי איז נישט גערעכט - דאך זאלסטו איר איבער בעטן און רעדן צו איר שיינע ווערטער. דו זאלסט איר חס ושלום קיינמאל נישט וויי טון, ווייל חכמינו זכרונם זאגן (בבא מציעא נט.): "לְעוֹלָם יְהֵא אָדָם זָהִיר בְּאוֹנָאַת אִשְׁתּוֹ, שֶׁמִּתּוֹךְ שֶׁדִּמְעָתָהּ מְצוּיָה אוֹנָאָתָהּ קְרוֹבָה", א מענטש זאל זייער אכטונג געבן נישט צו טשעפען זיין ווייב, ווייל זי וויינט זייער שנעל.
~~~~~~~~~~

דער רבי האט אונז אנגעזאגט (שיחות הר"ן, סימן רסד): "לְכַבֵּד וּלְיַקֵּר אֶת אִשְׁתּוֹ", מיר זאלן האלטן חשוב און רעדן שיין צו די ווייב, כִּי אָמַר: הֲלֹא הַנָּשִׁים הֵם סוֹבְלִים צַעַר וְיִסּוּרִים גְּדוֹלִים מְאֹד מְאֹד מִיַּלְדֵיהֶם, צַעַר הָעִבּוּר וְהַלֵּידָה וְהַגִּידּוּל, כַּאֲשֶׁר יָדוּעַ לַכֹּל עֹצֶם מַכְאוֹבָם וְצַעֲרָם וְיִסּוּרֵיהֶם בְּכַמָּה אוֹפַנִּים הַקָּשִׁים וּכְבֵדִים מְאֹד מְאֹד וְכוּ' וְכוּ', ווייל זיי ליידן אסאך צער, און זיי האבן גרויסע יסורים פון די קינדער וכו' וכו'.

עס זענען דא וואס לערנען מיט חתנים אז דער עיקר זאל מען קויפן מתנות און ארויסנעמען אין 'רעסטאראנט' וכדומה, אבער מוהרא"ש האט אונז אנדערש געלערנט, אז א פרוי דארף נישט קיין מתנות, און א פרוי דארף נישט מען זאל איר ארויס נעמען וכדומה, א פרוי וויל א מאן וואס איז נאנט מיט איר און רעדט שיין, אזוי ווי חכמינו זכרונם לברכה זאגן (סוטה כ:): "רוֹצָה אִשָּׁה בְּקַב וְתִפְלוּת, מִתִּשְׁעָה קַבִּין וּפְרִישׁוּת", א פרוי וויל ענדערש ווייניג עסן און זיין נאנט מיט איר מאן, ווי איידער אסאך עסן און נישט זיין נאנט מיטן מאן; אודאי איז גוט צו קויפן א מתנה לכבוד יום טוב, אבער נישט דאס איז שלום בית, שלום בית איז דיין שמייכל וואס דו שמייכלסט צו איר, און די פאר גוטע ווערטער וואס דו געבסט איר.

איך בעט דיר זייער ..., אנשטאט צו קוקן מאוויס, נעם א משניות און זאג א פרק נאך א פרק, דאס וועט דיר אויסוואשן דיין נשמה; מאוויס איז א שקר און א דמיון, עס נעמט צו דעם מח פונעם מענטש און עס ברענט אויס דער מח, דורכדעם פארלירט מען די גאנצע טעם אין דאווענען, ווייל דער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן נ): "כָּל הַפּוֹגֵם בַּבְּרִית, אֵין יָכוֹל לְהִתְפַּלֵּל"; ווער עס איז פוגם בברית, ער היט זיך נישט די אויגן, און ער קוקט שמוציגע מאוויס, דער קען נישט דאווענען, און דאס גאנצע דאווענען איז אים אן אפקומעניש; מען זעט אינגעלייט דאווענען נישט - דאס קומט פון קוקן שמוציגע מאוויס רחמנא לצלן. קודם קוקט מען סתם זאכן, ביז מען פאלט אריין רחמנא לצלן אין געמיינע גארבידזש, וואס דארט אז מען פאלט אריין איז שוין זייער ביטער, עס ברענט אויס די גאנצע מח מחשבה, מען ווערט א שלעכטער מענטש און מען האט מער נישט קיין געפיל צו די אייגענע ווייב און קינדער, און מען פארלירט די געפיל צו דאווענען און צו לערנען, מען ווערט אויס...

איך בעט דיר! איך וויין צו דיר! ווארף אוועק דיין 'שמוץ פאון', אדער לכל הפחות לייג ארויף א פילטער; צייל אפ וויפיל מאל מוהרא"ש שרייבט אז מען זאל נישט האבן קיין שמוץ פאון... איך קען דיר אזויפיל זאגן: "ווער עס פאלגט וואס מען רעדט דא אין ישיבה האט א לעכטיגע לעבן".

דער אייבערשטער זאל העלפן אז דו זאלסט מצליח זיין אין אלע דיינע וועגן.

...

~~~~~~~~~~

בעזרת ה' יתברך - יום ג' פ' שופטים, א' דראש חודש אלול, שנת תשע"ז לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

טייערער ברודער, וועק זיך אויף פון דיין שלאף! כאפ א משניות און זאג אפאר פרקים, נעם א גמרא און לערן כאטש איין דף גמרא, עס קומט א טאג וואס דער מענטש בלייבט איינער אליין, נאקעט - פון קאפ ביז פיס, און נאר די פרקים משניות און דפים גמרא וועט איבערבלייבן פון דיר.

דאס איז היכל הקודש און דאס האב איך באקומען פון מוהרא"ש; איינער וועט דיר זאגן אז ער האט די בעקיטשע פון מוהרא"ש, איינער וועט דיר זאגן אז ער האט די בענקל פון מוהרא"ש. דאס אלעס איז שטותים והבלים, און נישט פאר דעם זענען מיר געקומען אין "היכל הקודש"; זע אז דו זאלסט האבן א פרק משניות פון מוהרא"ש, און א דף גמרא פון מוהרא"ש.

איך וויל דיר מחזק זיין אז דו זאלסט זיך אויפוועקן און טראכטן פון תכלית, און דו זאלסט געדענקען אז אן א דף גמרא איז גארנישט דא, און חוץ פון גיין אין שול דריי מאל א טאג בלייבט גארנישט איבער פונעם מענטש; מוהרא"ש פלעגט זיך בארימען: "ווי אזוי זעט מען אויף א אינגערמאן צי ער איז א תלמיד "היכל הקודש"? אויב ער דרייט זיך מיט א קליינע משניות'ל אין טאש, און ווען ער האט אפָּאר
~~~~~~~~~~

איבעריגע מינוט, כאפט ער אריין נאך א פרק און נאך א פרק, דאס איז א סימן פון א תלמיד "היכל הקודש".

געדענק וואס דער רבי זאגט (שיחות הר"ן, סימן כג): "וואויל איז דער מענטש וואס עסט יעדן טאג א פאר פרקים משניות".

עס קומט מיר נישט אן גרינג צו שרייבן, אבער איך שטרענג מיך אן, ווייל איך וויל דיר מחזק זיין אז דו זאלסט אריין כאפן עפעס גוטס יעדן טאג.

דער אייבערשטער זאל העלפן אז דו זאלסט מצליח זיין אין אלע דיינע וועגן.

...

~~~~~~~~~~

בעזרת ה' יתברך - יום ד' פ' שופטים, ב' דראש חודש אלול, שנת תשע"ז לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

היינט איז ראש חודש אלול, אין דעם חודש גרייטן מיר זיך אן צום גרויסן יום הדין.

דער הייליגער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן עג): "מִי שֶׁרוֹצֶה לִזְכּוֹת לִתְשׁוּבָה, יִהְיֶה רָגִיל בַּאֲמִירַת תְּהִלִּים, כִּי אֲמִירַת תְּהִלִּים מְסֻגָּל לִתְשׁוּבָה", ווער עס וויל זיך צוריק קערן צום אייבערשטן זאל זאגן תהילים ווייל תהילים איז מסוגל צו תשובה; "זֶה שֶׁאָנוּ רוֹאִין, שֶׁבִּימֵי תְּשׁוּבָה - דְּהַיְנוּ בֶּאֱלוּל וַעֲשֶׂרֶת יְמֵי תְּשׁוּבָה, כָּל יִשְׂרָאֵל עוֹסְקִין אָז בַּאֲמִירַת תְּהִלִּים, כִּי אֲמִירַת תְּהִלִּים מְסֻגָּל לִתְשׁוּבָה כַּנַּ"ל", דערפאר - זאגט דער רבי - זעט מען אז אין די טעג פון אלול און עשרת ימי תשובה זענען אלע עוסק אין זאגן תהילים, ווייל דאס איז מסוגל צו תשובה, "וְעַל כֵּן, הוּא דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד לַעֲסֹק תָּמִיד בַּאֲמִירַת תְּהִלִּים, כִּי תְּהִלִּים הוּא הִתְעוֹרְרוּת גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אַשְׁרֵי שֶׁיֹּאחַז בּוֹ", דערפאר איז א גרויסע זאך שטענדיג עוסק צו זיין אין זאגן תהילים.
~~~~~~~~~~

דערפאר בעט איך דיר זייער אז דו זאלסט זאגן יעדן טאג תהילים, אזוי וועסטו זוכה זיין צו תשובה שלימה.

אויך זע צו לערנען יעדן טאג א דף גמרא; ווייל ווען מען לערנט גמרא פארברענט מען דעם יצר הרע, אזוי ווי דער רבי זאגט (ליקוטי מוהר״ן, חלק א׳, סימן ריד): ״תַּלְמוּד בְּגִימַטְרִיָּא אוֹתִיּוֹת שֶׁל שְׁמָהּ ׳לִילִית׳, עַל כֵּן יֵשׁ כֹּחַ בְּלִמּוּד הַתַּלְמוּד לְהַכְנִיעַ אוֹתָהּ״, ׳תלמוד׳ באטרעפט די זעלבע ווי דער נאמען פון די קליפה וואס מאכט א מענטש זינדיגן אין פגם הברית; און ווען מען לערנט גמרא איז מען מכניע די קליפה, דערפאר האט דער סמ״ך מ״ם זייער מורא פון א דף גמרא, אלעס וועט ער לאזן דעם מענטש זאל טון, אבי נישט עפענען א גמרא.

מיר פירן זיך צו בלאזן שופר פאר עלינו - גלייך נאך קדיש דרבנן און ברכו, און מיר זאגן ״לדוד ה׳ אורי״; אינדערפרי נאכן ״יום״, און ביי מנחה זאגט מען עס תיכף נאך הויכע שמונה עשרה, פאר קדיש תתקבל.

דער אייבערשטער זאל העלפן אז דו זאלסט מצליח זיין אין אלע דיינע וועגן.

...

~~~~~~~~~~~

בעזהשי״ת - יום ה׳ פרשת שופטים, ב׳ אלול, שנת תשע״ז לפ״ק

לכבוד ... נרו יאיר

איך וויל דיר איינלאדענען צו די בר מצוה וואס איך מאך היינט נאכט פאר מיין זון הרה״ג אלחנן חיים ני״ו ביי מיין זיידע אין בית המדרש, אין סקולענער קאנטרי; איך וועל מיר זייער פרייען אז דו וועסט זיך באטייליגן ביי מיין שמחה, מיינע תלמידים זענען ביי מיר אזוי ווי מיינע קינדער. דער אייבערשטער זאל העלפן אז דו זאלסט זוכה זיין צו האבן נחת ביי דיינע קינדער, און מאכן שטענדיג שמחות.
~~~~~~~~~~~

זע צו לערנען יעדן טאג דעם דף גמרא, עס איז גאר אנדערש דער טאג ווען מען לערנט דעם דף גמרא, דער גאנצער טאג גייט נאכדעם אנדערש, אזוי אויך איז עס מטהר דעם מענטש פון אלע שלעכטס.

דער אייבערשטער זאל העלפן אז דו זאלסט מצליח זיין אין אלע דיינע וועגן.

...

~~~~~~~~~~~

בעזרת ה' יתברך - יום א' פרשת כי תצא, ה' אלול, שנת תשע"ז לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

איך האף אז דו שטארקסט זיך מיט אמונה פשוטה אפילו עס גייט אויף דיר אריבער שוועריקייטן און דו שפירסט אז דו קענסט עס נישט אויסהאלטן; דער רבי האט געזאגט פאר ר' נתן (שיחות הר"ן, סימן רעט): "אז עס איז גאר ביטער איז מען זיך אין גאנצן מבטל", האט ר' נתן געפרעגט דעם רבי'ן: "אֵיךְ מְבַטְּלִין עַצְמוֹ?" ווי אזוי איז מען זיך מבטל? האט דער רבי געזאגט: "מען פארמאכט זיך דאס מויל און די אויגן - דאס איז ביטול".

דער רבי האט געזאגט פאר ר' נתן (חיי מוהר"ן, סימן תקנה): "דו ווייסט וועם דער אייבערשטער האט ליב? דער אייבערשטער האט ליב א געפרעגלטן איד"; א מענטש וואס עס גייט אריבער אויף אים ביטערע שווערע נסיונות און ער דערהאלט זיך, אים האט דער אייבערשטער ליב.

דער רבי האט דערציילט (כוכבי אור, סיפורים נפלאים) אז עס איז געווען א גוי וואס האט זיך געדרייט מיט ארימעלייט, און ער האט געהערט ווי די אידן שמועסן צווישן זיך אז נאך אביסל קומט שוין דער יום טוב פסח; האט ער זיך אינטערסירט וואס איז דאס פסח? האט מען אים פארציילט ווי שיין דער יום טוב איז, מען פראוועט א סדר, און אלע אידן, אפילו ארימלייט, עסן א רייכע סעודה; מען זיצט ביים טיש ווי קעניגן,
~~~~~~~~~~~

מען עסט און מען טרינקט און מען איז פריילעך. די ארימעלייט האבן אים געזאגט אז עס לוינט זיך צו פאסטן א פאר טעג פאר יום טוב כדי מען זאל זיין גוט הונגעריג צום סדר. דער גוי האט געטראכט צו זיך: 'איך מוז דאס אויספרובירן, איך וועל מיר פארשטעלן ווי א איד, און איך וועל גיין צו א סדר, איך וויל כאטש איין מאל אין לעבן האבן א גוטע סעודה'. למעשה האט מען אים נישט פארציילט אז מען הייבט נישט אן מיט 'שלחן עורך', נאר קודם זאגט מען די הגדה, און מען עסט א שטיקל גרינצייג ווייניגער ווי א כזית, און נאכדעם מוציא מצה, און מרור וכו' וכו'; פסח ביינאכט האט זיך דער גוי איינגעלאדנט ביי א איד צו זיין ביים סדר, און ער זיצט ביים סדר און ער ווארט און ווארט צו עסן די שיינע סעודה, ווען עס איז געקומען צו מרור, און ער איז שוין געוועזן זייער הונגעריג, האט ער געטראכט אז מען האט אים דא זיכער אויסגעשפילט, ווייל ער ווארט אזוי לאנג אויף די סעודה און מען דרייט ארום מיט אים. האט ער זיך אויפגערעגט און אנטלאפן.

שפעטער ווען ער האט געטראפן זיינע חברים האט ער זיי פארציילט די גאנצע מעשה, אז מען האט אים געלאזט אויסהונגערן, ביז מען האט אריין געברענגט א שארפע עסן וכו' וכו', האבן זיי אים געזאגט: "א שאד ביסט אנטלאפן פאר שלחן עורך, ווען דו ווארסט ווען אויס נאך אביסל וואלסטו געהאט א הערליכע סעודה".

דערפאר בעט איך דיר, זאלסט נישט אויסקוקן ווי דער גוי וואס איז אנטלאפן פאר שלחן עורך, ווארט און האב געדולד.

דער אייבערשטער זאל העלפן אז דו זאלסט מצליח זיין אין אלע דיינע וועגן.

א כתיבה וחתימה טובה און א גוט געבענטשט יאר.

...

~~~~~~~~~~~
~~~~~~~~~~~

דער בריוו איז מעורר א אינגערמאן אז ער זאל זיך אפלאזן פון זיינע שלעכטע חברים און נישט האבן קיין סמארט פאון, ווייל דאס וועט אים נאר הרג'ענען זיין שלום בית און זיין גאנצער לעבן.

בעזרת ה׳ יתברך - יום א׳ פרשת כי תצא, ה׳ אלול, שנת תשע״ז לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

דיין ווייב איז צוגעקומען צו מיר אינמיטן גאס, און זי הייבט אן רעדן צו מיר; זי פלאצט אויס אין א געוויין, און זי הייבט אן שרייען: ״ראש ישיבה, ראטעווע מיר, עפעס האט פאסירט מיט מיין מאן; ער האט שלעכטע חברים, ער האט זיך געקויפט א סמארט פאון״, און זי וויינט און וויינט... איך האב נישט געוואוסט וואס צו טון, ווייל פון איין זייט ווערט גע׳פסק׳נט (רמב״ם פרק ה׳ מהלכות דעות, הלכה ז): ״וְלֹא יְסַפֵּר עִם אִשָּׁה בַּשּׁוּק, וַאֲפִלּוּ הִיא אִשְׁתּוֹ, אוֹ אֲחוֹתוֹ, אוֹ בִּתּוֹ״, א תלמיד חכם טאר נישט רעדן מיט פרויען אויפן גאס, אפילו מיט די אייגענע ווייב אדער שוועסטער, ווייל נישט אלע ווייסן אז דאס איז זיין ווייב, וועט מען אים חושד זיין וכו׳; איך האב געוואלט וויטער גיין, ווייל אויפ׳ן גאס איז נישט קיין פלאץ וואו מען הערט אויס וכו׳, אבער פון די אנדערע זייט האב איך פשוט רחמנות געהאט ווען איך האב געהערט איר געוויין, האב איך איר אויסגעהערט, און איר בארואיגט, אז איך וועל פרובירן צו רעדן צו דיר.

טייערער ..., מיין הארץ וויינט, מיינע אויגן טרערן; וויפיל האב איך אוועק געגעבן פון מיין לעבן פאר מיינע תלמידים, וויפיל שעות, טעג, וואכן, שבתים און ימים טובים האב איך אוועק געגעבן פאר מיינע תלמידים, אלעס נאר אז איר זאלט אויסוואקסן ערליכע אידן, איר זאלט חתונה האבן און האבן שלום בית; מיט דיר פערזענליך האב איך זייער אסאך געארבעט, איך האב אסאך געדארפט שלינגען און שווייגן, און איך האב זייער אסאך געטון פאר דיר; איך בין געווען דיין שדכן, און איך האב דיר באגלייט טריט אויף שריט - פאר דיין חתונה און נאך דיין חתונה; בעט איך דיר מיין טייערער תלמיד, פאלג וואס ערליכע אידן זאגן, נעם נישט קיין סמארט פאון, נעם

נישט קיין טעלעפאן וואס אלע ערליכע אידן וויינען אויף דעם אז דאס נעמט ארויס יעדע פינטל יראת שמים.

דיין ווייב האט מיר געזאגט וויינעדיג: "ראש ישיבה, איך האב געהאט אזא שווער לעבן אלץ מיידל, איך האב אלע מיינע יארן ארויס געקוקט חתונה צו האבן, און האבן א מאן וואס וועט מיר ליב האבן און געבן ליבשאפט; ראש ישיבה, איך האב עס פארלוירן", זי האט זייער געוויינט און זיך געשטיקט מיט אירע טרערן; זי וויל זיין מיט דיר, זי שפירט אבער אז דו ביסט נישט דער אלטער ..., זי זאגט מיר אז דו האסט נישט גוטע חברים; וואס זאל איך דיר זאגן, א פרוי איז גאר א גוטער מבין אויף איר מאן. די וועלט זאגט: "דער איינציגסטער וואס קען גוט דעם מענטש, איז זיין ווייב".

דערפאר טייערער ..., איך האב געוואלט צוגיין צו דיר שוין אפאר מאל, אבער איך האב געטראכט איך וועל דיר ענדערש שרייבן אפאר ווערטער, וועט עס דיר זיין גרינגער וכו׳; הער מיך אויס, הער אויס א ראש ישיבה וואס האט זיך אפגעגעבן מיט דיר בחנם - שלא על מנת לקבל פרס, אלא על מנת שמעפרים אתכם באפר, ומסקלין אתכם באבנים, ומקללין וכו׳, לאז אפ שלעכטע חברים; דו האסט נישט קיינעם אויף דער וועלט - נאר דיין ווייב, זי וויל דיין טובה, זי וויל אויפשטעלן א ווארימע שטוב מיט דיר, זי וויל אז דו זאלסט מצליח זיין; ... בְּנִי, אַל תֵּלֵךְ בְּדֶרֶךְ אִתָּם, מְנַע רַגְלְךָ מִנְּתִיבָתָם, נעם ערליכע חברים וואס וועלן דיר מחזק זיין צו פאלגן דעם הייליגן רבי׳ן.

מענטשן פרעגן מיר פארוואס איך האב אזוי געשריגן פאריגע וואך מוצאי שבת פרשת ראה ביי די דרשה פון מלוה מלכה וועגן סמארט פאונס; וואס קען איך זיי ענטפערן? איין זאך קען איך דיר זאגן, ווען דו זאלסט זען וויפיל טרערן עס גיסט זיך פון ערליכע אידישע פרויען וואס וויינען צום אייבערשטן, זיי וויינען ווייל זיי ווילן האבן א ערליכע מאן, א ערליכע שטוב, א שטוב מיט ווארימקייט, א שטוב מיט קדושה, וואלט מען מיר געפרעגט פארוואס איך האב אזוי ווייניג געשריגן, פארוואס שרייט נישט דער ראש ישיבה מער וועגן דעם...

דערפאר הער אויס וואס איך זאג דיר טייערער ... נרו יאיר, האב שכל און פאלג וואס ערליכע אידן זאגן, האלט דיך נישט קלוגער פון יעדן איינעם, איך בין גרייט צו רעדן מיט דיר, אדרבה איך וויל דיר מחזק זיין, איך וויל אז דו זאלסט האבן יראת שמים.

איך ווארט אז דו זאלסט מיר ענטפערן וואס דו פלאנסט צו טון; דו קענסט מיר שרייבן א בריוו, אדער קומען רעדן צו מיר פנים אל פנים.

א כתיבה וחתימה טובה.

...

~~~~~~~~~~~

בעזרת ה׳ יתברך - יום ב׳ פרשת כי תצא, ו׳ אלול, שנת תשע״ז לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

אזוי ווי מיר הייבן אן קומענדיגע וואך פרשת כי תבוא א נייע יאר אין תלמוד תורה, און אזוי אויך הייבן מיר אן א נייע יאר אין סקול מיט די מיידלעך, וויל איך דיר שרייבן אפאר ווערטער וואס וועט זיכער זיין א טובה פאר דיר און פאר דיינע קינדער.

געלויבט דעם אייבערשטן אז מיר האבן מוסדות וואו מען לערנט מיט די קינדער אזוי ווי מוהרא״ש זכרונו לברכה האט אונז געלערנט, די מלמדים און טיטשערס געבן זייער אכטונג נישט צו צעקלאפן קיין איין קינד; אפילו ווען א קינד טוט אן עוולה חס ושלום, געבט מען אויך אכטונג אים נישט משפיל צו זיין, אודאי קנס׳עט מען אויב דאס קינד האט זיך נישט אויפגעפירט אזוי ווי עס דארף צו זיין וכו׳, אבער מען איז נישט משפיל קיין קינדער און מען פארשעמט נישט קיין קינדער. ווער רעדט נאך פון שלאגן - דאס איז ברוך השם בבל יראה ובבל ימצא ביי אונז אין תלמוד תורה און אין מיידל סקול.
~~~~~~~~~~~

וויסן זאלסטו אז אויב מען וויל מצליח זיין מיט די קינדער דארפן די עלטערן מיט די מוסד ארבעטן צוזאמען; עלטערן טארן נישט אוועק מאכן די מלמדים אדער די טיטשערס - דאס איז א׳ ב׳ פון חינוך; און די מלמדים און טיטשערס טארן נישט אוועק מאכן די עלטערן וכו׳. אויב די עלטערן רעדן צו זייערע קינדער אנטקעגן זייערע מלמדים און טיטשערס, זענען זיי גורם אז די קינדער זאלן נישט וועלן מקבל זיין וואס מען לערנט וכו׳, און די קינדער ווערן צעמישט און נאכדעם פאלן זיי אוועק ה׳ ירחם.

איך וועל דיר פארציילן א מעשה וואס איך האב געהערט לעצטנס פון א מלמד; דער מלמד האט א פראגראם ביי זיך אין קלאס, אז ער טיילט טיקעטס פאר די קינדער ווען זיי פירן זיך אויף מיט דרך ארץ, ווען זיי דאווענען בקול און ווען זיי לערנען פלייסיג וכו׳; און ווען די קינדער האבן שוין אסאך טיקעטס קויפט זיי דער מלמד א מתנה - יעדער לפי וויפיל זיי האבן אריינגעלייגט כוחות צו זיין וואויל. מיט די טיקעטס ציט ער אן די קינדער אז זיי זאלן שיין דאווענען וכו׳ וכו׳, אז עס מאכט זיך אמאל א קינד וואס פירט זיך נישט אויף מיט דרך ארץ, וואס טוט דער מלמד? ער נעמט צו פונעם קינד אפאר טיקעטס, יעדעס מאל לויט ווי ער פארשטייט.

פארציילט מיר דער מלמד, אז איינמאל האט ער געהייסן א קינד זאל צוריק ברענגען פינף טיקעטס, ווייל ער האט געשטערט די כתה ביים דאווענען וכו׳, דער קינד קומט צוריק צו זיין מלמד מיט אלע טיקעטס, און זאגט פארן מלמד: ״מיין טאטע האט געזאגט אז איך זאל צוריק געבן אלע טיקעטס פאר דער רבי, און ער וועט מיר שוין קויפן א מתנה״, דער מלמד האט זיך נישט פארלוירן, ער האט געזאגט פארן קינד: ״איך האב דיר געבעטן אז דו זאלסט מיר צוריק ברענגען נאר פינף טיקעטס, געב מיר צוריק נאר פינף, און די איבריגע טיקעטס נעם צוריק״.

וואס האט דער טאטע דא געטון? ער איז אויסגעמוטשעט נאך א טאג ארבעט, און ער האט נישט קיין כח צו הערן וויינען, האט ער נישט געטראכט וואס ער טוט, און געזאגט פארן קינד: ״עס איז גארנישט, געב צוריק אלע טיקעטס פאר דיין רבי, און איך וועל דיר שוין קויפן א מתנה״, ער האט טאקע איינגעשטילט דאס געוויין פון זיין

קינד, אבער וואס האט דא פאסירט? דער קינד וואקסט אויף מיט עזות און מיט חוצפה, דער קינד קען מען שוין נישט מחנך זיין, ווייל ער ווייסט אז אויב מען וועט אים עפעס קנס'ענען, וועט ער גיין וויינען צו זיין טאטע מאמע; ווער דערלייגט דא ביי דעם שפיל? נישט דער מלמד, ווייל דער מלמד גייט גארנישט האבן מיטן קינד, ווען די יאר ענדיגט זיך גייט דער קינד צום צווייטן מלמד, נאר די עלטערן - זיי דערלייגן, זיי גייען זיך זען נאך אפאר יאר מיט א קינד אן עזות פנים וואס ער וועט זיך חוצפה'נען צו זיינע עלטערן, און דעמאלט וועט שוין זיין זייער שפעט.

דערפאר, אויב מען וויל מצליח זיין מיט די קינדער דארף מען ארבעטן צוזאמען מיט די מוסד; אויב דער מוסד פארלאנגט א געוויסע זאך, טאר מען עס נישט אוועק מאכן און חוזק מאכן, ווייל די קינדער ווערן צעמישט און נאכדעם פאלן זיי אוועק.

איך וויל זיך אביסל אויסשמועסן מיט די עלטערן פון דעם מוסד; געלויבט דעם אייבערשטן אז מיר האבן שוין די חדר אכט, יאר און די מיידל סקול זיבן יאר, עס איז מיר נישט גרינג צו פירן דעם מוסד, יעדן טאג איז א נס אז עס גייט ווייטער אן, וואס עס באדערט מיר יא, אז ווען איך מאך געוויסע תקנות אינעם מוסד ווייל איך וויל אז איר זאלט האבן נחת און איר זאלט האבן ערליכע דורות, און אלעס וואס איך פיר איין אינעם מוסד איז סאך הכל אז איר זאלט שעפן נחת ווען די קינדער ווערן עלטער וכו', פארוואס דארף איך צוריק הערן ווי געוויסע עלטערן לאכן זיך אונטער פון וואס מען בעט; למשל, איך האב געבעטן די עלטערן אז א מיידל פון דריי יאר און העכער טאר נישט גיין קיין שטריפ, נאר פון דריי יאר און העכער דארף מען גיין מיט טייץ - סיי אין סקול און סיי דא אין קעמפ, פארוואס זאל איך הערן ווי עלטערן וואס קומען דא אין קעמפ און ווילן באלאנגען צו דעם פלאץ זאלן דאס אוועק מאכן און זאגן: "דער ראש ישיבה ווייסט נישט וואס ער רעדט", "קיינער גייט נישט היינט אזוי", "מען מעג יא גיין מיט שטרימפ"; איך וויל פארשטיין, פארוואס קומט א מענטש דא צו דעם פלאץ, צו דעם מוסד, צו דעם קעמפ, ווען ער וויל נישט טון וואס מען בעט, און ער האלט אז ער פארשטייט בעסער? אויב מען האלט אז מען פארשטייט בעסער, פארוואס זאלסטו נישט זוכן א פלאץ וואס שטימט מיט דיינע דיעות?

נאך א ביישפיל, איך האב געבעטן אז די פרויען זאלן נישט גיין שווימען נאר מיט א שווים קלייד; איך ווייס אז איבעראל שווימען די פרויען נישט מיט קיין שווים קלייד, מיט דעם אלעם וויל איך אויף שטעלן א פלאץ מיט קדושה וטהרה, אזוי ווי די הייליגע צדיקים האבן אונז געלערנט; געלויבט דעם אייבערשטן אז כמעט אלע פאלגן און ווילן טון וואס מען לערנט דא ביי אונז, אבער פארוואס דארף איך הערן אז עס איז דא פרויען וואס פארשטייען אז עס פעלט נישט אויס א שווים קלייד, און זוכן ווי אזוי מען קען עס אויסשפילן, און זאגן: "מען קיין יוצא זיין מיט א טישערט", אדרבה, אז דו פארשטייסט בעסער - געזונטערהייט, פארוואס קומסטו אויף א פלאץ אז דו ווילסט נישט פאלגן וואס מען זאגט?

מיר האבן איינגעפירט אין סקול דאס יאר אז די מיידלעך וואס גייען שוין אין היי סקול וועלן נישט גיין מער מיט קיין "יוניפארם"; איך ווייס אז עס איז שווער פאר עלטערן, עס איז אסאך גרינגער ווען מען דארף נישט גיין איינקויפן נייע קליידער, און מען דארף זיך נישט קריגן יעדן אינדערפרי - די קלייד, יענע קלייד וכו', איך ווייס אז עס איז גרינגער ווען מען האט איין סארט קלייד און שלום על ישראל - דאס גייט מען און שוין. אבער אזוי ווי מיר האבן פארשטאנען אז עס איז מער אויסגעהאלטן פאר די עלטערע מיידלעך אז זיי זאלן קומען אנגעטון מיט געהעריגע קליידער אזוי ווי זיי וועלן אם ירצה ה' גיין זייער גאנץ לעבן, און אזוי קען מען זיי מחנך זיין וואס צניעות איז וכו', בעט איך דיר זייער שטארק, אויב דו ווילסט ארבעטן מיט אונז איז גוט, אז נישט, נעם ארויס דיינע קינדער, און זוך פאר זיי א מוסד וואס פירט זיך אזוי ווי דו פארשטייסט.

ר' נתן איז אמאל געגאנגען צום רבי'נס ציון און ר' נחמן טולטשינער האט אים באגלייט, אויפן וועג צום ציון האט זיך צעריסן די רעקל פון ר' נחמן טולטשינער, האט אים ר' נתן געזאגט: גיי פארעכט דיר דיין רעקל, ווייל דער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קכז) אז מען דארף אכטונג געבן אויף די בגדים, אז זיי זאלן נישט זיין צעריסן", אבער ר' נחמן טולטשינער האט זייער שטארק געוואלט זען ווי ר' נתן

גייט צום ציון, איז ער ווייטער מיטגעגאנגען מיט ר׳ נתן, האט אים ר׳ נתן געזאגט: ״פארוואס קומסטו צו א רבי׳ן, אז דו פאלגסט נישט דעם רבי׳ן״?

דערפאר, אז מיר הייבן אן א נייע יאר וויל איך דיר בעטן, אדער נעמסטו אן וואס מיר זאגן, ווי אזוי איך האב מקבל געווען פון מוהרא״ש זכותו יגן עלינו, וועסטו מצליח זיין, אויב דו פארשטייסט בעסער פון מיר, בעט איך דיר זייער, לאמיר זיך נישט קריגן, גיי דיר לחיים ולשלום, זוך א מוסד וואס איז מחנך די קינדער אזוי ווי דו פארשטייסט, ונראה מה יהיו חלומותיך.

דער רבי זאגט (ליקוטי מוהר״ן, חלק א׳, סימן לג): ״שָׁמַעְתִּי בְּשֵׁם הַבַּעַל שֵׁם טוֹב, שֶׁאָמַר, אוֹי וַאֲבוֹי! כִּי הָעוֹלָם מָלֵא מְאוֹרוֹת וְסוֹדוֹת נִפְלָאִים וְנוֹרָאִים, וְהַיָּד הַקְּטַנָּה עוֹמֶדֶת בִּפְנֵי הָעֵינַיִם, וּמְעַכֶּבֶת מִלִּרְאוֹת אוֹרוֹת גְּדוֹלִים״, איך האב געהערט נאכזאגן פון הייליגן בעל שם טוב זכותו יגן עלינו, וואס ער האט געזאגט: ״גיוואלד! די וועלט איז פיל מיט ליכט, און פיל מיט וואונדערליכע סודות, און דער קליינע הענט פארשטעלט אלעס״. האט מוהרא״ש שטענדיג געזאגט אז דאס גייט ארויף ווען איינער קומט צום רבי׳ן, און הערט הערליכע עצות ווי אזוי מען לעבט, און ווי אזוי מען קען זיך דערהאלטן - סיי מיט זיך אליין, סיי מיט פרנסה, סיי מיט א ווייב, און סיי מיט קינדער, און מיט וואס נישט וכו׳ וכו׳, דער רבי האט דאך עצות אויף טריט און שריט, אבער געוואלד! די קליינע הענט פארשטעלט אלעס; דאס גייט ארויף אויף א ׳לץ׳ וואס טרעפט דעם מענטש ווען ער ווערט מקורב, און ער פרעגט אים: ״וואו דרייסטו זיך? און ווען יענער ענטפערט אים אז ער האט געטראפן א ליכטיג ווינקל, מאכט דער לץ מיט די הענט אזא תנועה פון ביטול; אויף דעם האט דער הייליגער בעל שם טוב געשריגן: ״געוואלד״. און אויף דעם דארף מען טאקע שרייען: געוואלד!

ר׳ נתן זאגט אז ליצנות איז אבי אבות הטומאה; עס נישט דא נאך אזא טומאה וואס פארשטעלט גילוי אלוקית פונעם מענטש ווי די טומאה פון ליצנות, אזוי ווי מען זעט אז חכמינו זכרונם לברכה זאגן (יומא פו:): ״הַבָּא לִיטַּמֵּא פּוֹתְחִין לוֹ״, איינער וויל אוועק גיין פונעם אייבערשטן, העלפט מען פון הימל ער זאל אוועק גיין, שנאמר (משלי

ג, לד): "אִם לַלֵּצִים הוּא יָלִיץ", זאגט ר' נתן, וואס האט מען אנגעכאפט דוקא דעם פסוק? ווייל אז א מענטש וויל טון עבירות, ברענגט מען אים א לץ, און ער לאכט אפ פון אלעס וואס צדיקים זאגן, און אזוי פאלט ער ממילא אראפ רחמנא לצלן.

ר' נתן פלעגט שטענדיג אנזאגן זיינע תלמידים זאלן אכטונג געבן פון לצים; ער פלעגט זאגן בזה הלשון: "די אלע וואס האבן גערעדט, האבן זיך נישט דערהאלטן", און דו וואס האבן גע'טענה'ט און זיך מתווכח געווען, זענען ליידער אוועק געפאלן. דערפאר זאלסטו זייער אכטונג געבן נישט צו האבן צוטון מיט לצים, אפילו זיי זעען אויס ווי חסידי'שע אינגעלייט; ברודער, אנטלויף פון זיי ווי פון פייער, ווייל דו וועסט נאכדעם אוועק פאלן אינגאנצן פון אידישקייט.

חכמינו זכרונם לברכה זאגן (פסחים קיב:) אז רבינו הקדוש האט אנגעזאגט זיינע קינדער: "אַל תְּדוּרוּ בְּשְׁכֶנְצִיב", איר זאלט נישט וואוינען אין די שטאט שכנציב, ווייל זיי זענען זייער גרויסע לצים, און איר וועט ווערן נאכגעשלעפט נאך זיי; זעט מען פון דעם ווי הארב ליצנות איז, און ווי ווייט א מענטש דארף אכטונג געבן וואו ער וואוינט, און מיט וועם ער חבר'ט זיך וכו' וכו'.

ליצנות איז אזא הארבע זאך; עס פארשטעלט אלעס, עס ווערט געברענגט אין ספרי מוסר (של"ה הקדוש, מסכת יומא, פרק דרך חיים ותוכחת מוסר): "לֵיצָנוּת אַחַת דוֹחֶה מֵאָה תּוֹכָחוֹת", איין ליצנות נעמט אוועק הונדערט דרשות פון יראת שמים; דער הייליגער מסילת ישרים ברענגט אין זיין ספר (מסילת ישרים, פרק ה), אז ליצנות איז ווי א פאנצער קעגן יראת שמים; פונקט ווי א מענטש טוט זיך אן א פאנצער, קען מען אים נישט שיסן - די פאלן גיין נישט אריין אין אים, אזוי איז ליצנות א פאנצער קעגן יראת שמים. דערפאר בעט איך דיר, געב אכטונג זאלסט נישט האבן קיין שום שייכות מיט לצים, און גיי נישט אריין אין קיין וויכוחים מיט קיינעם.

ר' נתן האט געהאט א תלמיד וואס פלעגט אים קומען ברענגען אלע לשון הרע'ס וואס דער ס... פלעגט זאגן אויף ר' נתן, איינמאל האט אים ר' נתן געזאגט: "וויסן זאלסטו, נישט דער ס... איז מיין מתנגד, דו ביסט מיין מתנגד; ווייל איך הער נישט

וואס יענער רעדט אויף מיר, און איך ווייס נישט וואס יענער רעדט אויף מיר, דו קומסט און דו מאכסט מיר משוגע; הער אויף צו קומען צו מיר און הער אויף צו ברענגען לשון הרע״.

דער רבי זאגט (ספר המידות, אות בנים, סימן ט): ״צְנִיעוּת שֶׁבָּאִשָּׁה, מְזַכֶּה לָהּ לְבָנִים הֲגוּנִים״, א פרוי וואס גייט בצניעות וועט האבן גוטע קינדער; צניעות איז נישט נאר צווישן מענער, צניעות גייט אויך אן אין שטוב, און אויך ווען מען איז נאר צווישן פרויען, ווי למשל ביים שווימען; דער הייליגער סאטמארער רבי זכר צדיק לברכה שרייבט אז א פרוי טאר נישט שווימען מיט א ׳בעידינג סוט׳, ווייל עס איז א בגד של פריצות. דארף מען זייער אכטונג געבן אויף דעם, און איך פארלאנג פון יעדע פרוי צו קומען מיט א שווים קלייד.

א אינגערמאן האט מיר געזאגט אז עס איז שווער פאר א פרוי צו שווימען מיט א שווים קלייד, האב איך אים געזאגט: ״אסאך זאכן זענען שווער, אבער די שווערסטע זאך איז זיך מוטשענען מיט קינדער וואס ווען אנטלויפן פון אידישקייט, מען זאל אפגעהיטן ווערן וואס עלטערן מאכן מיט וכו׳״.

אין אמת׳ן וואלט איך ווען געדארפט שרייבן דעם בריוו אנהייב זומער, ווייל מיר גייען שוין אהיים קומענדיגע וואך זונטאג; א פרוי דארף גיין בצניעות, און ווען מען גייט מיט א לאנגע קלייד ביז דער ערד דארף מען אויך גיין מיט שטרימפ, עס איז א פריצות צו גיין אן שטרימפ, מען מיינט אז די פיס איז צוגעדעקט, אבער ווען מען גייט זעט מען ארויס די פיס.

איך האב אויפגעשטעלט דעם פלאץ מיט מסירת נפש, און איך וועל נישט ווארטן אז אפאר לייכטזיניגע... וועלן מיר עס חרוב מאכן; איך וועל זייער אכטונג געבן אז מיר זאלן האבן ריינע ד׳ אמות.

אז מען רעדט שוין פון צניעות איז כדי נאכאמאל איבער צו חזר׳ן וואס מוהרא״ש פלעגט זייער אסאך רעדן אז מען זאל אכטונג געבן אז א פרוי זאל זיך אפשערן איר האר, מוהרא״ש פלעגט כסדר חזר׳ן דעם זוהר (נשא קכה:): ״׳תּוּנְבָּא לֵיתֵי׳ א קללה זאל

קומען, ׳עַל הַהוּא בַּר נָשׁ׳ אויף דעם מענטש, ׳דְּשָׁבַק לְאִנְתְּתֵיהּ׳ וואס לאזט זיין ווייב, ׳דְּתִתְחַזֵי מִשַּׂעֲרָא דְּרֵישָׁהּ לְבַר׳ אז איר האר פון קאפ זאל זיך ארויסזען, ׳וְדָא הוּא חַד מֵאִינּוּן צְנִיעוּתָא דְּבֵיתָהּ׳, און דאס איז פון די יסודות פון א אידישע שטוב, אז מען זאל נישט זען די האר פון די פרוי; ׳וְאִתְּתָא דַּאֲפִּיקַת מִשַּׂעֲרָא דְּרֵישָׁהּ לְבַר׳ און א פרוי וואס גייט מיט אויפגעדעקטע האר, ׳לְאִתְתַּקְּנָא בֵּיהּ׳ זיך שיין צו מאכן, ׳גָּרִים מִסְכְּנוּתָא לְבֵיתָא׳ איז זי גורם אז עס זאל זיין ארימקייט אין שטוב, ׳וְגָרִים לִבְנָהָא דְּלָא יִתְחַשְּׁבוּן בְּדָרָא׳ און זי איז גורם אז אירע קינדער וועלן נישט מצליח זיין און זיי וועלן נישט זיין חשוב, ׳וְגָרִים מִלָּה אַחֲרָא דְּשַׁרְיָא בְּבֵיתָא׳ און זי איז גורם אז די ס״מ און די נישט גוטע זאלן זיין אין איר שטוב. זאגט ווייטער דער זוהר: ׳מַאן גָּרִים דָּא?׳ ווער איז דאס אלעס גורם? ׳הַהוּא שַׂעֲרָא דְּאִתְחֲזֵי מֵרֵישָׁהּ לְבַר׳ די פרוי וואס איר האר זעט זיך ארויס״. און פארקערט איז נאך מער, א פרוי וואס געבט אכטונג אז אירע האר זאל זיך נישט ארויסזען, וועט האבן אלע ברכות, און זי וועט האבן נחת פון אירע קינדער.

חז״ל פארציילן (יומא מז.): ״שִׁבְעָה בָּנִים הָיוּ לָהּ לְקִמְחִית, עס איז געווען א פרוי קמחית און זי האט געהאט זיבן קינדער, וְכֻלָּן שִׁמְּשׁוּ בִּכְהוּנָּה גְדוֹלָה, אלע זענען געווען כהנים גדולים, אָמְרוּ לָהּ חֲכָמִים: מַה עָשִׂיתָ שֶׁזָּכִיתָ לְכָךְ? האבן די חכמים איר געפרעגט: וואס האסטו געטון אז דו האסט זוכה געווען צו דעם? אָמְרָה לָהֶם: מִיָּמַי לֹא רָאוּ קוֹרוֹת בֵּיתִי קְלָעֵי שַׂעֲרִי, האט זי געזאגט פאר די חכמים: איך האב אייביג אכטונג געגעבן אז די ווענט און די דאך פון מיין הויז זאלן נישט זען מיין האר״; זעט מען פון דעם אז ווען מען פירט זיך מיט צניעות האט מען נאכדעם נחת פון די קינדער.

איך האף אז דו לייענסט מיין בריוו וואס איך שרייב דיר, און איך בעט דיר אז דו זאלסט אהיים ברענגען די בריוו פאר דיין ווייב און איר עס ווייזן, זי דארף אויך האבן חיזוק.

דער אייבערשטער זאל העלפן אז דו זאלסט מצליח זיין אין אלע דיינע וועגן.

א כתיבה וחתימה טובה.

...

~~~~~~~~~~

בעזרת ה׳ יתברך - יום ד׳ פרשת כי תצא, ח׳ אלול, שנת תשע״ז לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

געלויבט דעם הייליגן באשעפער אז מיר האבן געהאט א הערליכע זומער; דעם זומער איז געווען די ניינטע זומער וואס איך פאר ארויס מיט די בחורים אין קעמפ, און דאס איז געווען די שענסטע זומער וואס איך האב געהאט. איך האב אסאך מתפלל געווען אז אלעס זאל זיך אויסארבעטן, די גאנצע זומער - אלעס וואס מיר האבן געהאט, איז איין גרויסע מעשה פון תפילה, ווייל בדרך הטבע האט אויסגעזען ווי מיר וועלן דאס יאר בלייבן אין שטאט, און נאר דורך תפילה האבן מיר געטראפן דעם שיינעם קעמפ.

זונטאג פארן מיר אהיים מיטן אייבערשטנס הילף; מאנטאג וועט זיין א שיעור פאר אלע אינגעלייט, און איך האף אז דו וועסט קומען צו די שיעורים אין ישיבה. גלייב מיר, עס קומט מיר בכלל נישט אן גרינג צו געבן א שיעור ביינאכט נאך א טאג ארבעט, איך געב עטליכע שיעורים יעדן טאג; יעדן אינדערפרי אכט דרייסיג געב איך א שיעור אין גמרא, נאכדעם געב איך צוויי שיעורים אין ישיבה פאר די בחורים, און בכלל זיין מיט בחורים א גאנצן טאג נעמט ארויס אסאך כוחות, איז ווען עס קומט שוין ביינאכט ווער איך אויסגעשעפט וכו׳, אבער איך געב א שיעור ביינאכט אן כח, אבי צו מחזק זיין אלע אינגעלייט אז זיי זאלן ווייטער לערנען און דאווענען, און זיך פירן מיט יראת שמים אזוי ווי מיר האבן מקבל געווען פון מוהרא״ש זכרונו לברכה, וואס ער האט זיך אלע יארן מוסר נפש געווען אריין צו לייגן אין אונז די עצות פון הייליגן רבי״ן.

דערפאר וויל איך אז דו זאלסט קומען יעדע וואך מאנטאג נאכט צום שיעור; אלעס וואס דו דארפסט ערלעדיגן זאלסטו אפלייגן אויף א צווייטע צייט.

זיי געזונט און שטארק.
~~~~~~~~~~

א כתיבה וחתימה טובה און א גוט געבענטשט יאר.

...

~~~~~~~~~~

לכבוד הרה"ג רבי יואל ראטה שליט"א

צום ערשט וויל איך זיך באדאנקען פאר אייערע דרשות מיט וואס איך בין זיך זייער מחיה, דאס האט געטוישט מיין לעבן צום גוטן.

אויב איך מעג מעורר זיין, וויל איך אייך זאגן אז איר וואלט געדארפט שענער אויפנעמען פרעמדע מענטשן וואס קומען צו אייך. איך בין געווען די וואך ביי אייך אין שול אין קעמפ, און איר זענט בכלל נישט צוגעקומען צו מיר צו געבן שלום עליכם.

ליפא

בעזרת ה׳ יתברך - יום ד׳ פרשת כי תצא, ח׳ אלול, שנת תשע״ז לפרט קטן

לכבוד ליפא נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

איך ווייס נישט ווער איר זענט, איך בעט דיר איבער אז דו ביסט געקומען צו מיר און איך האב דיר נישט געגעבן קיין שלום עליכם; געוועגליך פרוביר איך יעדן צו געבן שלום עליכם, אזוי ווי חכמינו זכרונם לברכה זאגן (אבות ד, טו): ״הֱוֵי מַקְדִּים בִּשְׁלוֹם כָּל אָדָם״, מען זאל יעדן איינעם באגריסן, נאך זאגן חכמינו זכרונם לברכה אויף רבי יוחנן בן זכאי (ברכות יז.): ״אָמְרוּ עָלָיו עַל רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי שֶׁלֹּא הִקְדִּימוֹ אָדָם שָׁלוֹם מֵעוֹלָם, וַאֲפִלּוּ נָכְרִי בְּשׁוּק״, ער האט יעדן איינעם באגריסט אויפן גאס, אפילו א גוי.
~~~~~~~~~~

וויסן זאלסטו אז מען דארף דן זיין לכף זכות יעדן איינעם; אסאך מאל קען פאסירן אז א מענטש גייט אויפן גאס, און איינער קומט אים אנטקעגן און גריסט אים, און דער אנדערע גריסט אים נישט צוריק, טראכט שוין יענער גלייך שלעכט: 'א חוצפה, איך גריס אים און ער גריסט מיר נישט צוריק', אבער באמת ווען מען פרעגט יענעם: "פארוואס האסטו אים נישט צוריק געגריסט", ענטפערט ער: "איך האב אים בכלל נישט געזען, ווייל מיין קאפ איז נישט דא פון אלע שוועריקייטן וואס גייט אריבער אויף מיר"; פון אינדרויסן קען אויסזען ווי א מענטש שמייכלט וכו', אבער באמת איז ער בכלל נישט רואיג וכו'.

דעס זעלבע זאג איך דיר; איך האלט יעצט פארן אנהייבן א נייע יאר - שנת תשע"ח הבא עלינו לטובה, איך דארף מסדר זיין די תלמוד תורה, מיידל סקול, ישיבה; איך דארף אנגרייטן מלמדים, טיטשערס, באס דרייווערס, ווער עס זאל קאכן פאר די קינדער, יעדעס קינד ווי אזוי מען קען אים ארויף ברענגען ער זאל מער שטייגן וכו', אויך דארף איך ענדיגן מיט די קעמפ, מען דארף באצאלן אלע בעלי חובות, נישט אלע עלטערן צאלן שכר לימוד; עס זענען דא עלטערן וואס מיינען אז שכר לימוד איז א נדבה זאך, מען לייגט עס די לעצטע זאך אויפן ליסט, און מען איז זייער מזלזל אין צאלן שכר לימוד, מען מיינט אז די חדר וועט זיך שוין אן עצה געבן, נאכדעם דארף איך ארום גיין אן א קאפ וואו איך קען שאפן געלט צו באצאלן אלע איינגעשטעלטע; איך דארף צו שטעלן א פלאץ פאר אלע בחורים און אברכים יוצאי ישיבה אין אומאן אויף ראש השנה וכו' וכו', ויותר ממה שכתבתי כתוב כאן; איז קען זיין אמאל אז איך לייג נישט צו קאפ צו זען אז א איד איז אריין געקומען אין שול אוןווארט אויף מיר.

אגב דער הייליגער מנחת אלעזר זכותו יגן עלינו ברענגט אין זיין ספר דברי תורה (חלק ו', סימן מז) אויף דעם וואס חכמינו זכרונם לברכה זאגן (ברכות יז.) אז רבי יוחנן בן זכאי פלעגט באגריסן יעדן מענטש, אפילו א גוי; זאגט ער, אז היינט איז עס נישט שייך, ווייל אויב מיר וועלן זיך אפשטעלן שמועסן מיט יעדן מענטש, אפילו נאר אים צו באגריסן, וועלן מיר נישט אנקומען אין שול, עיי"ש.

ווען א מענטש קומט זיך דורך שמועסן זיינע ענינים, טראכט ער נישט 'אפשר זענען שוין היינט געקומען צענדליגער מענטשן פאר מיר, אפשר האט דער איד נאך נישט געגעסן, אפשר האט דער איד נאך נישט געהאט צייט צו רעדן אייןווארט מיט זיין ווייב און קינדער', ווייל דער מענטש האט א פראבלעם, און ער מיינט אז חוץ פון זיין פראבלעם איז גארנישט דא. דערפאר בעט איך דיר, זיי מיר דן לכף זכות, ווייל עס קומט נישט פון לייכטזיניקייט.

דער עיקר בעט איך דיר זייער, שטארק זיך, מאך דיר א שיעור אין משניות; ווען דו האסט אפאר איבעריגע מינוט, כאפ אריין נאך א פרק און נאך א פרק, דאס וועט דיר העלפן אז דו וועסט ריין ווערן פון אלע שלעכטע מעשים וואס דער יצר הרע ווארפט אנז אראפ.

דער אייבערשטער זאל העלפן אז דו זאלסט מצליח זיין אין אלע דיינע וועגן.

א כתיבה וחתימה טובה און א גוט געבענטשט יאר.

...

~~~~~~~~~~~

לכבוד הר"ר יואל ראטה שליט"א,

קודם א יישר כח פאר ביז יעצט צום ראש הישיבה, איר האט ממש געטוישט מיין לעבן צום גוטן אויפ'ן ריכטיגן וועג, איך רעד ב"ה צום אייבירשטן און איך בעט אים יעדע קלייניקייט וואס איך דארף, און איך מאך זיכער צו זאגן משניות יעדן טאג.

מיין שאלה איז אז איך האב כמעט נאך גארנישט געלערנט קיין ברסלבע ספרים און איך האב נישט קיין אהנונג וואו אנצוהייבן, קענט איר מדריך זיין און זאגן ווי אזוי און וואס אנצוהויבן צו לערנען ברסלבע ספרים?

יודל
~~~~~~~~~~~

בעזרת ה׳ יתברך - יום ד׳ פרשת כי תצא, ח׳ אלול, שנת תשע״ז לפרט קטן

לכבוד יודל נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

איך האב זייער הנאה צו הערן אז דו ביסט זיך מחזק מיט די עצות פון הייליגן רבי׳ן.

דער הייליגער רבי האט געזאגט (חיי מוהר״ן, סימן שנד): ״עַל שְׁנֵי כִּתּוֹת אֲנָשִׁים יֵשׁ לִי רַחֲמָנוּת גָּדוֹל עֲלֵיהֶם, אויף צוויי גרופעס מענטשן האב איך גרויס רחמנות, עַל אֵלּוּ אֲנָשִׁים שֶׁהָיוּ יְכוֹלִים לְהִתְקָרֵב אֵלַי וְאֵינָם מִתְקָרְבִים, אויף מענטשן וואס האבן געקענט מקורב ווערן צו מיר און זיי זענען נישט מקורב געווארן, וְעַל אֵלּוּ הַמְקֹרָבִים אֵלַי וְאֵינָם מְקַיְּמִים אֶת דְּבָרַי, און אויף די וואס זענען מקורב צו מיר און פאלגן מיך נישט; כִּי אֲנִי יוֹדֵעַ, שֶׁיִּהְיֶה עֵת, בְּעֵת שֶׁיִּהְיֶה הָאָדָם מֻנָּח עַל הָאָרֶץ עִם רַגְלָיו אֶל הַדֶּלֶת, אָז יִסְתַּכֵּל עַל עַצְמוֹ הֵיטֵב, וְיִתְחָרֵט מְאֹד מְאֹד עַל שֶׁלֹּא זָכָה לְהִתְקָרֵב אֵלַי, אוֹ שֶׁלֹּא קִיֵּם אֶת דְּבָרַי. כִּי אָז יֵדְעוּ שֶׁאִם הָיוּ מְקֹרָבִים אֵלַי וּמְקַיְּמִים אֶת דְּבָרַי, לֹא הָיָה שׁוּם דַּרְגָּא בָּעוֹלָם שֶׁלֹּא הָיִיתִי מְבִיאָם לְאוֹתָהּ הַמַּדְרֵגָה, אֲבָל לֹא יוֹעִיל אָז, ווייל עס וועט קומען די צייט וואס דער מענטש וועט ליגן מיט די פיס צום טיר, דאס מיינט ווען מען וועט שטארבן - וואס דעמאלט לייגט מען אראפ דעם מענטש אויף דער ערד מיט די פיס אויסגעדרייט צום טיר, און דער מענטש וועט זיך דעמאלט אנקוקן ווי אזוי ער זעט אויס, און ער וועט חרטה האבן ׳פארוואס האב איך נישט געפאלגט דעם רבי׳ן, ווייל ווען איך וואלט ווען געפאלגט דעם רבי׳ן וואלט איך זוכה געווען צו צוקומען צו די גרעסטע מדריגות אויף דער וועלט׳, אבער עס וועט שוין זיין צו שפעט״.

וואויל איז דיר און וואויל איז דיין חלק אז דו פאלגסט דעם הייליגן רבי׳ן, דו לערענסט משניות און דו ביסט זיך מתבודד; אז מען פאלגט דעם רבי׳ן, מען לערנט משניות, און מען איז זיך מתבודד - מען רעדט צום אייבערשטן, איז מען זוכה צו ווערן נאנט צום אייבערשטן און מען לעבט א חיים טובים.

איך געדענק ווען איך בין מקורב געווארן צום הייליגן רבי'ן בין איך געקומען רעדן צו מוהרא"ש זכרונו לברכה, און מוהרא"ש האט מיר געפרעגט וואס איך וויל, איך האב אים אנגעפאנגען אויסצודערציילן מיין הארץ, אז איך וויל זיין א ערליכער איד און עס גייט מיר נישט, זאגט מיר מוהרא"ש: "זאג משניות!" האב איך געמיינט אז מוהרא"ש הערט נישט וואס איך זאג, איך האב געטראכט אז איך דארף עס מער אויסשמועסן בפרטי פרטיות. איך בין געווען זייער צעבראכן, מיין הארץ איז געווען איבערגעפילט מיט ווייטאג, און איך האב שיעור אויסגעפלאצט אין א געוויין, האב איך נאכאמאל געזאגט: "מוהרא"ש, איך וויל זיין אן ערליכער איד", און איך האב אנגעפאנגען צו דערציילן צו וואס גייט איבער אויף מיר וכו' וכו', זאגט מיר מוהרא"ש - שוין מיט א שטרענגע טאן - "דו הערסט נישט וואס איך זאג דיר? זאג משניות! נאר משניות, אז דו וועסט זאגן אסאך משניות וועסטו זוכה זיין צו א ריינע מח, און נאר טראכטן פונעם אייבערשטן".

דערפאר פריי איך מיר זייער צו הערן אז דו האסט אנגעפאנגען צו לערנען פלייסיג אויפן סדר דרך הלימוד פון הייליגן רבי'ן, וואס זאגט (שיחות הר"ן, סימן עו) אז אפילו מען פארשטייט נישט וואס מען לערנט, זאל מען זאגן די ווערטער פון די הייליגע תורה; און דער רבי ברענגט אראפ (ליקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן עד) דעם הייליגן זוהר (פרשת קדושים, פה:) וואס עס ווערט אויבן אין הימל ווען א מענטש זאגט די ווערטער פון די תורה אפילו ער פאשטייט נישט וואס ער זאגט, און אפילו ער זאגט דאס מיט טעותים.

מוהרא"ש זכרונו לברכה האט דערציילט, אז ער האט געהערט פון הרב החסיד ר' לוי יצחק בענדער זכרונו לברכה, אז ער האט געקענט מענטשן וואס האבן נישט געוואוסט פון זייער לעבן צו זאגן פאר זיי זענען מקורב געווארן צום הייליגן רבי'ן, זיי זענען געווען פוסטע יונגען, ליידיגע מענטשן, און ווען זיי זענען מקורב געווארן צום רבי'ן, זיי האבן אנגעפאנגען צו פאלגן דעם רבי'ן בתמימות ובפשיטות, זיי האבן אנגעפאנגען זאגן ח"י פרקים משניות יעדן טאג, און אסאך בלעטער גמרא און סימנים שולחן ערוך, ביז זיי זענען געווארן גרויסע גאונים.

איינמאל האט א בחור געפרעגט ר׳ לוי יצחק זכרונו לברכה וואס ער זאל ענטפערן ווען מענטשן זאגן אים: ״עס הייסט נישט געלערענט״ (נאר געדאוועגט), האט אים ר׳ לוי יצחק געזאגט דו זאג: ״אִיךְ וֵייס גָארְנִישְׁט, דֶער בְּרֶסְלֶב׳עֶר רֶבִּי הָאט מִיר אַזוֹי גֶעהֵייסְן״.

דאס וואס דו פרעגסט מיר וועגן לערנען דעם רבינ׳ס ספרים, דו ווייסט נישט ווי אנצוהייבן און דו בעטסט מיר איך זאל דיר אנווייזן ווי און וואס.

דער רבי האט אונז איבער געלאזט אן אוצר פון פינף ספרים: ליקוטי מוהר״ן, חיי מוהר״ן, שיחות הר״ן, סיפורי מעשיות און ספר המידות; דער רבי האט געזאגט (חיי מוהר״ן, סימן שמט): ״שֶׁיְּכוֹלִין לִהְיוֹת נַעֲשֶׂה בַּעַל תְּשׁוּבָה גָּמוּר עַל יְדֵי לִמּוּד הַסֵּפֶר שֶׁלּוֹ, מען קען ווערן אן אמת׳ער בעל תשובה אז מען לערנט ליקוטי מוהר״ן, וְאָמַר, שֶׁמִּי שֶׁיֵּשֵׁב וְיַעֲסֹק בִּסְפָרָיו רַק בְּלִי קִנְטוּר וְנִצָּחוֹן, וְיִסְתַּכֵּל בּוֹ בֶּאֱמֶת, אָז בְּוַדַּאי יִהְיוּ נִבְקָעִין אֶצְלוֹ כָּל גִּידֵי קַשְׁיוּת לְבָבוֹ, ואמר בזו הלשון: ״סע וועט אים אלע אדערן טרענען״, און ווער עס וועט לערנען זיין ספר מיט אן אמת, וועט זיך אים עפענען אלע פארשטאפטע אָדערן, און ער וועט ווערן אן ערליכער איד״; דערפאר זאלסטו זיך מאכן א שיעור צו לערנען אביסל ליקוטי מוהר״ן, אין אנהייב וועסטו אפשר נישט פארשטיין יעדע זאך, קוק נישט צי דו פארשטייסט יא אדער נישט, דו זאלסט זאגן די ווערטער, און ביים סוף, נאך אפאר מאל, וועסטו אנהייבן צו פארשטיין.

ר׳ נתן האט אמאל געזאגט פאר א אינגערמאן: ״אינגערמאן, לערן אסאך ליקוטי מוהר״ן, ווייל א גוף וואס האט געלערנט ליקוטי מוהר״ן וועלן די ווערים נישט קומען״. נאך האט ר׳ נתן געזאגט פאר זיין הסתלקות: ״אפילו דער גרעסטער בעל עבירה, אויב וועט ער זיך האלטן אין רבי׳ן וועט ער האבן א תיקון״; זעט מען פון דעם אז דער רבי האט א כח צו העלפן יעדן איינעם.

אויך מאך דיר א שיעור אין חיי מוהר״ן און אין שיחות הר״ן; ר׳ נתן האט געזאגט: איך האב מער ארויס געהאט דעם רבי׳ן פון זיינע שיחות און שמועסן״; דאס וועט דיר זיין גרינגער צו פארשטיין. דער רבי האט געזאגט (חיי מוהר״ן, סימן שנח): ״מיט יעדע

שיחה וואס איך שמועס מיט ענק, קענט איר זוכה זיין צו זיין אן ערליכע איד, נישט סתם אן ערליכע איד נאר אן ערליכע איד אזוי ווי איך מיין אן ערליכע איד״.

עס איז כדי אז דו זאלסט קודם לערנען חיי מוהר״ן חלק ב׳, דארט וועסטו זען הערליכע שמועסן פון רבי׳ן, און ווען דו וועסט עס מסיים זיין זאלסטו לערנען חלק א׳, וואס דארט שטייט געשריבן ווען דער רבי האט געזאגט יעדע תורה, און אלעס ארום יעדע תורה וכו׳.

אויך מאך דיר א שיעור אין ספורי מעשיות; דער רבי האט זייער אויסגעלויבט זיינע מעשיות, און דער רבי האט געזאגט אז די מעשיות וועקט אויף א מענטש פון שלאף; אפילו איינער וואס שלאפט שוין, זיין נשמה איז שוין פארשלאפן בבחינת ׳אֲנִי יְשֵׁנָה׳, אבער דורך די מעשיות ווערט ׳וְלִבִּי עֵר׳.

אויך זאלסטו לערנען ספר המידות; דער רבי האט געזאגט פאר זיין תלמיד ר׳ נפתלי (וואס ער איז איינע פון די צוויי עדים וואס דער רבי האט געשטעלט אויף תיקון הכללי): ״מיין ליבער הארציגער חבר, דער ספר האט מיך געמאכט פאר א איד״.

וויסן זאלסטו אז מען קען נישט זיין א ברסלב׳ער חסיד נאר אז מען לערנט די ספרים פון הייליגן רבי׳ן; דער רבי זאגט (ליקוטי מוהר״ן, חלק א׳, סימן קצב): ״פָּנָיו שִׂכְלוֹ וְנִשְׁמָתוֹ נִמְצָאִים בְּתוֹךְ סִפְרוֹ״, די פנים, שכל און נשמה פונעם צדיק, געפונט זיך אין זיינע ספרים; קומט אויס, אז איינער לערנט די ספרים פון הייליגן רבי׳ן, דער איז א ברסלב׳ער חסיד, אבער אז מען לערנט נישט די ספרים, האט מען נישט קיין שייכות מיטן רבי׳ן.

דער אייבערשטער זאל העלפן אז דו זאלסט מצליח זיין אין אלע דיינע וועגן.

א כתיבה וחתימה טובה און א גוט געבענטשט יאר.

...

~~~~~~~~~~~
~~~~~~~~~~~

א בריוו צו א בחור איבער די גרויסקייט פון לימוד התורה, און וואסערע גוטס דאס ברענגט אלץ אויפ'ן מענטש.

בעזרת ה׳ יתברך - יום ד׳ פרשת כי תצא, ח׳ אלול, שנת תשע״ז לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו

וואויל איז דיר און וואויל איז דיין חלק אז דו האסט זוכה געווען צו מסיים זיין גאנץ ש״ס תלמוד בבלי אופן סדר דרך הלימוד פין הייליגן רבי'ן (שיחות הר״ן, סימן עו).

ר׳ נתן שרייבט אין א בריוו (עלים לתרופה, מכתב קעד): ״גַּם פֹּה נִמְצָא מִתְנַגֵּד אֶחָד, עס געפונט זיך דא א מתנגד, שֶׁבְּנוֹ הִתְחִיל קְצָת לְהִתְקָרֵב לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְלָמַד הַרְבֵּה גְּמָרָא וּפוֹסְקִים, וואס זיין זון איז מקורב צו אנשי שלומינו, און ער האט אנגעפאנגען צו לערנען פלייסיג, וְעַתָּה, מַכְרִיחִים אוֹתוֹ אַנְשֵׁי בְּלִיַּעַל, הַמְכַנִּים עַצְמָם בְּשֵׁם חֲסִידִים, וּמוֹנְעִים אוֹתוֹ בְּעַל כָּרְחוֹ מִלִּלְמֹד גְּמָרָא וּפוֹסְקִים, וְאוֹמְרִים שֶׁטּוֹב יוֹתֵר לְדַבֵּר עִמָּהֶם, די מתנגדים רעדן אים אפ פון לערנען גמרא ופוסקים, און זיי זאגן אים אז ער זאל ענדערש פארברענגען מיט זיי ווי צו לערנען, וְאָבִיו צָעַק עַל בְּנוֹ הַנַּ״ל, אֲנִי נוֹתֵן לְךָ לֶאֱכֹל עַל מְנָת שֶׁלֹּא תִּלְמַד רַק דַּף גְּמָרָא אֶחָד בְּכָל יוֹם, לֹא יוֹתֵר! כִּי מִי שֶׁלּוֹמֵד כָּל הַיּוֹם הוּא בְּרֶסְלְבֶר וְכוּ׳, זיין טאטע שרייט אויף אים אז ער זאל אויף הערן צו לערנען אזוי סאך, ווייל ווער עס לערנט אסאך איז א ברסלב׳ער, און דער טאטע זאגט אים אז ער גייט אים אויפהערן געבן עסן אויב לערנט ער מער ווי איין דף גמרא; זאגט ר׳ נתן א מורא׳דיגער לשון: הַכְּלָל, שֶׁאֵין הַמִּתְנַגְּדִים עוֹמְדִים לִמְנֹעַ מִלִּלְמֹד סִפְרֵי רַבֵּנוּ זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה, רַק פְּנִימִיּוּת כַּוָּנַת הָרַע שֶׁבְּלִבָּם הוּא לְבַטֵּל מִיִּשְׂרָאֵל כָּל הַתּוֹרָה כֻּלָּהּ, כִּי יָדוּעַ לָכֶם מַעֲשֵׂי בְּנֵי הַנְּעוּרִים, בִּפְרָט בַּדּוֹר הַזֶּה, וְאֵין שׁוּם הַצָּלָה כִּי אִם עַל יְדֵי הַתּוֹרָה, וְאֵין מִי שֶׁיַּכְנִיס לִמּוּד הַתּוֹרָה וְקִיּוּם הַתּוֹרָה בָּעוֹלָם כְּמוֹ אֲדוֹנֵנוּ מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה, עַל יְדֵי אֲמִתַּת דְּרָכָיו הַקְּדוֹשִׁים שֶׁגִּלָּה עַל יָדֵינוּ, וּבִסְפָרָיו הַקְּדוֹשִׁים, די מתנגדים ווילן נישט אז מען זאל נישט לערנען דעם רבינ׳ס ספרים, נאר זיי ווילן אויסרייסן די גאנצע

תורה, ווי עס איז אייך באוואוסט די מעשי בני הנעורים פונעם דור, און עס איז נישט דא קיין שום וועג זיי צו ראטעווען נאר דורך לימוד התורה, און עס איז נישט דא ווער עס זאל אריין ברענגען לימוד התורה נאר דער הייליגער רבי״.

ווער עס פאלגט דעם הייליגן רבי'ן און לערנט אופן סדר דרך הלימוד וואס דער רבי האט אונז געגעבן, ביז א קורצע צייט איז ער זוכה צו ענדיגן כל התורה כולה; דער רבי זאגט (שיחות הר״ן, סימן יט): ״נִכְסַפְתִּי מְאֹד לְהַמְשִׁיךְ אֶת הָעוֹלָם אֶל עֲשִׂיָּה, שֶׁיִּהְיֶה חִיּוּב אֵצֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד לִלְמוֹד כָּךְ וְכָךְ, בְּכָל יוֹם וְלֹא יַעֲבֹר, וְכַיּוֹצֵא״, דער רבי האט זייער געוואלט אריין ברענגן אין מענטשן אז מען זאל לערנען יעדן טאג, און דער רבי האט געזאגט (שם): ״שֶׁאֲפִילוּ אוֹתָן הָאֲנָשִׁים הָרְחוֹקִים מִן הַקְּדוּשָּׁה מְאֹד, שֶׁנִּלְכְּדוּ בִּמְצוּדָה רָעָה עַד שֶׁרְגִילִין בַּעֲבֵרוֹת ח״ו, אַף עַל פִּי כֵן, הַכֹּחַ שֶׁל הַתּוֹרָה גָּדוֹל כָּל כַּךְ, עַד שֶׁיְּכוֹלָה לְהוֹצִיא אוֹתָם מִן הָעֲבֵרוֹת שֶׁרְגִילִין בָּהֶם חַס וְשָׁלוֹם; וְאִם יַעֲשׂוּ לָהֶם חוֹק קָבוּעַ וְחִיּוּב חָזָק לִלְמוֹד בְּכָל יוֹם וְיוֹם כַּךְ וְכַךְ, יִהְיֶה אֵיךְ שֶׁיִּהְיֶה, בְּוַדַּאי יִזְכּוּ לָצֵאת מִמְּצוּדָתָם הָרָעָה עַל יְדֵי הַתּוֹרָה, כִּי כֹּחַ הַתּוֹרָה גָּדוֹל מְאֹד״, אפילו איינער וואס איז שוין אראפ געפאלן אין שאול תחתית, אויב וועט ער זיך מאכן א קביעות צו לערנען יעדן טאג ״כך וכך״, וועט ער סוף כל סוף ארויס גיין פון זיין בלאטע, ווייל די כח פון די תורה איז אזוי גרויס אז עס נעמט ארויס דעם מענטש פון זיין שלעכטס.

ווען דער רבי האט געזאגט די שיחה האט ר' נתן געפרעגט דעם רבי'ן צי עס גייט אויך ארויף אויף איינעם וואס איז אריין געפאלן אין פגם הברית, הוצאת זרע לבטלה רחמנא לצלן, האט דער רבי געשריגן אויף אים און געזאגט: ״דו ווייסט ווי גרויס דער כח פון תורה איז?! תורה איז העכער פון אלעס (חיי מוהר״ן, סימן תקעג)״; זעט מען פון דעם אז דער רבי האט געוואלט מען זאל לערנען, ווייל תורה איז דער עצה אז מען זאל ווערן נאנט צום אייבערשטן.

דער אייבערשטער זאל העלפן אז דו זאלסט טרעפן דיין זיווג בקרוב, און זוכה זיין צו אויפשטעלן א שיינע שטוב.

דער רבי האט געזאגט אז ווען מען איז זוכה צו ענדיגן ש"ס, איז מען ממשיך אויף זיך א צלם אלוקים, דאס מיינט אויף אלע בחינות - סיי בפשטות, מען באקומט א ליכטיגער פנים, א צלם אלוקים; אזוי אויך איז מען זוכה צו טרעפן די באשערטע זיווג, אזוי ווי דער אריז"ל זאגט אז ווען מען האט חתונה באקומט מען א צלם אלוקים.

א גרויסער יישר כח אז דו ווילסט זיך משתתף זיין מיטן בויען דעם בנין וואס מיר בויען יעצט אין אומאן, דער אייבערשטער זאל דיר העלפן אז דו זאלסט מצליח זיין אין אלע דיינע וועגן.

א כתיבה וחתימה טובה.

...

~~~~~~~~~~

א בריוו צו די תלמידים וואס דרייוון די באסעס און ווענס, און ברענגען און טראגן יעדן טאג די קינדער אין די מוסדות.

בעזרת ה' יתברך - יום ד' פרשת כי תצא, ח' אלול, שנת תשע"ז לפרט קטן

לכבוד מיין טייערע הארציגע תלמיד ... נרו יאיר

איך בין דיר זייער מכיר טוב אויף דעם וואס דו העלפסט מיר אויפשטעלן אונזערע הייליגע "מוסדות היכל הקודש ברסלב", מיט דעם וואס דו ברענגסט די קינדער אין חדר און אין סקול, און דו טראגסט זיי אהיים יעדן טאג פון חדר און פון סקול; דו קענסט זיך נישט פארשטעלן ווי גרויס דיין זכות איז אויבן אין הימל, דו נעמסט א חלק און די תורה ותפילה פון די צאן קדשים שלא טעמו טעם חטא, אויך איז עס א מורא'דיגע זכיה צו משמש זיין דעם הייליגן רבי'ן, מפרסם צו זיין פאר די גאנצע וועלט זיינע עצות וכו'.

איך שרייב דיר אפאר נקודות אויף וואס דו זאלסט זייער אכטונג געבן ווען דו ברענגסט די קינדער און ווען די טראגסט זיי אהיים:
~~~~~~~~~~

א - בשעת דו טראגסט די קינדער, סיי די אינגלעך און סיי די מיידלעך צום חדר אדער אהיים פון חדר, זאלסטו בשום אין פנים ואופן נישט אנצינדן ניגונים פון נישט ערליכע זינגערס; דער רבי זאגט (ליקוטי מוהר״ן, חלק א׳, סימן ג): ״מִי שֶׁשּׁוֹמֵעַ נְגִינָה מִמְּנַגֵּן רָשָׁע, קָשֶׁה לוֹ לַעֲבוֹדַת הַבּוֹרֵא, וּכְשֶׁשּׁוֹמֵעַ מִמְּנַגֵּן כָּשֵׁר וְהָגוּן, אֲזַי טוֹב לוֹ״, ווער עס הערט ניגונים פון א נישט ערליכע זינגער וועט אים אנקומען שווער צו דינען דעם אייבערשטן, און אויב מען הערט ניגונים פון אן ערליכן זינגער וועט עס אים צוהעלפן צו עבודת השם. געלויבט דעם אייבערשטן אז היינט זענען דא אסאך טעיפס פון ערליכע אידן ווי זיי זינגען חסידי׳שע ווארימע ניגונים, דאס מעגסטו אנצינדן פאר די קינדער.

אויך איז דא היינט אסאך מעשה טעיפס פון ערליכע מגידים ווי זיי דערציילן די פרשה אדער מעשיות פון נ״ך, און פון חז״ל - דאס זאלסטו אנצינדן פאר די קינדער; קינדער זענען זייער ריין, און מען דארף זייער אכטונג געבן אויף זיי אז זיי זאלן אויסוואקסן ערליכע אידן.

ב - ווען דו טראגסט די קינדער, סיי די אינגלעך און סיי די מיידלעך צום חדר, אדער אהיים פון חדר, זאלסטו בשום אין פנים ואופן נישט אריין נעמען מענטשן; ווען דו פארסט ליידיג איז זייער א גרויסע מצוה צו טון א חסד מיט נאך א איד, דעמאלט קענסטו געבן א היטש וכו׳, אבער בשעת דו טראגסט די הייליגע קינדער - תינוקת של בית רבן שלא טעמו טעם חטא, דעמאלט קענסטו קיינעם נישט אריין נעמען, יהי׳ מי שיהי׳. ליידער דרייען זיך ארום קראנקע מענטשן וואס זוכן קינדער וכו׳, דערפאר דארפן מיר זייער אכטונג געבן, און ענדערש זיין מער פארזיכטיג און זיכער, ווי איידער מען זאל חס ושלום צוריק הערן שלעכטע מעשיות.

ג - פאר דו צינדסט אן די באס זאלסטו געבן צדקה און בעטן דעם אייבערשטן אז עס זאל גארנישט פאסירן קיין שלעכטס; דער רבי זאגט (ספר המידות, אות דרך, סימן ח): ״כְּשֶׁתֵּלֵךְ בַּדֶּרֶךְ, תִּתֵּן קֹדֶם לִצְדָקָה״, פאר מען גייט ארויס אויפן וועג זאל מען געבן צדקה, נאך זאגט דער רבי דארט (סימן ג): ״בְּשָׁעָה שֶׁבַּעֲלֵי עֲגָלָה מַטְרִיחִין אֶת עַצְמָן

בַּעֲגָלָה וּבְסוּסִים, תִּתְפַּלֵּל תְּפִילַּת הַדֶּרֶךְ", בשעת דער בעל עגלה (דער דרייווער) גרייט אן די וואגן און די פערד, זאל מען זאגן תפילת הדרך; מען דארף אייביג בעטן דעם אייבערשטן פאר מען פארט ארויס אונטערוועגנס, בפרט איינער וואס טראגט קינדער, דארף אסאך מער מתפלל זיין און אכטונג געבן אז אלעס זאל אריבער גיין בשלום.

ד - פאר דו גייסט ארויס פונעם באס, זאלסטו איבערקוקן דעם באס צי קיינער איז נישט געבליבן אויפן באס; דאס מוז מען טון יעדעס מאל מען גייט אראפ פונעם באס, אויב א דרייווער דרייט זיך ארויס פון דעם געזעץ, און ער קוקט נישט איבער דעם באס, קען ער חס ושלום צוקומען צו רציחה ממש ה' ירחם. מען טאר נישט זיין פויל, נאר מען דארף דאס טון מיטן פולסטן אחריות, אפילו מען איז זיכער אז די באס איז ליידיג; וויפיל מעשיות הערט מען נעבעך ווי קינדער זענען געשטארבן אין א באס ווען מען האט זיי פארגעסן דארט.

ה - איך בעט דיר זייער אז דו זאלסט אכטונג געבן אויפן באס כאילו עס איז דיין אייגענע קאר, און נאך מער ווי דיין אייגענע קאר; יעדעס מאל דו צינדסט אן דעם באס דארפסטו דאס לאזן אפאר מינוט זיך אנווארעמען, ווייל אויב מעןווארעמט נישט אן דעם באס פאר מען פארט ארויס - בפרט ווינטער ווען עס איז זייער קאלט, איז מען גורם אז דער באס זאל ווערן צעבראכן, און דער מוסד וועט דארף קויפן א נייעם באס. איך וועל טאקע קיינמאל נישט וויסן וועלכער דרייווער האט מיר שאדן געמאכט, אבער אויבן אין הימל ווייסט מען אלעס, און עס לוינט זיך נישט צו בא'גנב'נען א מוסד בכלל, און בפרט אונזער מוסד, וואס אז דו מאכסט שאדן, מאכסטו שאדן פארן הייליגן רבי'ן.

ו - ווען דו טראגסט קינדער צום חדר אדער אהיים פון חדר, זאלסטו דרייווען זייער פארזיכטיג, דו זאלסט זיך קיינמאל נישט רייצן אויפן וועג מיט א צווייטע קאר, בפרט מיט א גוי. מוהרא"ש זכרונו לברכה זאגט, אז דאס וואס עס ווערט גע'פסק'נט (יורה דעה סימן קנג, סעיף ב): "לֹא יִתְיַחֵד יִשְׂרָאֵל עִם עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים, מִפְּנֵי שֶׁהֵם חֲשׁוּדִים עַל שְׁפִיכוּת דָּמִים", מען טאר זיך נישט מייחד זיין מיט א גוי, ווייל א גוי איז חשוד אויף

רציחה - דאס גייט ארויף ווען מען איז אונטערוועגנס, אז מען זאל זיך נישט רייצן מיט א גוי. דעם זומער איז נעבעך געווען א שרעקליכע מעשה, א איד האט זיך צעאמפערט מיט א גוי וועגן א נישטיגע פארקינג, און דער גוי האט ארויס גענומען א מעסער און דערשטאכן דעם איד אין הארצן, און דער איד איז אוועק אויפן פלאץ ה׳ ירחם; דערפאר בעט איך דיר מיין טייערער תלמיד, דו זאלסט קיינמאל נישט רעיסן מיט א צווייטן - נישט מיט א איד, און זיכער נישט מיט א גוי, און בפרט ווען דו טראגסט קינדער, דעמאלט דארף מען זיין זייער פארזיכטיג.

ז - אויב עס מאכט זיך אז א קינד פאלגט נישט, בעט איך דיר זייער אז דו זאלסט דאס איבער געבן פארן מנהל ר׳ מרדכי נרו יאיר, און אויב עס איז א מיידל, זאלסטו רעדן צו די מנהלת מרת לעזער תחי׳. דו זאלסט חס ושלום נישט שלאגן, און אויך נישט וואס איז ארום שלאגן וכו׳; א קלוגער דרייווער האלט ביי זיך אייביג אפאר קענדיס (צוקערלעך) און אזוי איז ער משחד די קינדער. אויב די קינדער שפרינגען ארום, זאלסטו זיין זייער שטרענג, ווייל עס איז סכנת נפשות, אבער חס ושלום אנכאפן א קינד ווען מען איז בכעס.

ח - איך בעט דיר זייער אז דו זאלסט זיין צייטליך אין חדר; אלעס ווענדט זיך אין די דרייווערס, אויב א דרייווער פארשלאפט אדער ער איז פארשלעפט, איז עס ביטול תורה דרבים, ווייל דער מלמד קען נישט אנהייבן לערנען און דאווענען ביז ווי לאנג אלע קינדער זענען אין קלאס, און דער גאנצער מוסד ווערט צעפארן אויב מען איז נישט צייטליך. דערפאר זאלסטו זיך אנשטרענגן צו זיין צייטליך, און דו זאלסט נישט ווארטן ביי קיין איין הויז - אפילו נישט קיין סקונדע, די עלטערן דארפן זיין אחריות׳דיג צו ווארטן אין צייט, און זיי דארפן פארשטיין אז אסאך מאל פארשלעפט זיך עס צוליב טרעפיק וכו׳, אבער מען קען נישט אויפהאלטן די גאנצע תלמוד תורה צוליב איין קינד. אסאך מאל קען מען טראכטן: ׳אויב איך פאר אוועק, האב איך נישט קיין רחמנות וכו׳׳, עס איז אבער נישט אזוי, דו האב רחמנות אויף אלע אנדערע קינדער, און אויפן מוסד - אז אלעס זאל גיין מיט א פונקטליכער זמן, אזוי וועט מען מצליח זיין מיט אלע קינדער.

ט - ווען דו דרייווסט אונזער באס - נישט קיין חילוק מיט קינדער אדער אן קינדער, זאלסטו וויסן אז טויזענט אויגן קוקן אויף דער ברסלב׳ער באס, יעדער זוכט צו זען עפעס ... אויף ברסלב; דערפאר זאלסטו זייער אכטונג געבן צו מאכן א קידוש השם, צו הייליגן דעם רבינ׳ס נאמען. דער רבי זאגט (ספר המדות, אות צדיק, סימן סט): ״מִי שֶׁאוֹהֵב אֶת הַצַּדִּיק, צָרִיךְ לִשְׁמֹר אֶת הַצַּדִּיק, שֶׁלֹּא יֵצֵא עָלָיו שֵׁם רָע״, ווער עס האט ליב דעם צדיק דארף אכטונג געבן אז עס זאל נישט ארויס גיין קיין שלעכטע נאמען אויף אים; ווייל ער טראגט דעם נאמען פונעם צדיק, און נאכדעם איז ער גורם אז מענטשן וועלן זיך דערווייטערן פונעם צדיק. דערפאר זאלסטו קיינמאל נישט ארויס ווארפן קיין שמוץ פארענדיג מיטן באס; בכלל איז עס נישט קיין שיינע זאך צו זען ווי מענטשן פירן זיך אויף, זיי ווארפט ארויס זאכן פון די קאר וכו׳, א איד דארף אייביג לעבן מיטן ערשטן סעיף אין שלחן ערוך (אורח חיים סימן א, סעיף א): ״שִׁוִּיתִי יְיָ לְנֶגְדִּי תָמִיד (תהלים טז, ח) הוּא כְּלָל גָּדוֹל בַּתּוֹרָה וּבְמַעֲלוֹת הַצַּדִּיקִים הַהוֹלְכִים לִפְנֵי הָאֱלֹהִים, כִּי אֵין יְשִׁיבַת הָאָדָם וּתְנוּעָתוֹ וַעֲסָקָיו וְהוּא לְבַדּוֹ בְּבֵיתוֹ, כְּמוֹ יְשִׁיבָתוֹ וּתְנוּעָתוֹ וַעֲסָקָיו כַּאֲשֶׁר הוּא לִפְנֵי מֶלֶךְ גָּדוֹל, וְכֵן אֵין דִּבּוּרוֹ וְהַרְחָבַת פִּיו בִּהְיוֹתוֹ עִם אַנְשֵׁי בֵיתוֹ וּקְרוֹבָיו, כְּמוֹ בִּהְיוֹתוֹ בְּמוֹשַׁב הַמֶּלֶךְ, כִּי אָז מַשְׁגִּיחַ בְּוַדַּאי עַל כָּל תְּנוּעוֹתָיו וְדִבּוּרָיו, שֶׁיִּהְיוּ מְתֻקָּנִים כָּרָאוּי. כָּל שֶׁכֵּן כַּאֲשֶׁר יָשִׂים הָאָדָם אֶל לִבּוֹ, כִּי הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, אֲשֶׁר מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, עוֹמֵד עָלָיו וְרוֹאֶה בְּמַעֲשָׂיו, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר: ״אִם יִסָּתֵר אִישׁ בַּמִּסְתָּרִים וַאֲנִי לֹא אֶרְאֶנּוּ נְאֻם יְיָ; הֲלֹא אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ אֲנִי מָלֵא (ירמיה כג, כד), בְּוַדַּאי מִיָּד תַּגִּיעַ אֵלָיו הַיִּרְאָה וְהַהַכְנָעָה מִפַּחַד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְיֵבוֹשׁ מִמֶּנּוּ״; א מענטש דארף אייביג לעבן מיט יראת שמים, און מען דארף טראכטן אז דער אייבערשטער איז דא און ער זעט אלעס וואס איך טו, דעמאלט וועט מען זיך אויפפירן מיט דרך ארץ און מיט הכנעה.

דער רבי האט געזאגט: ״אִם קֵיסָרִים וּמְלָכִים הָיוּ יוֹדְעִים אֵיךְ אֲנִי מְלַמֵּד אֶת אֲנָשַׁי דֶּרֶךְ אֶרֶץ, הָיוּ שׁוֹלְחִים אֶת בְּנֵיהֶם אֵלַי לִלְמוֹד דֶּרֶךְ אֶרֶץ״, ווען קעניגן וואלטן געוואוסט וואסערע דרך ארץ איך לערן אויס מיינע תלמידים, וואלטן זיי געשיקט זייערע קינדער צו מיר איך זאל זיי אויסלערנען דרך ארץ.

דער אייבערשטער זאל העלפן אז דו זאלסט טרעפן דיין ריכטיגע שידוך בקרוב; זיי נישט צעבראכן, קוק צוריק ווי די אלע בחורים פון ישיבה וואס האבן געהאלפן אויפשטעלן די תלמוד תורה און מיידל שולע, אלע האבן שיין חתונה געהאט און האבן א שיינע לעבן קיין עין הרע, בזכות וואס זיי האבן געהאלפן אויפבויען דעם מוסד.

דער אייבערשטער זאל העלפן אז דו זאלסט מצליח זיין אין אלע דיינע וועגן.

א כתיבה וחתימה טובה און א גוט געבענטשט יאר.

...

~~~~~~~~~~

בעזרת ה׳ יתברך - ערב שבת קודש פרשת כי תצא, י׳ אלול, שנת תשע״ז לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

מוהרא״ש זכרונו לברכה פלעגט שטענדיג זאגן אז שלום בית ווענדט זיך אינעם מאן; אפילו איינער באקומט א פרוי מיט שווערע נאטורן וכו׳ וכו׳, און ביי אים איז קלאר אז מען קען נישט האבן א לעבן מיט אזא פרוי וכו׳, איז דאס אבער נישט אזוי, מען קען יא האבן א לעבן, ווייל עס איז מעגליך פארן מאן איר איבער צו דרייען. אויב א אינגערמאן האט אביסל שכל קען ער זוכה זיין צו האבן א גוט לעבן, די שאלה איז נאר ׳וואו קויפט מען שכל?׳ שכל קען מען באקומען ווען מען רעדט זיך אויס דאס הארץ צום הייליגן באשעפער, מען בעט: ״הייליגער באשעפער, העלף מיר אז איך זאל וויסן ווי אזוי זיך אן עצה צו געבן אין מיין לעבן, איך ווייס נישט ווי אזוי מען רעדט צו א ווייב, איך ווייס נישט ווי אזוי מען מען פירט זיך אין אלע ענינים וכו׳״; ירמיהו הנביא זאגט (איכה ב, יט): ״שִׁפְכִי כַמַּיִם לִבֵּךְ, נֹכַח פְּנֵי ה׳״, גיס אויס דיין הארץ צום אייבערשטן; און די ראשי תיבות פון שִׁ׳פְכִי כַּ׳מַּיִם לִ׳בֵּךְ איז שכל - אז מען שמועסט זיך אויס מיטן אייבערשטן, מען פארציילט אים אלעס וואס גייט אריבער,
~~~~~~~~~~

אלעס וואס טוט וויי, און אלעס וואס מען וויל האבן אין לעבן, אזוי באקומט מען שכל.

דערפאר בעט איך דיר זייער אז דו זאלסט פון יעצט און ווייטער זיין נאכגעביג און זיין א "געבער"; דו זאלסט נישט אויפהערן צו געבן גוטע ווערטער פאר דיין ווייב, וועסטו זוכה זיין אז דער אייבערשטער וועט רוען ביי דיר אין שטוב, און אז דער אייבערשטער רוט אין שטוב איז שוין דא אלע ברכות, און דו וועסט מצליח זיין אין אלע דיינע וועגן.

א פרייליכן שבת.

א כתיבה וחתימה טובה און א גוט געבענטשט יאר.

...

~~~~~~~~~~

בעזרת ה' יתברך - ערב שבת קודש פרשת כי תצא, י' אלול, שנת תשע"ז לפרט קטן

לכבוד מרת ... תחי'

איך דאנק דעם אייבערשטן אז מיר האלטן שוין יעצט די לעצטע שבת אין קעמפ; איך דאנק און איך לויב דעם אייבערשטן אז מיר האבן געהאט הערליכע צוויי און א האלב חדשים וואס מיר האבן פארברענגט אינאיינעם, מען האט זיך מחזק געווען מיט אמונה און מיט אלע עצות פון הייליגן רבי'ן. מיין עיקר פרייד איז, אז עס איז דא צווישן די פרויען א אחדות און א ליבשאפט איינער צום צווייטן, יעדער זוכט ווי מען קען העלפן איינער דעם צווייטן.

איך בעט דעם אייבערשטן יעדן טאג די תפילה וואס רבי אליעזר האט יעדן טאג מתפלל געווען נאך שמונה עשרה, אזוי ווי חכמינו זכרונם לברכה זאגן (ברכות טז:): רַבִּי אֶלְעָזָר, בָּתַר דִּמְסַיֵּם צְלוֹתֵיהּ אָמַר הָכִי: "יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵינוּ, שֶׁתַּשְׁכֵּן בְּפוּרֵינוּ אַהֲבָה וְאַחְוָה וְשָׁלוֹם וְרֵיעוּת", רבי אליעזר פלעגט יעדן טאג בעטן נאכן ענדיגן שמונה
~~~~~~~~~~

עשרה, אז עס זאל זיין ליבשאפט און נאנטקייט און שלום וריעות צווישן זיינע תלמידים; איינמאל עס איז דא אהבה ואחוה ושלום וריעות - האט ער געבעטן "וְתַרְבֶּה גְּבוּלֵנוּ בְּתַלְמִידִים", ער זאל האבן אסאך תלמידים, "וְתַצְלִיחַ סוֹפֵנוּ אַחֲרִית וְתִקְוָה, וְתָשִׂים חֶלְקֵנוּ בְּגַן עֵדֶן, וְתַקְּנֵנוּ בְּחָבֵר טוֹב וְיֵצֶר טוֹב בְּעוֹלָמֶךָ, וְנַשְׁכִּים וְנִמְצָא יִחוּל לְבָבֵנוּ לְיִרְאָה אֶת שְׁמֶךָ, וְתָבֹא לְפָנֶיךָ קוֹרַת נַפְשֵׁנוּ לְטוֹבָה"; דאס ערשטע תפילה איז געווען אז עס זאל זיין אהבה ואחוה ושלום וריעות, און איינמאל עס איז דא אהבה ואחוה ושלום וריעות האט מען הצלחה.

חכמינו זכרונם לברכה זאגן (בראשית רבה לח, ו): אויב אידן האלטן זיך בשלום, אפילו זיי דינען עבודה זרה רחמנא לצלן, זאגט דער אייבערשטער כביכול: "איך קען זיי גארנישט שלעכטס טון, ווייל זיי האלטן זיך צוזאמען"; אבער אויב מען האלט זיך נישט צוזאמען, דעמאלט זאגט דער אייבערשטער: "איך וועל זיי באשטראפן". נאך זאגן חכמינו זכרונם לברכה (תנחומא, נצבים) אז ווען מען האלט א בינטל פון שטעקלעך קען מען דאס נישט צעברעכן, אבער איין שטעקן אליין קען אפילו א קינד צעברעכן; דאס גייט ארויף אז אויב מען האלט זיך באחדות, קען קיינער נישט שלעכטס טון, אבער אויב יעדער גייט זיך אליין, מען האלט זיך נישט באחדות, קען מען שלעכטס טון פאר דעם מענטש.

דו קענסט זיך נישט פארשטעלן צו וואס מיר קענען צוקומען אויב מיר וועלן זיך האלטן צוזאמען, און יעדער וועט נאר טראכטן גוט אויף א צווייטן, ובפרט צווישן די פרויען; דער הייליגער אריז"ל האט אמאל געזאגט פאר זיין תלמיד ר' חיים וויטאל זכרונו לברכה אז ער וואלט ווען געקענט ברענגען משיח אין זיין צייט, נאר עס איז געווען מחלוקת צווישן די פרויען פון זיינע תלמידים, ממילא איז דאס געווארן אויס. קוק וואס ר' חיים וויטאל זכרונו לברכה שרייבט (ספר שבחי האר"י ז"ל): "בְּעֶרֶב שַׁבָּת פִּרְצָה מְרִיבָה בֵּין כַּמָּה נָשִׁים, וְאָמַר הָאֲרִיזַ"ל: בְּקַבָּלַת שַׁבָּת בָּא אֵלַי הַמֶּלֶךְ הָרָע, וְאָמַר לִי (שְׁמוּאֵל-א יב, כה): גַּם אַתֶּם גַּם מַלְכְּכֶם תִּסָּפוּ, וְכָל זֶה בִּגְלַל הַקְּטָטָה שֶׁהָיְתָה בֵּינֵיכֶם הַיּוֹם, כִּי כָּל פַּעַם שֶׁהָיָה הַשָּׁלוֹם שׁוֹרֶה בֵּינֵיכֶם לֹא הָיְתָה לְמַלְאַךְ הַמָּוֶת דְּרִיסַת רֶגֶל, כֵּן הָיָה בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים בְּאוֹתוֹ זְמַן נִתְבַּקֵּשׁ בִּישִׁיבָה שֶׁל מַעְלָה מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ עֲטֶרֶת רֹאשֵׁנוּ

זַ״ל, ערב שבת האט אויסגעבראכן א קריגעריי צווישן די ווייבער פון די תלמידים פון אריז״ל, און דער אריז״ל האט געזאגט: ״אינמיטן קבלת שבת איז געקומען דער מלאך המות און ער האט מיר געזאגט אז איך גיי נפטר ווערן, אלעס צוליב די מחלוקה וואס איז היינט געשען צווישן אייך, ווייל ווי לאנג עס איז געווען שלום צווישן אייך האט דער מלאך המות נישט געהאט קיין שליטה אויף מיר״, וכך הוה, אז דער אריז״ל איז יענע יאר אוועק. זעט מען פון די מעשה אז די פרויען דארפן זיין באחדות, און אז מיר וועלן פרובירן מיט אלע אונזערע כוחות צו זיין בשלום מיט יעדן, וועלן מיר זוכה זיין צו ברענגען משיח במהרה בימינו.

מען זעט היינט אז מענטשן טון מורא׳דיגע חסד, מען איז זיך מוסר נפש פאר א צווייטן, איינער געבט אוועק א ניר, מענטשן געבן בלוט וכו׳, אבער א גוט ווארט איז מער פון אוועק געבן א ניר, ווייל א ניר קען נישט יעדער איינער געבן, און מען קען נאר איין מאל געבן א קידני, אבער גוטע ווערטער קען יעדער געבן, און מען קען געבן און געבן, עס קאסט נישט קיין געלט, עס קאסט נאר מח, מען דארף טראכטן פון א צווייטן ווי אזוי מען קען יענעם מחי׳ זיין.

חכמינו זכרונם לברכה זאגן (קידושין מט:): ״עֲשָׂרָה קַבִּין שִׂיחָה יָרְדוּ לָעוֹלָם; תִּשְׁעָה נָטְלוּ נָשִׁים, וְאֶחָד נָטְלוּ כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ״, צען מאס רעדן איז אראפ געקומען אויף דער וועלט, ניין האבן גענומען די פרויען און די איבעריגע איז געגאנגען פאר די גאנצע וועלט; בפשטות גייט דאס ארויף אויף שמועסן, אז דער נאטור פון פרויען איז צו שמועסן אסאך, מוהרא״ש זאגט אבער דאס גייט ארויף אויף שמועסן מיטן אייבערשטן, פרויען קענען דאס אויסניצן צו מתפלל זיין, און בעטן דעם אייבערשטן פאר אלעס וואס זיי דארפן.

בפרט ווען א פרוי צינדט די שבת ליכט, דעמאלט איז זייער א גרויסער עת רצון, און אלע טירן פון הימל עפענען זיך אויף, און מען קען אלעס פועל׳ן. דארפאר, זע צו בעטן פונעם אייבערשטן בשעת דו צינדסט אן די שבת ליכט אויף אלעס וואס דו דארפסט, בפרט אויף קינדער.

וויסן זאלסטו אז גוטע קינדער קומט נישט פון זיך אליין, גוטע קינדער באקומט מען לויט וויפיל מען בעט און מען וויינט צום אייבערשטן; אפילו דיינע קינדער זענען נאך גאר קליין, זאלסטו בעטן דעם באשעפער אז זיי זאלן זיין וואויל און ערליך, ווייל עס איז זייער שרעקעדיג היינטיגע צייטן, ווי מען זעט נעבעך אז קינדער פון די שענסטע שטובער גייען ארויס לתרבות רעה רחמנא לצלן, און די איינציגסטע עצה איז צו בעטן און וויינען צום אייבערשטן אז ער זאל רחמנות האבן.

איך שרייב דיר א קליינע תפילה וואס דו זאלסט בעטן ביי הדלקת הנרות: "רבונו של עולם, איך בעט דיך זייער, העלף מיר, און געב מיר קינדער וואס וועלן זיין ערליכע אידן און נאר טון דיין ווילן, געב מיר קינדער וואס וועלן לערנען, קינדער וואס וועלן דאווענען און זיך פירן ערליך. רבונו של עולם, העלף מיר אז איך זאל זיין פרייליך און איך זאל האבן א פרייליכע שבת. העלף מיר אז מיין מאן זאל זיין גוט צו מיר און איך זאל זיין גוט צו אים, מיר זאלן זיך ליב האבן, און מיר זאלן איינעם דעם צווייטן מכבד זיין. הייליגער באשעפער, העלף מיר אז איך זאל מצליח זיין, בזכות די הייליגע צדיקים וואס האבן זיך מוסר נפש געווען פאר דיר, און בפרט דער הייליגער רבי - רבינו נחמן בן פיגא זכותו יגן עלינו, און רבינו אליעזר שלמה בן מלכה זכותו יגן עלינו, אמן".

און לייג צו דיינע אייגענע תפילות, ווייל תפילות וואס מען זאגט אויף די אייגענע שפראך, און תפילות וואס מען בעט פאר זאכן וואס טוט וויי, איז זייער חשוב אויבן אין הימל.

א פרייליכן שבת.

א כתיבה וחתימה טובה און א גוט געבענטשט יאר.

...

~~~~~~~~~~~
~~~~~~~~~~~

~שאלות ותשובות~

(#27)

שאלה

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א

קודם וויל איך דאנקען דעם ראש ישיבה פאר די שיינע שיעורים וואס געבן מיר חיזוק אנצוגיין יעדן טאג!

איך וואוין אין קרית יואל, און פון ווען איך האב אסאך געהערט פונעם ראש ישיבה איבער די גרויסקייט פון ארויפגיין מתפלל זיין ביים ציון פונעם סאטמאר רבי'ן זי"ע, און בכלל וועגן די גרויסקייט פון א ציון פון א צדיק, גיי איך כסדר ארויף צום ציון. כמעט יעדעס מאל וואס איך פאר דורך דארט, אפילו אויב איך האב נאר א מינוט צוויי, גיי איך ארויף דארט מתפלל זיין. און ב"ה אז איך האב שוין געזען אסאך גרויסע ישועות נאך זייענדיג ביים ציון.

איך וויל אבער פרעגן, אז איך האב אסאך מאל מחשבות און ספיקות צי מ'מעג בעטן פונעם צדיק, אדער דארף מען בעטן פונעם אייבערשטן געהאלפן צו ווערן אין זכות פונעם צדיק?

ישראל

תשובה

בעזרת ה' יתברך - יום א' פרשת שופטים, כ"ח מנחם-אב, שנת תשע"ז לפרט קטן

לכבוד ישראל נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

וואויל איז דיר אז דו גייסט ארויף כסדר צום ציון פון הייליגן רבי'ן זכותו יגן עלינו מסאטמער; דער רבי זאגט (ספר המדות, אות צדיק, סימן קעג): "עַל יְדֵי הִשְׁתַּטְחוּת עַל קִבְרֵי הַצַּדִּיקִים, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה לוֹ טוֹבוֹת, אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לְכַךְ"; דערפאר

איז א גרויסע זאך צו גיין מתפלל זיין ביי קברי צדיקים, ווייל דארט איז א פלאץ וואס די תפילות גייען ארויף אין הימל, אפילו ווען דער מענטש איז נישט ראוי.

מען קען זיך גארנישט פארשטעלן וואס מען קען אלץ פועל'ן דורך תפילה, און דאס איז די שטערקסטע זאך וואס א איד פארמאגט; אויפן פסוק (בראשית כז, כב): ״הַקֹּל קוֹל יַעֲקֹב״ זאגן חכמינו זכרונם לברכה (בראשית רבה סה, כ) אז ווען בלק האט געזען ווי משה רבינו האט גע'הרג'עט עוג מלך הבשן און סיחון מלך האמורי, האט ער געשיקט שלוחים קיין מדין צו פרעגן וואס איז דער כח פון משה רבינו, כדי צו וויסן ווי אזוי מען קען אים בייקומען, אָמְרוּ זִקְנֵי מִדְיָן: ״אֵין כּוֹחוֹ אֶלָּא בְּפִיו״, האבן די זקני מדין געזאגט אז זיין גאנצער כח איז מיט זיין מויל; אלעס וואס ער דארף, און אלע זיינע נצחונות איז דורך תפילה, האט בלק געזאגט: ״אַף אָנוּ נָבוֹא כְּנֶגְדָּם בְּאָדָם שֶׁכּוֹחוֹ בְּפִיו.״

ווען מען גייט צו א קבר פון א צדיק בעט מען דעם אייבערשטן: ״לִקְדוֹשִׁים אֲשֶׁר בָּאָרֶץ הֵמָּה, וְאַדִּירֵי כָּל חֶפְצִי בָם״, אז בזכות די צדיקים זאל איך געהאלפן ווערן.

דער אייבערשטער זאל העלפן אז דו זאלסט מצליח זיין אין אלע דיינע וועגן.

...

~~~~~~~~~~

(#28)

שאלה

לכבוד הרה"ג ר' יואל ראטה שליט"א,

איך בין נישט קיין ברסלב'ער חסיד, אבער איך בין אביסל נאנט צו ספרי ברסלב און איך שעפ פון דעם אסאך חיזוק, במיוחד פון די נקודה זיך נישט צו צוברעכן פון גארנישט, און פון דעם אז איך בין טייער און חשוב אויף אפילו ווען איך בין אין א נידריגן מצב. די נקודה ווערט
~~~~~~~~~~

שטארק אויסגעשמועסט אין די ברסלבע ספרים און דאס גיבט מיר אסאך חיות. אזוי אויך די דברי חיזוק וואס איך בין זוכה אויסצוהערן פון אייך כמעט מדי יום ביומו, וואס דאס גיבט מיר חיות אויף א גאנצן טאג.

איין זאך וואס שטערט מיר אביסל אין ברסלב, איז די נקודה וואס מ'שטייט אויף דעם אז יעדער מוז פארן קיין אומאן אויף ראש השנה. לויט די ברייטקייט און די ווייט-זען וואס הערשט ביי אייך, די אפנקייט וואס איר האט צו הערן וואס יעדער האט צו זאגן, און צו מקבל זיין אויך דער וואס איז נישט פונקט אין ליין אזוי ווי אייך, לויט דעם וואלט מער געפאסט פאר אייך נישט צו מאכן אן עסק אויב מ'קומט יא אדער נישט קיין אומאן.

איך שעם זיך צו זאגן, אבער דאס רעדן אזויפיל פון אומאן וואלט זיך מער געפאסט פאר אנדערע חצרות, וואס האבן מער ליב צו מאכן א טראסק, און נישט פאר ברסלב.

איך פאר נישט קיין אומאן אויף ראש השנה, ווייל איך האב א אנדערע רבי וואס ביי אים בין איך אויף ראש השנה. מיינט דאס אז מיין גאנצער עבודה איז גארנישט ווערד? מיינט אז איך האב גארנישט מיט רבי נחמן, אפילו איך לערן זיינע ספרים און איך ארבעט אויף דעם וועג?

דוד

תשובה

בעזרת ה' יתברך - יום א' פרשת שופטים, כ"ח מנחם-אב, שנת תשע"ז לפרט קטן

לכבוד דוד נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

דאס וואס דו פרעגסט מיר וואס איז די גאנצע זאך פון פארן קיין אומאן אויף ראש השנה וכו', דו שרייבסט מיר אז פון איין זייט האסטו התחזקות פונעם הייליגן רבינ'ס ספרים, און דאס איז דיין חיות וכו', און פון די אנדערע זייט פארשטייסטו נישט וואס מען רעדט אזוי סאך פון פארן קיין אומאן.

וויסן זאלסטו אז דער רבי האט געזאגט (חיי מוהר"ן, סימן תג): "הָראשׁ הַשָּׁנָה שֶׁלִּי עוֹלֶה עַל הַכֹּל", ראש השנה ביי מיר איז גרעסער פון אלעס, "וְהָיָה פֶּלֶא אֶצְלִי, מֵאַחַר שֶׁהַמְקֹרָבִים שֶׁלִּי מַאֲמִינִים לִי, וְלָמָּה לֹא יִזָּהֲרוּ כָּל הָאֲנָשִׁים הַמְקֹרָבִים אֵלַי שֶׁיִּהְיוּ כֻּלָּם עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, אִישׁ לֹא יֵעָדֵר. כִּי כָּל עִנְיָן שֶׁלִּי הוּא רַק רֹאשׁ הַשָּׁנָה", און עס איז מיר א וואונדער אויף די מענטשן וואס גלייבן אין מיר, און זיי זענען מקורב צו מיר, פארוואס זאלן זיי נישט מודיע זיין פאר אלעמען אז מען זאל קומען צו מיר אויף ראש השנה? קיינער טאר נישט פעלן, ווייל מיין גאנצע זאך איז ראש השנה".

נאך האט דער רבי געזאגט (חיי מוהר"ן, סימן תה): "הָרֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁלִּי הוּא חִדּוּשׁ גָּדוֹל, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹדֵעַ שֶׁאֵין הַדָּבָר הַזֶּה בִּירֻשָּׁה מֵאֲבוֹתַי, רַק הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נָתַן לִי זֹאת בְּמַתָּנָה - שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ מַהוּ ראשׁ הַשָּׁנָה; לֹא מִבָּעְיָא אַתֶּם כֻּלְּכֶם בְּוַדַּאי תְּלוּיִין בָּראשׁ הַשָּׁנָה שֶׁלִּי, אֶלָּא אֲפִילוּ כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, תָּלוּי בָּרֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁלִּי", איך האב באקומען א מתנה פונעם אייבערשטן, אז איך ווייס וואס איז 'ראש השנה', און נישט נאר ענק, נאר די גאנצע וועלט איז געוואנדן אין מיין ראש השנה.

און נאך האט דער רבי געזאגט (חיי מוהר"ן, סימן תו): "שֶׁיְּכוֹלִין אָז אֲנָשִׁים לְקַבֵּל תִּקּוּנִים מַה שֶּׁבְּכָל הַשָּׁנָה לֹא הָיָה בְּאֶפְשָׁר שֶׁיִּהְיֶה לָהֶם תִּקּוּן בְּשׁוּם אֹפֶן, אַף עַל פִּי כֵן בְּראשׁ הַשָּׁנָה יְכוֹלִין אֲפִילוּ הֵם לְקַבֵּל תִּקּוּן. אַף עַל פִּי שֶׁבְּכָל הַשָּׁנָה אֲפִילוּ הוּא בְּעַצְמוֹ זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה לֹא הָיָה יָכוֹל לְתַקְּנָם אֲבָל בְּראשׁ הַשָּׁנָה גַּם הֵם יְכוֹלִים לְקַבֵּל תִּקּוּנִים. כִּי אָמַר שֶׁהוּא עוֹשֶׂה בְּראשׁ הַשָּׁנָה עִנְיָנִים וְתִקּוּנִים מַה שֶּׁבְּכָל הַשָּׁנָה גַּם הוּא אֵינוֹ יָכוֹל לַעֲשׂוֹת", ראש השנה קען איך יעדן איינעם העלפן, אפילו מענטשן וואס איך קען זיי נישט מתקן זיין א גאנץ יאר.

דער ברסלבער רב ר' אהרן זכרונו לברכה איז געקומען צום רבי'ן בעפאר דעם לעצטן ראש השנה פאר דער רבי איז אוועק - שנת תקע"א, און ער האט געזאגט פארן רבי'ן אז עס איז אים זייער שווער צו קומען צום רבי'ן אויף ראש השנה, ווייל ער קען נישט איבער לאזן זיין קהילה, האט זיך דער רבי אנגערפן און געזאגט (עיין חיי מוהר"ן,

סימן תו): "ווי אזוי זאל איך אייך זאגין, קיין גרעסערס דער פון איז ניט פארהאנין, איי אנדערע גוטע יודין זאגין ניט אזוי, איז נאך א קשיא".

דערפאר אז דו שרייבסט מיר אז דיין גאנצע חיות קומט פון רבי'ן, איז וואס שרייבסטו מיט אזא ברייטקייט כאילו פארן אויף אומאן איז א קליינקעפעלדיגע זאך; אז דער רבי האט געהייסן פארן דארף מען פאלגן, צי מען פארשטייט יא צי מען פארשטייט נישט. גלייב מיר, פאר יעדן איינעם איז שווער צו פארן אויף ראש השנה, בפרט פאר א אינגערמאן וואס לאזט איבער א ווייב און קינדער איז עס בכלל נישט קיין גרינגע זאך, אבער א מענטש דארף זיך מאכן א פשוט'ער חשבון: 'אז איך האב געטראפן א רבי וואס איז מיר מחזק, ער שטארקט מיר, ער טרייסט מיר, ער מאכט מיר לערנען און דאווענען, ער ווייזט מיר אויף אז איך בין נאך יא ווערד, אז איך האב נאך א תקנה, און ער געבט מיר עצות אויפן טאג טעגליכע לעבן, אז ער הייסט קומען צו אים אויף ראש השנה וועל איך פארן מיט מסירת נפש'.

מוהרא"ש זכרונו לברכה פלעגט שטענדיג זאגן, אז ווען דער רבי וואלט ווען נישט געהייסן אז מען זאל קומען צו אים קיין אומאן אויף ראש השנה, וואלט ער געווען דער ערשטער נישט צו פארן; ווייל עס איז בכלל נישט קיין גרינגע זאך צו פארן, עס איז שווער ברחניות ובגשמיות וכו', אבער אז דער רבי האט געהייסן קומען דארף מען גיין מיט מסירות נפש.

עס איז נאך נישט געווען זייט בריאות העולם א צדיק וואס זאל צו זאגן מיט צוויי עדות אז ווער עס וועט קומען צו זיין ציון און געבן א פרוטה לצדקה לזכותו און זאגן די תיקון הכללי, אֲפִילּוּ אִם עָצְמוּ וְגָבְרוּ חֲטָאָיו וּפְשָׁעָיו וועט ער אים א טובה טון, און ביי די פיאות וועט ער אים ארויס שלעפן פון שאול תחתיות; דארף זיך א מענטש מאכן א פשוט'ן חשבון, איך ווייס דאך ביי מיר ווער איך בין, און וואס איך האב אלץ געטון; מענטשן קען מען פאפן, מענטשן קען מען אויסנארן, אבער איך ווייס דאך יא ווער איך בין, און דא איז דא א רבי וואס האט צוזאגט אז ער וועט א טובה טון, און ער וועט מתקן זיין ווער עס קומט צו זיין ציון, און מען זעט דאס קלאר, אז ווען מען

קומט צום רבינ׳ס ציון הייבט מען אן צו לעבן מיטן אייבערשטן, מען הייבט אן צו לעבן מיט תשובה, אפילו אזא איינער וואס איז נעבעך איינגעטונקן ביז איבער זיינע אויערן אין עבירות פון פגם הברית - הוצאת זרע לבטלה רחמנא לצלן, הייבט שוין אויך אן צו האבן הרהרי תשובה, איז וואס איז בכלל דאס וואס דו רעדסט אזוי ברייט אז פארן אויף אומאן איז א צומצום; וויפיל דארפן מיר וויינען צום אייבערשטן אז מיר זאלן פארעכטן אונזערע מעשים וואס מיר האבן אלץ אפגעטון וכו׳.

דער אייבערשטער זאל העלפן אז דו זאלסט מצליח זיין אין אלע דיינע וועגן.

...

~~~~~~~~~~

(#29)

שאלה

לכבוד הגאון הצדיק רבי יואל ראטה שליט"א

קודם כל א גרויסן יישר כח אויף יעדע דבר חיזוק וואס איך בין זוכה צו הערן פונעם ראש ישיבה, ס'איז ממש מחיה נפשות און ס'איז מורא'דיג שטארק מחזק.

איך וויל פרעגן אויב צו קענען זיין נאנט צום אייבערשטן מוז מען זיין א ברסלבער חסיד און קומען צום ציון פון רבי'ן אויף ראש השנה? אדער קען מען זיין נאנט צום אייבערשטן און זיך מחזק זיין מיט די חיזוקים פון רבי'ן, און מקיים זיין די תקנות פון מוהרא"ש, און בלייבן א חסיד פון מיין רבי (וואס איז נישט ברסלב)?

שלומי

תשובה

בעזרת ה׳ יתברך - יום א׳ פרשת שופטים, כ״ח מנחם-אב, שנת תשע״ז לפרט קטן
~~~~~~~~~~

לכבוד שלומי נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

דער רבי האט געזאגט (ליקוטי מוהר״ן, חלק ב׳, סימן צג): וואס וויל מען פון מיר, פארוואס קריגט מען אויף מיר? ווייל איך וויל נאר איין זאך - אריין ברענגען אין יעדן איינעם תפילה והתבודדות; אז א מענטש זאל רעדן און שמועסן מיטן אייבערשטן און אים פארציילן אלעס וואס עס גייט אריבער אויף אים, און חכמינו זכרונם לברכה זאגן (ברכות ו:): ״כְּרוּם זֻלֻּת לִבְנֵי אָדָם - אֵלּוּ דְּבָרִים הָעוֹמְדִים בְּרוּמוֹ שֶׁל עוֹלָם, וּבְנֵי־אָדָם מְזַלְזְלִין בָּהֶם״, און רש״י זאגט דארט: ״וּמַאי נִיהוּ, תְּפִלָּה״, אז תפילה איז פון די זאכן וואס איז די העכסטע זאך אויף דער וועלט, אבער מענטשן זענען אין דעם זייער מזלזל, דערפאר - האט דער רבי געזאגט - איז מען מזלזל אין מיר, ווייל איך וויל נאר צוריק ברענגען מענטשן צום אייבערשטן.

דער רבי זאגט (שיחות הר״ן, סימן קפב): ״מען קריגט נישט אויף מיר, נאר מען האט זיך אויס געשניצט א מענטש, און אויף אים קריגט מען; איך קריג אויך אויף דעם מענטש - זאגט דער רבי, אויף אזא מענטש וואס טוט אזעלכע זאכן וואס טויג נישט קריג איך אויך״; דאס הייסט אזוי, מענטשן ווייסן נישט וואס ברסלב איז, מענטשן מיינען אז דאס איז א פלאץ פון משוגעים, און דערפאר, יעדע קלוגע טאטע און מאמע וואלטן נישט געוואלט אז זייער קינד זאל זיך דרייען אויף א פלאץ פון משוגעים, און ליידער אין ברסלב אליין זענען דא מענטשן וואס זיי זענען גורם אז מען זאל מורא האבן פון ברסלב. דער רבי זאגט (ליקוטי מוהר״ן, חלק א׳, סימן ע) אז עס זענען דא מענטשן וואס דורך זייערע מעשים און זייערע דיבורים זענען זיי גורם אז מענטשן זאלן זיך דערווייטערן פונעם צדיק; בפרט די נייע אנשיקעניש פון ״נ, נח״ וואס זיי זענען מבזה דעם רבי׳ן, און מענטשן מיינען אז דאס איז ברסלב, און זיי זענען גורם אז מענטשן זאלן נישט קענען מקורב ווערן צום הייליגן רבי׳ן, און דער רבי זאגט (ספר המדות, אות צדיק, סימן סט): ״מִי שֶׁאוֹהֵב אֶת הַצַּדִּיק, צָרִיךְ לִשְׁמֹר אֶת הַצַּדִּיק, שֶׁלֹּא יֵצֵא עָלָיו שֵׁם רָע״.

דערפאר זאלסטו נישט קוקן אויף קיינעם; דו זיי זיך מחזק מיטן הייליגן רבינ׳ס עצות, לערן און דאווען, און יעדע זאך וואס עס גייט אריבער אויף דיר פארצייל פארן אייבערשטן, אזוי וועסטו מצליח זיין. פארשטייט זיך אז דו דארפסט נישט מאכן קיין מחלוקת מיט דיין משפחה, און קיינער דארף נישט וויסן אז דו ביסט זיך מחי׳ מיט די ספרים.

דער אייבערשטער זאל העלפן אז דו זאלסט מצליח זיין אין אלע דיינע וועגן.

...

~~~~~~~~~~

(#30)

שאלה

Thank you so much for your letter! It gives me tremendous chizuk and I will continue to Daven. I did try talking to my husband numerous times and told him I can't take it anymore. When he sees I'm serious about leaving, he promises he will change but it doesn't last for more than a few days and he is back to his old ways. Some nights I just cry from pain and it doesn't touch him one bit. He threatens that if I don't stop crying he will throw me out the window or put tape on my mouth so the neighbors won't hear. He says he is not interested in hearing what's bothering me. Then he calms down the next day and promises change but nothing is long lasting. I begged him that I want to make it work but I need to feel like I have who to work with. He says that I just don't understand where he is coming from (his father doesn't act much different) and he wants to feel like I love him unconditionally no matter how he acts because his parents never did. How is it possible to love such a person? To the outside world he is a nice person and when we come In public he acts like an amazing husband. They say that women have a power to turn things around. In this particular situation how can I do so? After so many empty promises, at what point do I draw the line?

[איבערגעטייטשט:
~~~~~~~~~~

יישר כח פאר אייער בריוו, עס געבט מיר מורא'דיג אסאך חיזוק, און איך וועל ווייטער ממשיך זיין צו מתפלל זיין.

איך האב שוין פראבירט אן א שיעור מאל צו רעדן צו מיין מאן, און איך האב אים שוין געזאגט אז איך קען שוין נישט אנגיין אזוי מער. און ווען ער זעט אז איך מיין מיטן פולסטן ערנסטקייט אז איך גיי אים איבערלאזן, דעמאלט זאגט ער מיר צו אז ער גייט זיך פארבעסערן, אבער דאס האלט אן בלויז פאר עטליכע טעג, און דערנאך גייט אלעס צוריק צום אלטן.

עס מאכן זיך נעבכט וואס איך וויין פאר צער און ווייטאג, און דאס רירט אים ניטאמאל דאס מינדעסטע, פארקערט, ער ווארנט מיך אז אויך הער איך נישט אויף צו וויינען וועט ער מיך ארויסווארפן פון פענסטער, אדער לייגן טעיפ אויף מיין מויל אז די שכנים זאלן נישט הערן ווי איך וויין; ער זאגט מיר אז עס אינטערעסירט אים נישט צו הערן וואס באדערט מיך.

נאך אזא אויסברוך בארואיגט ער זיך, און ער זאגט מיר צו אז דאס וועט מער נישט פאסירן, אבער קיין שום פארבעסערונג האלט אן פאר לאנג.

איך בעט מיך ביי אים אז איך וויל פרובירן צו ארבעטן מיט אים צו זען ווי אזוי מיר קענען לעבן שיין צוזאמען, אבער איך מוז שפירן אז ער איז דא מיט צו ארבעטן; אבער ער טענה'עט אז איך פארשטיי פשוט נישט פון וואסערע ערציאונג ער קומט, (זיין טאטע פירט זיך נישט אויף בעסער ווי אים...) און ער וויל שפירן אז איך האב אים ליב מיט אן אהבה שאינה תלוי' בדבר, נישט קיין חילוק ווי אזוי ער פירט זיך אויף, ווייל ביי זיינע עלטערן האט ער דאס קיינמאל נישט באקומען. - אבער ווי אזוי איז מעגליך ליב צו האבן אזא מענטש?!

אין גאס הייסט ער זייער א פיינער מענטש, און ווען מיר זענען צווישן מענטשן פירט ער זיך אויף ווי א אויסערגעוועגליכער גוטער מאן.

מ'זאגט אז פרויען האבן די כחות צו טוישן זאכן; אין מיין מצב, וואס קען איך טון אז זאכן זאלן ווערן בעסער? נאך אזוי פיל פוסטע צוזאגעכצער, וואו זאל איך שטעלן די ליניע אז דאס איז עס?]

תשובה

בעזהשי"ת - יום ד' פרשת שופטים, ב' דראש חודש אלול, שנת תשע"ז לפ"ק

לכבוד מרת ... תחי'

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

שלמה המלך זאגט (משלי יד, א): "חַכְמוֹת נָשִׁים בָּנְתָה בֵיתָהּ, וְאִוֶּלֶת בְּיָדֶיהָ תֶהֶרְסֶנּוּ", א קלוגע פרוי בויט אויף איר שטוב, און א נארישע פרוי צעברעכט עס מיט אירע אייגענע הענט; וויסן זאלסטו אז פרויען האבן זייער גרויסע כוחות אין זיך, וואס זיי קענען דאס נוצן אויפצושטעלן זייער שטוב און אליין חרוב מאכן זייער שטוב; די פראבלעם איז אז די פרויען ווייסן נישט זייערע כוחות.

א פרוי מיט שכל ווארט אפ איר מאן מיט א שמייכל; זי שרייט נישט אויף אים, נאר פארקערט - זי הייבט אויף זיין מוט און זי געבט אים גוטע ווערטער. בפרט ווען דער מאן מוטשעט זיך מיט פרנסה און ארבעט שווער, ווארט זי אים אפ מיט א שמייכל ווען ער קומט אהיים אפגעמוטשעט, אזוי ווי די ערליכע פרויען האבן געטון אין מצרים, די הייליגע חכמים דערציילן אז די אידן אין מצרים האבן געארבעט זייער שווער און זיי האבן נישט געהאט קיין כח פאר גארנישט, זיי האבן בכלל נישט געוואלט אהיים קומען, און ווער רעדט נאך פון האבן קינדער וכו' וכו', זייער קאפ איז געווען אויסגעברענט פון ארבעטן אזוי שווער, זיי זענען געווען שמוציג פון די פעלד ארבעט וכו' וכו', וואס האבן געטון די פרויען - די נשים צדקניות? זיי זענען ארויס אין פעלד צו זייערע מענער, זיי האבן מיטגעברענגט וואסער, און יעדע פרוי האט אפגעוואשן איר מאן, און דער אייבערשטער האט געמאכט א נס אז בשעת זיי זענען געגאנגען שעפן וואסער איז אריין געשווימען קליינע פיש אין זייער קריגל, און דאס האבן זיי געגעבן פאר זייערע מענער, און יעדע פרוי האט גערעדט שיין צו איר מאן מיט ליבשאפט, און זיך שיין געמאכט פאר אים וכו', ביז דער מאן האט באקומען א שטארקע ליבשאפט צו זיין ווייב, אזוי זענען זיי געווען צוזאמען וכו' וכו', און אזוי

איז ארויסגעקומען כלל ישראל. זעט מען די כח פון אידישע פרויען וואס אין זייער זכות איז מען ארויס פון מצרים, און אין זייער זכות וועט משיח קומען.

ווען דער מאן זעט ווי זיין ווייב איז גוט צו אים, זי שמייכלט צו אים און זי ווייזט אים ליבשאפט, וועט ער צוריק ווייזן ליבשאפט, און ער וועט טון אלעס פאר זיין ווייב. דער פראבלעם איז אז יעדער ווארט אז דער צווייטער זאל קודם אנהייבן צו ווייזן ליבשאפט, יעדער ווארט צו זען ווער עס הייבט אן קודם צו געבן גוטע ווערטער - אפילו מען איז נאך פארוויטאגט וכו׳, די ווייב ווארט אז דער מאן זאל אנהייבן רעדן שיין צו איר, זי טראכט ׳אויב מיין מאן וועט רעדן שיין צו מיר, און ער וועט מיר איבערבעטן, דעמאלט וועל איך אים געבן ליבשאפט׳; באמת איז זי גערעכט, ווייל אזוי וואלט טאקע געדארפט זיין, אז דער מאן זאל זיין דער וואס בעט איבער און מאכט פרייליך זיין ווייב. און דאס זעלבע איז פארקערט, דער מאן ווארט אז זיין ווייב זאל אים ווייזן ליבשאפט, ער טראכט ׳אויב איך וועל אהיים קומען און מיין ווייב וועט זיין שיין אנגעטון, און מיך אפווארטן אזוי ווי שנה ראשונה, מיט א שמייכל וכו׳ וועל איך זיין גוט צו איר׳, למעשה שטעלט זיך אויס אז ביידע ווארטן און ווארטן, און דערווייל גייט אריבער כמה וכמה שנים וואס מען לעבט אפּ א לעבן מיט שנאה איינער צום אנדערן.

ווען די פרוי וואלט באמת געוואלט האבן א גוט לעבן, וואלט זי אינוועסטירט אביסלע; זי וואלט ארויס געגאנגען פון איר וועג, און מיט איר חכמה איבערגעדרייט איר מאן.

חכמינו זכרונם לברכה דערציילן (תמיד לב:) אז דער גרויסער קיסר אלכסנדר מוקדן איז אמאל אנגעקומען צו א שטאט פון פרויען, און ער האט געוואלט מלחמה האלטן מיט זיי, און זיי האבן מיט זייערע חכמה אים איבערגעבעטן, זיי האבן אים געמאכט א שיינע קבלת פנים, און אים געברענגט שטיקער גאלד, אפילו די ברויט איז געווען פון גאלד, און דאס האט גורם געווען אז ער האט זיי אפגעלאזט און נישט מלחמה געהאלטן מיט זיי; ווען ער איז אוועק געגאנגען פון דארט, האט ער געהייסן אויף

שרייבן אויפן טויער פון שטאט: "אֲנָא אֱלֶכְּסַנְדְּרוּס מוֹקְדוֹן הֲוֵיתִי שַׁטְיָא, עַד דְּאָתֵיתִי לִמְדִינַת אֲפְרִיקֵי דִּנְשַׁיָּא, וְיָלִיפַת עֵצָה מִן נְשַׁיָּא", איך אלכסנדר מוקדן בין געווען א שוטה ביז איך האב געטראפן די קלוגע פרויען, און זיך געלערנט פון זיי ווי אזוי צו זיין קלוג"; זעט מען פון דעם, אז אויב מען האט סבלנות, און מען איז גרייט צו ארבעטן, און אויסווארטן, קען מען איבער דרייען אפילו דעם שטארקסטן מענטש.

דערפאר זאלסטו זיך אנשטרענגען צו מחזק זיין דיין מאן און אים ווייזן ליבשאפט, און דו וועסט זען ווי אזוי ער וועט דיר צוריק ווייזן ליבשאפט; שלמה המלך זאגט (משלי כז, יט): "כַּמַּיִם הַפָּנִים לַפָּנִים, כֵּן לֵב הָאָדָם לָאָדָם", ווען מען קוקט אריין אין וואסער מיט א שמייכלדיגע פנים זעט מען צוריק א שמייכל, און ווען מען קוקט אריין מיט א ברוגז'דיגע פנים זעט מען צוריק א ברוגז פנים; אזוי איז דער מאן מיט זיין ווייב - ווי אזוי מען פירט זיך אויף צו יענעם, אזוי פירט מען זיך צוריק מיט דיר.

איך שרייב דיר א קליינע תפילה וואס דו זאלסט בעטן ביי הדלקת הנרות: "רבונו של עולם, איך בעט דיך זייער, העלף מיר, און געב מיר קינדער וואס וועלן זיין ערליכע אידן און נאר טון דיין ווילן, געב מיר קינדער וואס וועלן לערנען, קינדער וואס וועלן דאווענען און זיך פירן ערליך. רבונו של עולם, העלף מיר אז איך זאל זיין פרייליך און איך זאל האבן א פרייליכע שבת. העלף מיר אז מיין מאן זאל זיין גוט צו מיר און איך זאל זיין גוט צו אים, מיר זאלן זיך ליב האבן, און מיר זאלן איינעם דעם צווייטן מכבד זיין. הייליגער באשעפער קוק צו מיין צעבראכענע הארץ, איך וויל א ערליכער מאן, מיין מאן זאל רעדן שיין צו מיר, און ער זאל האבן א געפיל צו מיר. ער זאל גיין אין שול דריי מאל א טאג דאווענען, און ער זאל לערנען די הייליגע תורה, הייליגער באשעפער, העלף מיר אז איך זאל מצליח זיין בזכות די הייליגע צדיקים וואס האבן זיך מוסר נפש געווען פאר דיר, און בפרט דער הייליגער רבי - רבינו נחמן בן פיגא זכותו יגן עלינו, און רבינו אליעזר שלמה בן מלכה זכותו יגן עלינו, אמן". און לייג צו דיינע אייגענע תפילות, ווייל תפילות וואס מען זאגט אויף די אייגענע שפראך, און תפילות וואס מען בעט פאר זאכן וואס טוט וויי, איז זייער חשוב אויבן אין הימל.

דער אייבערשטער זאל העלפן אז דו זאלסט מצליח זיין אין אלע דיינע וועגן.

...

~~~~~~~~~~

(#31)

שאלה

לכבוד הרה"ג מזכה את הרבים ר' יואל ראטה שליט"א

קודם וויל איך באדאנקן פאר אייערע חיזוק שיעורים, און הערליכע ניגונים.

שאלה א', אין ספר ליקוטי תפלות איז דא אסאך תפלות אויף עניני גשמיות, איז מיין שאלה צי מען מעג עס אויך זאגן שבת ווייל עס איז נישט געשמאק אויסצולאזן ווען מען זאגט די תפילות כסדר. אין די פוסקים - לויט וויפיל איך ווייס - איז נישט אזוי קלאר די הלכה. און לאמיר זאגן אז מען טאר נישט, צי וועט העלפן היפך כוונה נישט יוצא צו זיין די מצוה פון תפלה, אדער גאר אינזין האבן אז די תפלה זאל חל זיין נאך שבת. און וואס וועט זיין אויב מען האט דאס אינזין ווען מען זאגט די תפלות ביי אלקי נצור צי עס וועט הייסן א הפסק.

שאלה ב', לגבי שלום בית, איינער וואס בעט יעדן טאג דעם רבונו של עולם, אפילו עטליכע מאל א טאג, ער זאל האבן שלום בית, און ער האט שוין אויסגעזאגט כמה פעמים ששה סדרי משנה (וואס ער האלט עס אן צו זאגן וויבאלד ער האט אויך א ציל פון יענע וועלט אפילו ער זעט נישט אזעלכע גרויסע שינויים וואס צוליב דעם האט ער אנגעהויבן צו זאגן משניות), און ער איז שוין געווען ביי רבנים און טעראפיסטן און געהערט מערערע שיעורים און געקוקט מערערע ספרים פון שלום בית, און דאך האט ער נישט קיין שלום בית, און ווען ער האט יא האלט עס נישט אן צו לאנג, און ער האט שוין גרעסערע קינדער, איז די שאלה ווי לאנג זאל ער אנהאלטן אזוי צו ליידן? איז דאס די רצון השי"ת צו בלייבן און ליידן אדער זיך צוטיילן?

יישר כח פאר'ן אוועקגעבן אייער טייערע צייט צו ענטפער'ן די שאלות.
~~~~~~~~~~

תשובה

בעזהשי״ת - יום ד׳ פרשת שופטים, ב׳ דראש חודש אלול, שנת תשע״ז לפ״ק

לכבוד יוסף נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

דאס וואס דו פרעגסט צי מען מעג זאגן ליקוטי תפילות אום שבת וכו׳.

מוהרא״ש זכרונו לברכה זאגט אז שבת מעג מען זאגן ליקוטי תפילות, און אויך מעג מען זיך מתוודה זיין שבת בשעת מען איז זיך מתבודד צום אייבערשטן, ווייל עס ווערט גע׳פסקנ׳ט (שלחן ערוך אורח חיים, סימן רפח, בטורי זהב סעיף קטן ב) אז אויב איינער האט הנאה ווען ער וויינט, און ער שפירט זייער גוט נאכדעם ווען ער רעדט זיך אויס זיין הארץ צום אייבערשטער, און טוט תשובה וכו׳ - מעג ער וויינען שבת, ווייל דאס איז זיין עונג שבת; און ברסלב׳ער חסידים פירן זיך צו זאגן ליקוטי תפילות שבת, און זיך מתבודד זיין און אלעס אויסדערציילן פארן אייבערשטן.

שטארק דיך ווייטער בלימוד משניות; עס שטייט אין תיקוני זוהר (הקדמה, ה.) אז די ראשי תיבות פון זְ׳רָעִים מ׳וֹעֵד נָ׳שִׁים נְ׳זִיקִין קָ׳דָשִׁים טָ׳הֳרוֹת, איז ״זְמַן נָקַט״; האב איך געהערט פון א ברסלב׳ער חסיד פשט, אז איינער וואס לערנט משניות האלט די צייט אין די האנט - ״זְמַן נָקַט״, ווייל ווען ער האט אן איבעריגער מינוט, כאפט ער אריין נאך א פרק און נאך א פרק, און אזוי נוצט ער אויס זיין צייט.

מוהרא״ש פלעגט שטענדיג זאגן, ״ווי אזוי מען קען וויסן אויף איינעם צי ער דרייט זיך אין ״היכל הקודש״? אויב זעט מען אים שטענדיג מיט א משניות אין די האנט, איז א סימן אז ער דרייט זיך אין היכל הקודש״

וויסן זאלסטו אז שלום בית ווענדט זיך אינעם מאן, און אפילו איינער האט א פרוי מיט שווערע נאטורן איז אויך מעגליך פארן מאן איר איבער צו דרייען, חז״ל

פארציילן (עבודה זרה לט.): "מַעֲשֶׂה בְּאִשָּׁה אַחַת שֶׁנִּשֵּׂאת לְחָבֵר, וְהָיְתָה קוֹשֶׁרֶת לוֹ תְּפִילִּין עַל יָדוֹ, נִשֵּׂאת לְמוֹכֵס - וְהָיְתָה קוֹשֶׁרֶת לוֹ קִשְׁרֵי מוֹכֵס עַל יָדוֹ", עס איז געווען א פרוי וואס האט חתונה געהאט צו א תלמיד חכם, און זי האט אים געהאלפן אנטון יעדן טאג זיין תפילין, שפעטער האט זי חתונה געהאט צו א גנב, און זי פלעגט אים העלפן מיט זיינע שלעכטע מעשים; זעט מען פון דעם אז א פרוי גייט נאך איר מאן, אז דער מאן ווייסט וואס א פרוי וויל, און ער ווייסט ווי אזוי צו רעדן צו זיין ווייב - וועט זיין ווייב אים נאכגיין.

דערפאר בעט איך דיר זייער אז דו זאלסט פון יעצט אן זיין נאכגעביג, און זיי א "געבער", דו זאלסט נישט אויפהערן צו געבן גוטע ווערטער פאר דיין ווייב, וועסטו זוכה זיין אז דער אייבערשטער וועט רוען ביי דיר אין שטוב, און אז דער אייבערשטער איז אין שטוב, איז שוין דא אלע ברכות, און דו וועסט מצליח זיין אין אלע דיינע וועגן.

...

~~~~~~~~~~

(#32)

שאלה

לכבוד הרה"ג ר' יואל ראטה שליט"א,

איך הער אויס די חיזוק יומי פון אייך און דאס איז מיר זייער מחיה. לעצטנס האב איך אבער געהערט איין חיזוק יומי וואס איר רעדט קעגן טערעפיסטן וכדו'. איר זאגט אז ווען מען האט א פראבלעם, א פחד, א פאביע, זאל מען נישט גיין צו פסיכילאגן און טערעפיסטן וכדומה, מען זאל נאר לויפן צום אייבערשטן, וואס ער בעט נישט קיין געלט פאר דעם.

מיין פראגע איז וואס איז ווען עס קומט צו א פיזישע קרענק, ווען איינער האט זיך צעשניטן די האנט, צעבראכן די פיס, אדער האט מען אים דיאגניזירט מיט די ביטערע מחלה רחמנא
~~~~~~~~~~

ליצלן, זאל ער דעמאלט אויך נישט גיין צו א דאקטער זיך היילן? זאל מען אים אויך זאגן אז ער זאל נאר לויפן צום אייבערשטן? מען דארף דאך טון עפעס השתדלות. איז דאך לכאורה אויך די זעלבע זאך ביי גייסטישע קרענק, פארוואס זאל מען נישט טון השתדלות און גיין צו א טערעפיסט?

אויך וויל איך פרעגן אויף דעם וואס איך האב געהערט ווי איר זאגט ביי א דרשה אז מען זאל אנזאגן די קינדער אז אויב איז דא א קינד וואס זאגט אז דער אדער יענער קען נישט מיטשפילן מיט א שפיל, זאל מען נישט מיטשפילן מיט אזא שפיל. וויל איך וויסן אזוי ווי אין מיין שכינות איז דא איין קינד וואס איז אלעמאל פארנומען אז דער אדער יענער קען נישט מיטשפילן, אויב זאל איך לאזן מיין קינד שפילן מיט אזא קינד וואס מאכט אזויפיל מחלוקת און קריגערייען.

א גרויסן יישר כח פאר'ן נעמען די צייט צו ענטפערן די שאלות.

יואל

תשובה

בעזהשי״ת - יום ה׳ פרשת שופטים, ב׳ אלול, שנת תשע״ז לפ״ק

לכבוד יואל נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

דער רבי זאגט (ליקוטי מוהר״ן, חלק ב׳, סימן ה): ״הָעִקָּר הוּא הָאֱמוּנָה, וְצָרִיךְ כָּל אֶחָד לְחַפֵּשׂ אֶת עַצְמוֹ, וּלְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ בֶּאֱמוּנָה״, דער עיקר אויף וואס א מענטש דארף ארבעטן צו צוקומען - איז צו אמונה, ״כִּי יֵשׁ סוֹבְלֵי חֳלָאִים, שֶׁיֵּשׁ לָהֶם מַכּוֹת מֻפְלָאוֹת, וְהֵם סוֹבְלִים הֶחֳלָאִים רַק בִּשְׁבִיל נְפִילַת הָאֱמוּנָה״, ווייל עס זענען דא זייער אסאך מענטשן וואס האבן אינטערעסאנטע מחלות, און זיי ליידן דאס נאר ווייל זיי האבן נישט קיין אמונה; דאס גייט ארויף אויף יסורי הנפש וואס מענטשן ליידן זיך נעבעך צאם, און דער רבי זאגט ווייטער: ״כִּי עַל יְדֵי נְפִילַת הָאֱמוּנָה, בָּאִים מַכּוֹת מֻפְלָאוֹת

שֶׁאֵין מוֹעִיל לָהֶם - לֹא רְפוּאוֹת, וְלֹא תְּפִלָּה, וְלֹא זְכוּת אָבוֹת״, ווען א מענטש האט נישט קיין אמונה און ער ליידט נעבעך פון די מחלות וואס קומט פון חסרון אמונה, דעמאלט העלפט נישט קיין רפואות, און עס העלפט נישט קיין תפילה, און אויך נישט זכות אבות.

דאס גייט ארויף אויף די יסורים וואס מענטשן מאכן נעבעך מיט פון אלע סארט יסורי הנפש; עס פייניגט זיי פון אינעווייניג - יעדער מיט זיינע שלעכטע מחשבות, און די איינציגסטער רפואה אויף דעם איז אמונה.

ווייל ווען א מענטש האט למשל קאפ ווייטאג, נעמט ער טיילענאל וכו׳, אזוי אויך ווען א מענטש האט אן אנדערע מחלה השם ישמרינו, גייט מען צום דאקטער און מען נעמט מעדעצין. אזוי אויך א מענטש וואס האט אינערליכע יסורים, ער האט דמיונות וכו׳, דארף מען נעמען מעדעצין פאר זיינע יסורי הנפש, אבער וויסן זאלסטו אז די רפואות היילט נישט אויס דעם מענטש, דאס טוט נאר בארואיגן דעם מענטש וכו׳, און די איינציגסטע רפואה פאר די שלעכטע מחשבות, און פאר דעפרעסיע וכו׳, איז אמונה. און ווי מער א מענטש חזר׳ט זיך איין די אמונה - ער חזר׳ט איין ביי זיך: ׳קיינער קען מיר גארנישט טון, נאר דער אייבערשטער, און ער היט מיר פון אלע צרות, און פון שלעכטע מענטשן׳, ווערט ער מער און מער רואיג און צופרידן.

דאס וואס איך רעד ביי די שיעורים אנקעגן טערעפי וכו׳, מיין איך נישט אז מען זאל נישט קיין צו קיין דאקטורים, נאר איך רעד פון דעם וואס מענטשן שמאכטן נעבעך אפ ביי טערעפיסטן וואס זיי קענען זיך אליינס נישט העלפן, די טערעפיסטן האלטן די מענטשן ביי זיך א גאנץ לעבן, און מען מאלט וואסער א גאנץ לעבן וכו׳ וכו׳; אנשטאט צו רעדן צו א בשר ודם וואס קען דיר נישט העלפן, ער קען דיר נאר אויסהערן, און דיר הייסן נאכאמאל צוריק צו קומען, וואס אזוי האט ער פרנסה, אנשטאט דעם גיי צום אייבערשטן, און רעדט זיך אויס פאר אים, און בעט אים ער זאל דיר העלפן אז דו זאלסט זוכה זיין צו זיין פריילך, און פון קיינעם נישט מורא האבן.

וויסן זאלסטו אז ווי מער א מענטש נעמט אריין אין זיך די אמונה פשוטה - ער חזר'ט זיך איין: 'קיינער קען מיר גארנישט טון, אלעס איז דער אייבערשטער', אלץ מער ווערט מען פרייליך און מען ווערט רואיג.

זייער אסאך מענטשן ליידן פון פחדים און דמיונות, וואס מען רודפ'ט זיך אליין; דער רבי זאגט (חיי מוהר"ן, סימן תקנ): א מענטש קען זיך זיצן ביי זיך אין שטוב, און טראכט אויס א מעשה מיט א צווייטן וואס איז קיינמאל נישט געשען; ער רודפ'ט זיך אליין.

עס איז געווען א מענטש וואס האט געדארפט האבן א האק, ער האט געוואלט אויפאקערן ביי זיך די ערד; טראכט ער צו זיך: 'ווי קען איך שאפן אן האק?' און ער כאפט זיך אז זיין שכן האט א נייע האק, ער וועט אים בעטן צו ער קען אים עס בארגן. אזוי טראכטנדיג הייבט ער אן אויס צו טראכטן אז דער שכן וועט אים דאך עס זיכער נישט וועלן בארגן, אזוי איז ער אריין אין נאך דמיונות, ער הייבט אן צו קאכן און זיך אויפעסן: 'פארוואס איז ער אזא שלעכטער, וואס גייט אים אן מיר צו בארגן זיין האק?!' ביז ער איז געווארן אזוי בכעס, אז ער איז אריינגעלאפן צום שכן, און ער הייבט אן צו שרייען אויף אים: "האלט דיר דיין האק, מוחל טובות, האק דיר אפ דיין קאפ מיט דיין האק!" דער שכן קוקט אויף אים, און פרעגט אים: "ר' איד, וואס שרייט איר אזוי, וואס האט פאסירט, מיט וואס קען איך אייך העלפן?" דער שכן קומט דאך פון זיינע דמיונות וכו', שרייט ער צוריק: "מאך דיר נישט אזוי בא'טעמ'ט, 'מיט וואס קענסטו מיר העלפן' פרעגסטו? איך בעט דיר א גאנצע נאכט דיין האק, וואס ביסטו אזא שלעכטער, וואס גייט דיר אן מיר עס צו בארגן?!"

דאס איז א מעשה וואס פאסירט טאג טעגליך ביי מענטשן; מען זיצט אין שטוב און מען טראכט זיך אויס א מעשה וואס איז בלויז א דמיון. דער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן כה) אז דער יצר הרע האט זיבן נעמען, אזוי ווי חכמינו זכרונם לברכה זאגן (סוכה נב.), אבער היינט - זאגט דער רבי - דארף מען אים געבן א נייעם נאמען: "כח המדמה", ווייל ער מאכט א מענטש זאל טראכטן שלעכטס, ער ברענגט אריין

אין א מענטש שלעכטע מחשבות כאילו דער אייבערשטער איז ברוגז אויף אים, און ער דארף אים נישט; נאכדעם, אז מען האט נישט קיין אמונה, הייבט מען אן צו ווערן א נצרך לבריות, מען הייבט אן טראכטן קיינער דארף מיר נישט וכו׳, און אלעס קומט פון דמיונות.

דערפאר, אז א מענטש חזר׳ט זיך איין די אמונה, ער זינגט זיך שטענדיג אונטער ׳אלעס איז דער אייבערשטער׳, ׳קיינער קען מיר גארנישט טון׳, ׳קיינער קען מיר נישט שלעכטס טון, און אויך נישט גוטס טון׳, אזא מענטש איז אלעמאל פרייליך.

דער רבי זאגט (ספר המדות, אות בנים, סימן סד): ״צָרִיךְ לְלַמֵּד אֶת הַתִּינוֹק דֶּרֶךְ אֶרֶץ מִנְּעוּרָיו״, מען דארף אויסלערנען די קינדער זיי זאלן האבן דרך ארץ און גוטע מידות פון ווען זיי זענען נאך יונג; מען דארף אויסלערנען פאר קינדער זיי זאלן אכטונג געבן נישט וויי צו טון א צווייטן מענטש, און ווען זיי זעען ווי קינדער לאזן נישט שפילן אנדערע קינדער, און זיי גרויסן זיך אויף אנדערע קינדער, מיט אזעלכע קינדער זאלן זיי נישט מיט שפילן וכו׳, אזוי וואקסן זיי אויף געזונט, און זיי וועלן האבן די סימנים פון א איד, וואס חכמינו זכרונם לברכה זאגן (יבמות עט.), אז די אידן האבן דריי סימנים: ״רַחֲמָנִים, בַּיְישָׁנִין, וְגוֹמְלֵי חֲסָדִים״.

זיער אסאך עלטערן זאגן: ״די קינדער זענען נאך יונג, מען דארף זיי נאך נישט מחנך זיין״; דאס איז א גרויסער טעות, ווייל קינדער - ווען זיי זענען נאך יונג דעמאלט דארף מען זיי מחנך זיין, ווייל דעמאלט הערן זיי אויס, און אזוי וועלן זיי אויס וואקסן ערליכע קינדער, מה שאין כן, אויב מען לאזט זיי אלעס טון ווען זיי זענען יונג און מען איז זיי נישט מחנך, דעמאלט ווען זיי ווערן עלטער וועלן זיי זיכער נישט אויסהערן טאטע מאמע, און זיי וועלן זיין ווידערשפעניגערס.

וויסן זאלסטו אז קינדער - ווען זיי זענען שוין עלטער, קען מען שוין נישט רעדן צו זיי, נאר ווי יונגער זיי זענען אלץ מער הערן זיי אויס; שלמה המלך זאגט (משלי יג, כד): ״חוֹשֵׂךְ שִׁבְטוֹ שׂוֹנֵא בְנוֹ, וְאֹהֲבוֹ שִׁחֲרוֹ מוּסָר״, ווער עס האט ליב זיין קינד, זאגט אים מוסר, און ווער עס זאגט נישט קיין מוסר, איז א סימן אז ער האט פיינט זיין קינד;

זאגן אויף דעם חכמינו זכרונם לברכה (שמות רבה א, א) אז ווען א מענטש איז נישט מחנך זיין קינד ווייל ער שוינט אים זאל ער וויסן אז צום סוף וועט ער אראפגיין פון אידישן וועג, אזוי ווי מיר זען ביי אברהם אבינו, וואס ער האט געזען ווי ישמעאל קומט אהיים מיט געטשקעס, און שפילט זיך מיט דעם, האט אים אברהם אבינו גארנישט געזאגט, ווייל ער האט אים געשוינט, ביז ער האט אים געדארפט פארטרייבן פון שטוב.

אזוי אויך געפונען מיר ביי עשו הרשע, וואס עס שטייט (בראשית כה, כח): "וַיֶּאֱהַב יִצְחָק אֶת עֵשָׂו כִּי צַיִד בְּפִיו", יצחק האט ליב געהאט עשו, און ער האט אים גארנישט געזאגט, צום סוף איז ער ארויס לתרבות רעה.

דער רבי האט געזאגט: "ווען קעניגן וואלטן געוואוסט וואסערע דרך ארץ איך לערן אויס מיינע תלמידים, וואלטן זיי געשיקט זייערע קינדער צו מיר איך זאל זיי אויס לערנען דרך ארץ".

דער אייבערשטער זאל העלפן דו זאלסטו האבן נחת פון אלע דיינע קינדער, און דו זאלסט זיין געזונט און שטארק.

...

~~~~~~~~~~

(#33)

שאלה

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

קודם וויל איך דאנקען דעם ראש ישיבה פאר די שיינע שיעורים וואס געבן מיר חיזוק אנצוגיין יעדן טאג!
~~~~~~~~~~

איך האב געוואלט פרעגן, מיין קליינער זון איז איבער צוויי יאר אלט; ביז וועלכע עלטער מעג מען אים מיטנעמען אין בית הכסא, ווייל אויב לאז איך אים אינדרויסן טוט ער סכנה'דיגע זאכן.

יישר כח

יענקי

תשובה

בעזהשי"ת - ערב שבת קודש פרשת שופטים, ג׳ אלול, שנת תשע"ז לפ"ק

לכבוד יענקי נרו יאיר

איך האב זייער הנאה אז דו ביסט זיך מחזק מיט די עצות פון הייליגן רבי'ן.

דער רבי זאגט (שיחות הר"ן, סימן נט): "מְסֻגָּל יוֹתֵר לַבָּנִים לִהְיוֹת רָחוֹק מֵהֶם, לִבְלִי לִהְיוֹת דָּבוּק בָּהֶם - לְשַׁעֲשֵׁעַ בָּהֶם בְּכָל פַּעַם, רַק לִבְלִי לְהִסְתַּכֵּל עֲלֵיהֶם כְּלָל", עס איז געזונטער פאר קינדער אז מען איז נישט צוגעקלעבט צו זיי צו שטארק, מען לאזט זיי אליין אויפוואקסן. נאך האט דער רבי געזאגט: "א קינד קישט מען נישט, און א קינד שלאגט מען נישט"; ווייל ווי מער מען איז צוגעקלעבט צום קינד און מען צערטלט אים, שלאגט מען אים ווען ער קינד איז לעבעדיג און שפרינגעדיג.

דערפאר איז בעסער אז דו לאזט אים אינדרויסן; לאז אים אויפוואקסן, לאז אים ארום טאנצן, וועט ער אויסוואקסן געזונט און שטארק.

בעיקר דארף מען אסאך בעטן דעם אייבערשטן אז מען זאל זוכה זיין צו גוטע קינדער; קינדער וואס לעבן מיטן אייבערשטן.

וויסן זאלסטו אז גוטע קינדער קומט נישט פון זיך אליין, גוטע קינדער באקומט מען לויט וויפיל מען בעט און מען וויינט צום אייבערשטן; אפילו דיינע קינדער זענען נאך גאר קליין, זאלסטו בעטן דעם באשעפער אז זיי זאלן זיין וואויל אין ערליך, ווייל

עס איז זייער שרעקעדיג היינטיגע צייטן, ווי מען זעט נעבעך אז קינדער פון די שענסטע שטובער גייען ארויס לתרבות רעה רחמנא לצלן, און די איינציגסטע עצה אויף דעם, איז צו בעטן און וויינען צום אייבערשטן אז ער זאל רחמנות האבן אויף אידישע קינדער.

אויך זאלסטו וויסן אז חינוך הייבט זיך אן ביי זיך אליין; קינדער וואס זעען ווי דער טאטע גייט און שול יעדן טאג דריי מאל א טאג, וועלן זיי אויך גיין אין שול דאווענען. קינדער וואס זעען ווי זייער טאטע מאמע רעדן שיין איינער צום צווייטן, מען איז זיך מכבד איינער דעם צווייטן, וועלן זיי זיך אויך אזוי פירן, און פארקערט אויך, אויב דער טאטע דאווענט נישט און לערענט נישט, ער איז נאר פארנומען אוועק צו מאכן יעדן ערליכער איד וכו׳ וכו׳, וועלן די קינדער נישט זיין צופיל בעסער פון אים.

זע אכטונג צו געבן נישט צו לייגן א פחד אין שטוב; עס זענען דא אינגעלייט וואס מיינען אז זיי דארפן מחנך זיין זייער ווייב, זיי געבן ארויס באפעלן: ״טו אזוי״, ״איך הייס דיר טון אזוי״, ״איך ווארן דיר״; ווי פאר אזעלכע אינגעלייט וואס זיי שאפן אין שטוב מיט אן אימה יתירה, ווייל זייער סוף וועט זיין זייער ביטער; חכמינו זכרונם לברכה זאגן (גיטין ו:): ״אָמַר רַב חִסְדָּא, לְעוֹלָם אַל יַטִּיל אָדָם אֵימָה יְתֵירָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ״, א מענטש זאל קיינמאל נישט ווארפן א שרעק אויף זיין ווייב, ״שֶׁהֲרֵי פִּילֶגֶשׁ בַּגִּבְעָה הֵטִיל עָלֶיהָ בַּעֲלָהּ אֵימָה יְתֵירָה, וְהִפִּילָה כַּמָּה רְבָבוֹת מִיִּשְׂרָאֵל״. ווייל די מעשה פון פילגש בגבעה, ווי צענדליגער טויזענטער אידן זענען גע׳הרג׳עט געווארן, האט זיך אנגעפאנגען פון א מענטש וואס האט געווארפן א פחד אויף זיין ווייב, אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב, כָּל הַמֵּטִיל אֵימָה יְתֵירָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, סוֹף הוּא בָּא לִידֵי שָׁלֹשׁ עֲבֵירוֹת, גִּלּוּי עֲרָיוֹת, שְׁפִיכוּת דָּמִים, וְחִלּוּל שַׁבָּת״, רב זאגט אז ווער עס ווארפט א פחד אויף זיין ווייב, וועט נאכדעם צוקומען צו די דריי הארבע עבירות פון גילוי עריות, שפיכות דמים און חילול שבת.

איך בעט דיר, זיי א סבלן און א וותרן אין שטוב, וועסטו האבן א הערליכע לעבן.

דער אייבערשטער זאל העלפן אז דו זאלסט מצליח זיין אין אלע דיינע וועגן.

...

~~~~~~~~~~

(#34)

שאלה

שלום וברכה,

איך הער אויס אייערע ווארעמע שיעורים, עס איז ממש "דברים היוצאים מן הלב נכנסין אל הלב", איר האט א מורא'דיגער אידישער חן אין אייערע ווערטער, ווער עס הערט עס אויס - אויך מיינע חברים נישט קיין ברסלבער חסידים - האט א משיכה צו די שיעורים און ווילן הערן נאך און נאך.

וויל איך זיך קודם זייער באדאנקען פאר אייך, און איך וויל אויך מקדים זיין אז איך פרעג נישט ע"מ להקניט אדער עפעס, אייערע שיעורים האבן מיר גוט אויסגעשאקלט מיינע יסודות אין ברסלב וואס איך בין אויפגעוואקסן אין דעם, און איך בין ממש פון פריש געווארן מקורב צום רבי'ן און איך וויל באמת ובתמימות פארשטיין די פאלגענדע נקודות.

דער הייליגער רבי האט אזויפיל תורות און נקודות וואס איר רעדט נישט ארום פון דעם אין אייערע טייערע דרשות. ווי למשל חצות, אזמרה (-רפ"ב), ניגונים/מנגנים כשרים, רצוא ושוב, לעבן נאר מיט די הווה און נישט איבערטראכטן וואס ס'איז געווען וכו' וכו'. איך בין זיכער אז דער ראש ישיבה ווייסט בעסער פון מיר...

פארוואס רעדט איר נישט ארום וועגן דעם? איר רעדט אסאך פון התבודדות און דרך הלימוד, וואס איז מיט נאך זאכן? דער רבי איז דאך אן אוצר פון יראת שמים וואס אלעס ליגט ביי אים.
~~~~~~~~~~

נאך א נקודה, דער רבי זאגט "ממני ועד משיח לא יהיה חדשות", פון מיר ביז משיח וועט זיך נישט זיין קיין נייעס, איז דאך קלאר פון דעם וואס ר' נתן זאגט אז דער רבי האט געמיינט אז נאך אים וועט נישט זיין נאך א צדיק ביז משיח.

ר' אברהם ב"ר נחמן האט געזאגט: "עס איז דא איין רבי, און איין תלמיד (ר' נתן) עד ביאת משיח, פון דעמאלט וועט זיין נאר אין א וועג פון "תלמידים יעשו תלמידים", לאור די יסוד אין ברסלב ווייס איך נישט אין וועלכע נקודה אוועק צושטעלן מוהרא"ש? דער צדיק איז דער רבי, דער תלמיד איז ר' נתן, איז וואס איז מוהרא"ש?

המודה בכל לב, אויף פיל הרהורי תשובה און התחלה מחדש ובהתלהבות בעבודת השם בזכות אייערע שיעורים.

נחמן

ירושלים תובב"א

תשובה

בעזהשי"ת- ערב שבת קודש פרשת שופטים, ג' אלול, שנת תשע"ז לפ"ק

לכבוד נחמן נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

איך האב זייער הנאה אז דו ביסט זיך מחזק מיט דעם הייליגן רבינ'ס עצות וואס די עצות וועט משיח אריין ברענגען אין דער וועלט.

דער רבי האט געזאגט (חיי מוהר"ן, סימן רסו): "צווישן מיר און משיח איז נישט דא קיין חילוק, און אלע גוטס וואס משיח וועט אריינברענגען אין דער וועלט, קען איך אויך טון, נאר איין חילוק איז דא, אז משיח וועט מען פאלגן און ביי מיר איז נאך דא א בחירה".

דו פרעגסט מיר פארוואס מען רעדט אין ישיבה נאר פון תורה ותפילה, דער רבי האט דאך נאך אסאך גוטע עצות, פארוואס רעדט מען נישט פון אלע זאכן; קוק וואס דער רבי זאגט (שיחות הר"ן, סימן רפז): "מען דארף גארנישט טון, נאר 'דאווענען לערנען און דאווענען'"; דאס איז דער וועג ווי אזוי מען זאל זיך צוריקקערן צום אייבערשטן. עס איז נישט דא קיין איין תורה אין ליקוטי מוהר"ן וואס דער רבי זאל נישט רעדן פון תורה ותפילה, ווייל ווען א מענטש לערנט יעדן טאג תורה, און ער איז זיך מתבודד, וועט ער זוכה זיין צו ווערן אן ערליכער איד.

ר' אברהם בן רבי נחמן פלעגט זאגן: "דער עיקר דארף מען מחזק זיין א מענטש אז ער זאל מאכן התבודדות, ער זאל רעדן צום אייבערשטן און יעדע זאך פארציילן פארן אייבערשטן, און איינמאל דער מענטש רעדט צום אייבערשטן וועט ער שוין אליינס זוכה זיין צו אלע גוטע זאכן"; דערפאר דארף מען דער עיקר מחזק זיין א מענטש אז ער זאל רעדן צום אייבערשטן און לערנען תורה, און איינמאל ער איז דבוק אינעם אייבערשטן און ער לערנט תורה, וועט ער שוין אליינס זען אלע עצות ווי אזוי ער זאל זיך פירן, און ער וועט צו קומען צו אלע זיינע מדריגות.

בפרט ווען מען ווערט מקורב צום הייליגן רבי'ן דארף מען וויסן אז מען קען נישט זיין מקורב צום רבי'ן נאר אז מען לערנט דעם רבינ'ס ספרים - ליקוטי מוהר"ן, שיחות הר"ן, חיי מוהר"ן, ספורי מעשיות און ספר המידות. חכמינו זכרונם לברכה זאגן (אבות ב, ה): "וְלֹא עַם הָאָרֶץ חָסִיד"; ממילא, אויב מען לערנט נישט דעם רבינ'ס ספרים און מען איז נישט מקיים זיינע הייליגע עצות האט מען נישט קיין שום שייכות מיטן רבי'ן.

רבי נחמן טולטשינער זכר צדיק לברכה האט אמאל געכאפט א היטש (טרעמפ) מיט איינעם יוסל פאראנטשיק; אזוי שמועסנדיג זאגט ער פאר רבי נחמן טולטשינער: "איך האב געקענט דעם רבי'ן", און ר' נחמן טולטשינער האט אים מקנא געווען, נאכדעם איז ער געקומען צו ר' נתן און ער האט אים געזאגט אז ער האט געטראפן א איד יוסל פאראנטשיק וואס ער האט געקענט דעם רבי'ן, זאגט אים ר' נתן: "יוסל פאראנטשיק האט נישט 'געקענט' דעם רבי'ן, ער האט 'געזען' דעם רבי'ן, דו 'קענסט'

דעם רבי׳ן, ווייל דו לערנסט די ספרים פון רבי׳ן״, אזוי ווי דער רבי זאגט (ליקוטי מוהר״ן חלק א׳, סימן קצב): ״פָּנָיו שִׂכְלוֹ וְנִשְׁמָתוֹ נִמְצָאִים בְּתוֹךְ סִפְרוֹ״, די פנים, שכל און נשמה פונעם צדיק געפונט זיך אין זיינע ספרים; קומט אויס אז איינער וואס לערנט די ספרים פונעם הייליגן רבי׳ן, - דער קען דעם רבי׳ן, און ער איז א ברסלב׳ער חסיד. אבער אז מען לערנט נישט די ספרים האט מען נישט קיין שייכות מיטן רבי׳ן.

ווען איך האב פארציילט פאר מוהרא״ש אז מיר האבן געקויפט א בענקל וואס זעט אויס פונקט ווי דעם רבינ׳ס בענקל וואס געפונט זיך אין שול אין מאה שערים און מיר נוצן דאס פאר א כסא של אליהו הנביא, האט מוהרא״ש מיר געזאגט אז איך זאל זאגן פאר יעדן איינעם אז דאס איז די עכטע בענקל פון רבי׳ן, און דאס וואס געפונט זיך אין שול אין מאה שערים איז די נאכגעמאכטע; ווייל אז מען לערנט נישט דעם רבינ׳ס ספרים, און מען האט נישט קיין שיעורים בכל התורה כולה אזוי ווי דער רבי האט געוואלט, מען איז נאר פארנומען צו רעדן א גאנצן טאג פונעם ״רבינ׳ס זאך״ - וואס איז יא ״דעם רבינ׳ס זאך״, און ״דאס איז נישט דעם רבינ׳ס זאך״, קענסטו האבן דעם בענקל, אבער דער רבי איז נישט דארט.

דער רבי האט געזאגט פאר ר׳ נתן: ״ווען דו שרייבסט חידושי תורה און דו קומסט אן צו שרייבן פון ׳אמונה׳ אדער ׳צדיק׳ זאלסטו אויסשפרייטן דעם פענע״; דאס הייסט, דו זאלסט שרייבן אסאך איבער דעם נושא, ווייל חכמינו זכרונם לברכה זאגן (נדרים מא.): ״דְּדָא בֵּיהּ כּוּלָּא בֵּיהּ, דְּלֹא דָא בֵּיהּ מַה בֵּיהּ, דַּעַת קָנִיתָ מַה חָסַרְתָּ דַּעַת חָסַרְתָּ מַה קָנִיתָ״, אויב האט מען אמונה האט מען שוין אלעס, און אז מען האט נישט קיין אמונה האט מען גארנישט.

דערפאר דארף מען אסאך רעדן פון התבודדות און פון לימוד התורה, ווייל דאס איז דער שליסל ווי אזוי מען קומט אן צו אמונה, אזוי ווי דער רבי זאגט (ליקוטי מוהר״ן, חלק ב׳, סימן מד): ״הָאֱמוּנָה תּוֹלָה בְּפֶה שֶׁל אָדָם״, אזוי ווי עס שטייט אין פסוק (תהלים פט, ב): ״אוֹדִיעַ אֱמוּנָתְךָ בְּפִי, הַיְנוּ עַל יְדֵי שֶׁמְּדַבְּרִין הָאֱמוּנָה בַּפֶּה, זֶהוּ בְּעַצְמוֹ אֱמוּנָה, וְגַם עַל יְדֵי זֶה בָּאִים לֶאֱמוּנָה״, און ווי מער א מענטש געוואוינט זיך צו צו רעדן פונעם

אייבערשטן, און צום אייבערשטן - ווערט ער איינס מיטן אייבערשטן, און דער אייבערשטער איז אים מוחל אויף אלע זיינע עבירות, אזוי ווי דער רבי זאגט (ספר המדות, אות אמונה, סימן לג): "עַל-יְדֵי אֱמוּנָה, הַקָּדוֹשׁ-בָּרוּךְ הוּא יִסְלַח לְךָ עַל כָּל עֲווֹנוֹתֶיךָ", ווען א מענטש האט אמונה און ער גלייבט אינעם אייבערשטן, איז אים דער אייבערשטער מוחל אויף אלע זיינע עבירות.

דער רבי האט געזאגט (שיחות הר"ן, סימן לג): "ביי די וועלט איז אמונה א קלייניקייט, אבער ביי מיר איז דער עיקר אמונה"; און ווען דער רבי האט זיך אריין געצויגן קיין אומאן, האט דער רבי געהאלטן אין איין רעדן נאר פון אמונה; ווייל ווען א מענטש האט אמונה, ער ווייסט אז אלעס איז דער אייבערשטער, און קיין שום זאך פירט זיך נישט אליין, נאר דער אייבירשטער איז מְמַלֵּא כָּל עַלְמִין וְסוֹבֵב כָּל עַלְמִין, אֵין שׁוּם מְצִיאוּת מִבַּלְעָדֶיךָ יִתְבָּרַךְ כְּלָל, איז אים אלעס פיין און אלעס גוט.

דאס וואס דו פרעגסט אז דער רבי האט געזאגט: "מִמֶּנִּי עַד מָשִׁיחַ, כְּבָר לֹא יִהְיֶה חֲדָשׁוֹת", און דאס מיינט אז עס וועט מער נישט זיין נאכן רבי'ן קיין צדיקים; חס ושלום נאך צו זאגן אזא ווארט בשם ר' נתן, דאס איז ממש כפירות, ווייל חכמינו זכרונם לברכה זאגן (יומא לח.): "אָמַר רַבִּי חִיָּיא בַּר אַבָּא אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: אֵין צַדִּיק נִפְטָר מִן הָעוֹלָם עַד שֶׁנִּבְרָא צַדִּיק כְּמוֹתוֹ", נאך זאגן חז"ל (שם): "וְאָמַר רַבִּי חִיָּיא בַּר אַבָּא אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: רָאָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁצַּדִּיקִים מוּעָטִין - עָמַד וְשָׁתְלָן בְּכָל דּוֹר וָדוֹר". איז ווי קען מען זאגן אז עס איז נישט דא קיין צדיקים אין יעדן דור? ווען חז"ל זאגן (חגיגה יב:) אז די וועלט שטייט נאר אויף צדיקים, און נאך זאגן זיי (סנהדרין צז:) אז אין יעדע דור זענען דא ל"ו צדיקים וואס זענען דבוק אינעם אייבערשטן, און זיי זענען זיך מוסר נפש פאר אידישע קינדער.

אנשטאט צו רעדן אין ברסלב פון די עצות וואס דער רבי געבט אונז, פון רעדן צום אייבערשטן און פונעם סדר דרך הלימוד, שטייט מען און מען רעדט נאר אז מען דארף אכטונג געבן פון מפורסמים של שקר; ליצי ליצנות, א בושה און א חרפה אז

מען מאכט אוועק אלע ערליכע אידן, און דאס איז גורם אז מענטשן זענען ברוגז אויף ברסלב וכו'.

מיר האט געצויגן צו ברסלב פון ווען איך בין געווען א קינד, איך פלעג אייביג מקנא זיין די ברסלב'ער אידן, איך האב געוואוסט אז זיי זענען די באהאלטענע צדיקים אין אונזער דור, אבער עס פלעגט מיר שטערן געוויסע זאכן וואס דאס האט מיר מרחק געווען אלע יארן פון ברסלב, ביז איך האב זוכה געווען צו טרעפן מוהרא"ש זכרונו לברכה, און איך האב געזען אז אלע זאכן וואס האט מיר געשטערט איז נישט געווען אין היכל הקודש.

איינע פון די זאכן וואס האט מיר זייער געשטערט איז געווען, אז נאך זייענדיג א בחור ווען האב איך געטראפן ברסלב'ער אידן, פלעג איך זייער הנאה האבן צו שמועסן מיט זיי פון תכלית און פון התבודדות, און יעדעס מאל ווען איך האב געהערט פון זיי גוטע התחזקות פון רבי'ן, פלעג איך זאגן אז איך האב געזען די זעלבע התחזקות פון הייליגן רבי אלימלך פון ליזענסק זכותו יגן עלינו, און פון הייליגן צאנזער רב זכותו יגן עלינו, און יעדעס מאל פלעגט מען דאס אוועקמאכן מיט א ביטול, כאילו עס איז גארנישט דא אויסערן רבי'ן, און דאס פלעגט מיר זייער באדערן - פארוואס זיי מאכן אוועק אלע פריערדיגע צדיקים, און דאס איז געווען איינע פון מיינע עיקר מניעות נישט צו ווערן מקורב צום רבי'ן.

ביז דער אייבערשטער האט אויף מיר רחמנות געהאט, און איך בין אנגעקומען אין היכל הקודש, און געהערט ווי מוהרא"ש זכרונו לברכה זאגט נאך ביי יעדע שיעור פון אלע צדיקים, האב איך זיך געפרייט אז איך האב געטראפן א פלאץ פון אמת, א פלאץ וואו מען איז מכבד ערליכע אידן, און א פלאץ וואו מען איז צוגעקלעבט צו יעדע צדיק.

ר' נתן האט אמאל געזאגט: "איך פיר א שענערע טיש פון רבי'ן", און ווען דעם רבי'נ'ס טאכטער אדל האט דאס געהערט, האט זי געפרעגט ר' נתן צי ער האט טאקע אזוי געזאגט, האט ר' נתן געזאגט: "יא, מיין טיש איז שענער פון רבי'נ'ס, טיש אבער

אלעס איז בזכות דעם רבי׳ן״; דערפאר, אז דו שרייבסט כאילו עס איז נייע זאכן, און דער רבי האט דאך געזאגט: ״מִמֶּנִּי עַד מָשִׁיחַ, כְּבָר לֹא יִהְיֶה חֲדָשׁוֹת״, וויל איך דיר זאגן, אז אלעס וואס מוהרא״ש האט גערעדט און געשריבן, איז אלעס פון רבי׳ן, און עס איז גארנישט קיין נייע זאכן.

דער אייבערשטער זאל העלפן אז דו זאלסט מצליח זיין אין אלע דיינע וועגן.

...

~~~~~~~~~~

(#35)

שאלה

שלום וברכה לכבוד הראש ישיבה שליט"א,

שוין אסאך יארן וואס איך פאר קיין מאנסי צו דעליווערן פאר מיין ארבעט, און ווען איך ווער הונגעריג קויף איך אין איין עפעס צו עסן אין גראסערי. אבער בערך צען יאר צוריק ווען עס האט פאסירט די שרעקליכע טראגעדיע אז א גראסערי אין מאנסי האט לא עלינו פארקויפט טריפה פלייש און איך בין געווען אין געשעפט יענע צייט. האט עס מיך זייער ווי געטון.

יענע וואך האט מוהרא"ש זצ"ל גערעדט פון דעם אז מען דארף זייער אכטונג געבן אויף כשרות ובפרט אויף שחיטה. זייט יענע שיעור בין איך מקפיד צו עסן נאר פון בעלז שחיטה, און איך האב נישט געגעסן פליישיג ביי קיינעם נישט, אפילו ביי מיינע עלטערן.

איך האב נישט געהאט דעם ראש ישיבה וואס זאל מיך זאגן אז וואס איך טו איז נישט גערעכט, איך האב עס געטון לשם שמים אן שכל. יעצט הער איך אויס אייערע שיעורים און איך קען מיך נישט א עצה געבן צו וויסן וואס צו טון.
~~~~~~~~~~

אפשר קען דער ראש ישיבה געבן אן הדרכה וואס איז שוה לכל נפש. זאל מען עסן ביי יעדע משפחה? ביי יעדע שמחה וואס איך גיי? אדער נאר ביי עלטערן? אויך וויל איך וויסן צי דארף מען פרעגן פאר מ'עסט פון וועלכע שחיטה עס קומט?

אסאך מאל, ווי למשל יו"ט, קען אנקומען אפילו ביי עלטערן אזעלכע פלייש וואס נישט די מאמע האט געקאכט נאר עס קען קומען פין א צוגעקומענע משפחה וואס איז נישט מקפיד, נאר קויפט די ביליגסטע אין געשעפט.

יישר כח פאר אייער ענטפער.

עזרא

תשובה

בעזרת ה׳ יתברך - יום ב׳ פרשת כי תצא, ו׳ אלול, שנת תשע״ז לפרט קטן

לכבוד עזרא נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

אשריך ואשרי חלקך אז דו האסט זיך געמאכט א גדר אז דו עסט נישט קיין פלייש סתם פון געשעפט וכו׳, דו עסט נאר פלייש פון א ערליכע קהלה; מען דארף זייער אכטונג געבן וועלכע הכשר מען עסט, בפרט ווען עס קומט צו פלייש, וואס דארט דארף מען זייער אכטונג געבן. דער רבי זאגט (ליקוטי מוהר״ן, חלק א׳, סימן לז): ״גַּם עִקַּר חֶסְרוֹן הַפַּרְנָסָה שֶׁנִּתְמַעֵט בַּדּוֹרוֹת הַלָּלוּ, אֵין זֶה אֶלָּא עַל יְדֵי הַשּׁוֹחֲטִים שֶׁאֵינָם מְהֻגָּנִים״, דאס וואס עס איז נישט דא קיין פרנסה אין אונזערע דורות, דאס קומט דורך נישט ערליכע שוחטים.

איך געדענק ווען עס איז געווען די שרעקליכע מעשה אין מאנסי, אז א איד האט פארקויפט טריפה׳נע פלייש מיט א הכשר רחמנא לצלן, בין איך געגאנגען פרעגן

מוהרא״ש זכרונו לברכה וואס איך זאל טון, וואסערע שחיטה איך זאל עסן, האט מיר מוהרא״ש געזאגט אז איך זאל קויפן פלייש נאר פון סאטמאר, און אזוי פיר איך זיך.

איינער פרעגט מוהרא״ש אין שאלות ותשובות ברסלב (מכתב שנא), וואסערע פלייש זאל ער קויפן דא אין אמעריקא, און מוהרא״ש ענטפערט אים: ״פה בארצות הברית ההכשר הכי טוב בבשר, זה מקהילת סאטמאר וכו׳״, און מוהרא״ש ענדיגט צו דעם בריוו: ״ותהלה לאל כאן בארצות הברית יש הכשרים מאד מאד טובים, של רבנים יראי השם״.

דיין מנהג אז דו עסט נאר פלייש פון א ערליכע קהלה איז זייער גוט, אבער דאס וואס דו שרייבסט מיר אז דו עסט נישט קיין פלייש ביי דיינע עלטערן, דאס איז נישט גערעכט; נאך אביסל וועסטו חתונה מאכן דיינע קינדער, און ווען זיי וועלן קומען צו דיר אויף שבת וכדומה, וועט דיר באדערן אז זיי וועלן נישט וועלן עסן ביי דיר וכו׳.

מען רעדט נישט פון איינער וואס זיינע עלטערן היטן נישט קיין תורה ומצוות, דאס איז עפעס אנדערש (אויך ביי אזא פאל דארף מען זייער אכטונג געבן ווי אזוי מען זאגט עס פאר די עלטערן, ואין כאן המקום להאריך), אבער אז דו האסט ערליכע עלטערן, דארפסטו זייער אכטונג געבן זיי צו מכבד זיין; דו קענסט זיך נישט פארשטעלן ווי גרויס די מצווה פון כיבוד אב ואם איז. חכמינו זכרונם לברכה זאגן (קידושין ל:): ״שְׁלשָׁה שֻׁתָּפִין הֵן בְּאָדָם, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, וְאָבִיו וְאִמּוֹ, בִּזְמַן שֶׁאָדָם מְכַבֵּד אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ, אוֹמֵר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, מַעֲלֶה אֲנִי עֲלֵיהֶם כְּאִילוּ דַּרְתִּי בֵּינֵיהֶם וְכִבְּדוּנִי״, ווען א מענטש איז מכבד טאטע מאמע, זאגט דער אייבערשטער: ״איך רעכן עס כאילו ער איז מיך מכבד״.

דערפאר ווען דו קומסט צו דיינע עלטערן זאלסטו נישט זיין אפגעטיילט, נאר זאלסט זיין א חלק פון די משפחה; דאס איז דער גרעסטער חינוך פאר דיינע קינדער - ווען זיי זעען ווי זייער טאטע האט זיינע חומרות און מנהגים, אבער ווען מען גייט צום זיידן ווערט אלעס אוועק געלייגט, און מען איז מכבד טאטע מאמע. אז דו וועסט

זיך אזוי פירן וועלן דיינע קינדער דיך אויך מכבד זיין, און דו וועסט האבן נחת פון זיי.

דער אייבערשטער זאל העלפן אז דו זאלסט מצליח זיין אין אלע דיינע וועגן.

א כתיבה וחתימה טובה און א גוט געבענטשט יאר.

...

~~~~~~~~~~

(#36)

שאלה

לכבוד דער ראש הישיבה שליט"א,

קודם כל וויל איך זיך באדאנקען פאר די חיזוק וואס איך האב פונ'ם ראש הישיבה'ס דרשות. איך מיז מודה זיין אז זייט איך האב אנגעהויבן הערן דעם ראש הישיבה, האב איך זיך אסאך פארבעסערט אין אסאך זאכן.

איך בין א בחור אין ארץ ישראל, און אזוי ווי איך הער דעם ראש הישיבה'ס דרשות, ווייס איך אז דער ראש הישיבה פארשטייט זייער פיין וואס עס טוט זיך אפ ביי די בחורים אין א"י, אבער זייט איך האב אנגעהויבן הערן דעם ראש הישיבה בין איך געווארן אסאך בעסער

איך האף ב"ה צו קומען דאס יאר די ערשטע מאל קיין אומאן, איך האב אסאך מאל געהערט אז דער ראש הישיבה זאגט אז דער ברסלב'ער רבי האט געזאגט פאר זיין טאכטער אז ווען ער וועט אוועק גיין פון די וועלט וועט ער איר הערן פונקט ווי איך הער יעצט פון א צווייטע צימער. האב איך א קשיא, צי ווען מען גייט צום ציון דארף מען רעדן הויך צום רבי'ן, אדער שטיל איז אויך גיט? ווייל ווען די טאכטער האט גערעדט פון די צווייטע צימער האט זי זיכער גערעדט הויך.
~~~~~~~~~~

איך דריי זיך ארום מיט דעם ספק שוין א שטיק צייט, און איך וואלט מיך זייער געפריידט אויב דער ראש הישיבה וואלט אראפ גענומען פון זיין צייט מיך צו ענטפערן.

אויך וויל איך וויסן וואס נאך איך דארף זיך צו פירן ווען איך פאר צו אומאן.

א גרויסן ש'כח פאר אלעס, א כתיבה וחתימה טובה און אסאך הצלחה.

מאיר

תשובה

בעזרת ה׳ יתברך - יום ב׳ פרשת כי תצא, ו׳ אלול, שנת תשע״ז לפרט קטן

לכבוד מאיר נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

איך פריי מיר זייער צו הערן אז דו קומסט דאס יאר קיין אומאן אויף ראש השנה צום הייליגן רבי׳ן; דער רבי האט געזאגט (חיי מוהר״ן, סימן תג): ״הָרֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁלִּי עוֹלֶה עַל הַכֹּל״, מיין גאנצע זאך איז ראש השנה, קיינער טאר נישט פעלן; ווען מען איז זוכה צו הערן דעם קול פון רבי׳ן, די עצות פון הייליגן רבי׳ן, איז מען זוכה אז מען הייבט אן לעבן מיטן אייבערשטן, מען ווייסט אז דער אייבערשטער איז דא - מיט מיר, ביי מיר און נעבן מיר, מען לעבט מיט אמונה, מען חנפ׳עט מער נישט קיין שום מענטש, נאר וואס מען דארף בעט מען פונעם אייבערשטן.

אין שיחות הר״ן (סימן קנו) ברענגט ר׳ נתן: ״כְּשֶׁהָיָה בְּאוּמַאן, שָׁמַע בְּבֵיתוֹ קוֹל שֶׁל הַצּוֹעֲקִים עַל הַבֵּית עָלְמִין, עַל קִבְרֵי אֲבוֹתָם, שֶׁדַּרְכָּם לִצְעֹק וּלְהִתְפַּלֵּל שָׁם בְּקוֹל מַר כַּנָּהוּג, וּפַעַם אַחַת שָׁמַע אִשָּׁה אַחַת שֶׁהָיְתָה צוֹעֶקֶת שָׁם עַל קֶבֶר אָבִיהָ, אָבִי, אָבִי, בְּקוֹל מַר מְאֹד, וּבִתּוֹ תְּחִיֶּה הָיְתָה עוֹמֶדֶת אֶצְלוֹ אָז, עָנָה וְאָמַר לָהּ, הָאִשָּׁה הַזֹּאת צוֹעֶקֶת בְּכַוָּנָה הֵיטֵב אָבִי אָבִי, אֲבָל אָבִיהָ אֵינוֹ בְּכָאן כְּלָל״, ווען דער רבי איז געווען אין אומאן האט ער געהערט ווי מען שרייט אויפן בית החיים ביי די קברים פון די עלטערן וכו׳, איינמאל האט דער רבי געהערט ווי א פרוי שרייט ביי דער קבר פון איר טאטע, זי האט

געשריגן טאטע! טאטע! מיט א וויינעדיגע קול, האט דער רבי געזאגט פאר זיין טאכטער: "דו הערסט ווי די פרוי וויינט אזוי שטארק, אבער קיינער הערט איר נישט אויס, ווייל איר טאטע איז בכלל נישט דא", וְאָמַר אָז: אֲבָל אֵצֶל הַצַּדִּיק אֵין צְרִיכִים לַחֲשׁשׁ עַל זֶה שֶׁמָּא אֵינוֹ שָׁם, כִּי מִיתַת הַצַּדִּיק הוּא רַק כְּמוֹ מִי שֶׁיּוֹצֵא מֵחֶדֶר לְחֶדֶר אַחֵר, וְהִמְשִׁיל אָז לְבִתּוֹ עַל עַצְמוֹ, כְּמוֹ שֶׁאֲנִי עַתָּה בְּחֶדֶר זֶה, וְאַחַר כָּךְ אֲנִי יוֹצֵא מֵחֶדֶר זֶה וְנִכְנָס לַחֶדֶר הַשֵּׁנִי, וְסוֹגֵר הַדֶּלֶת אַחֲרַי, אִם אַתָּה תָּבוֹא אֵצֶל הַדֶּלֶת, וְתִצְעַק אָבִי אָבִי וְכוּ׳, לֹא אֶשְׁמַע דְּבָרֶיךָ?! אבער ווען מען קומט צו א קבר פון א צדק איז נישט אזוי, און דער צדיק איז יא דארט און הערט זיך צו, ווייל ווען א צדיק גייט אוועק פון דער וועלט איז אזוי ווי איינער גייט ארויס פון איין שטוב צום צווייטן שטוב, און דער רבי האט געזאגט פאר זיין טאכטער: "פונקט אזוי ווי ווען איך גיי אריין אין א צווייטע שטוב, און דו וועסט שרייען טאטע, וועל איך דיר זיכער הערן, אזוי וועט זיין ווען איך וועל אוועק גיין פון דער וועלט, אז דו וועסט קומען צו מיין קבר, און דו וועסט שרייען טאטע, וועל איך דיך הערן און איך וועל דיר העלפן".

ר׳ נתן שרייבט ווייטער: "כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה נִשְׁמַע מִפִּיו הַקָּדוֹשׁ כַּמָּה פְּעָמִים, שֶׁרָמַז לְכָל אֶחָד וְאֶחָד כַּמָּה גְּדוֹלָה הַמַּעֲלָה שֶׁל מִי שֶׁיִּזְכֶּה לָבוֹא עַל קִבְרוֹ הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, כִּי בְּוַדַּאי יִשְׁמַע דְּבָרָיו, וְיַעֲזֹר וְיוֹשִׁיעַ לוֹ בְּכָל מַה דְּאֶפְשָׁר", אז דער רבי האט זייער אסאך מאל געשמועסט מיט אונז, און אונז מרמז געווען אז ווען מען וועט קומען צו זיין ציון וועט ער הערן ווי מיר בעטן וכו׳, און ער וועט אונז העלפן מיט אלעס; דער רבי הערט אויך אן א קול, דער עיקר עס זאל זיין מיט אן אמת.

דערפאר, וואויל איז דיר אז דו ביסט זוכה צו קומען קיין אומאן אויף ראש השנה, דער אייבערשטער זאל דיר העלפן אז דו זאלסט אויס פועל׳ן פאר דיר א שידוך, דער רבי זאגט (לקוטי מוהר״ן, חלק ב׳, סימן פט) אז דער צדיק איז דער שדכן; אויך האט דער רבי פארציילט (חיי מוהר״ן, סימן פד) אז ער האט זיך גע׳חלומ׳ט ווי ער פרעגט אויבן אין הימל וואס ער זאל טון פאר פרנסה, האט מען אים געענטפערט: "דיין פרנסה איז, אז דו וועסט זיין א שדכן"; דערפאר, ווען מען קומט קיין אומאן דארף מען זען אויס צו ניצן די צייט צו מתפלל זיין ביים ציון, פאר זיך, פאר די משפחה און פאר גאנץ כלל ישראל.

דער אייבערשטער זאל העלפן אז דו זאלסט מצליח זיין אין אלע דיינע וועגן.

א כתיבה וחתימה טובה און א גוט געבענטשט יאר.

...

~~~~~~~~~~

(#38)

שאלה

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

קודם כל וויל איך זיך באדאנקען אויף די אלע שיעורים וואס איז מיר זייער מחזק סיי אין לימוד התורה און סיי צו רעדן צום אייבערשטן.

איך האב געלערנט אין א ישיבה גדולה אין אמעריקע, און איך האב געהייסן א מתמיד און א גוטער בחור. איך האב טאקע געלערנט פלייסיג, אבער איך האב אייביג געטראכט אז עס איז צו שווער, און איך האב געהאפט אז עס זאל זיך מאכן א געלעגנהייט ווען איך וועל קענען אלעס אויפגעבן. אבער זייט איך האב אנגעהויבן הערן די שיעורים האב איך אנגעהויבן באקומען א נייע בליק אויפ'ן לעבן, איך האב אנגעהויבן צי שעצן יעדע גוטע זאך וואס איך טו. אידישקייט איז געווארן געשמאק ב"ה, א גרויסן דאנק.

יעצט צו מיין שאלה, זייט איך בין מקורב געווארן צום רבי'ן בין איך זייער געשטיגן, אין איך וויל שטארק גיין צים רבי'ן אויף ראש השנה. איך האב געפרעגט מיין טאטע, האט ער מיך געזאגט: קענסט טון וואס דו ווילסט, אבער אז דו פרעגסט מיר זאג איך דיר אז עס גייט מיר ווייטוען. מיין טאטע האט א שוואכע הארץ. ער האט שוין געהאט א הארץ אטאקע ל"ע. איך האב אסאך מתפלל געווען איך זאל קענען פארן, איך האב אפי' שוין געקויפט א טיקעט.

וויל איך וויסן אויס דער רבי האט געוואלט אז מען זאל פארן אפי' ווען עס גייט מצער זיין דעם טאטן, און צי ביי מיין פאל זאל איך פארן אדער נישט
~~~~~~~~~~

יישר כח

שלום

תשובה

בעזרת ה׳ יתברך - יום ב׳ פרשת כי תצא, ו׳ אלול, שנת תשע״ז לפרט קטן

לכבוד שלום נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

מצוות כיבוד אב ואם איז פון די גרעסטע מצות, און דאס איז חמורות שבחמורות (ירושלמי פאה א, א), אבער דו דארפסט פארשטיין אז ווען עס קומט ראש השנה, דעמאלט איז מען דן דעם מענטש - אים מיט זיין משפחה, מִי יִחְיֶה וּמִי יָמוּת, מִי בַמַּיִם וּמִי בָאֵשׁ וְכוּ׳, אלעס וואס פאסירט דורכן יאר שרייבט מען אן ראש השנה, אזוי אויך שרייבט מען אן דעם בודזשעט פונעם גאנצן יאר, אזוי ווי חכמינו זכרונם לברכה זאגן (ביצה טז.).

ווען עס ווארט פאר א מענטש א שווערער משפט נעמט מען דעם גרעסטן לויער וואס עס איז נאר דא, ווער רעדט נאך אויב עס ווארט פארן מענטש א משפט פון טויט שטראף, נעמט מען דעם גרעסטן לויער וואס איז נאר דא אין די גאנצע וועלט, אפילו עס זאל קאסטן אסאך געלט, וועט מען אלעס טון צו באקומען דעם לויער וואס ער קען אפשר ראטעווען דעם מענטש; דאס זעלבע איז ווען עס קומט ראש השנה דעם גרויסן יום הדין, וואס וְכָל בָּאֵי עוֹלָם יַעַבְרוּן לְפָנֶיךָ כִּבְנֵי מָרוֹן, כְּבַקָּרַת רוֹעֶה עֶדְרוֹ, מַעֲבִיר צֹאנוֹ תַּחַת שִׁבְטוֹ, כֵּן תַּעֲבִיר וְתִסְפֹּר וְתִמְנֶה וְתִפְקֹד נֶפֶשׁ כָּל חָי, וְתַחְתֹּךְ קִצְבָה לְכָל בְּרִיּוֹתֶיךָ. וְתִכְתֹּב אֶת גְּזַר דִּינָם - דארף דאך א מענטש טון אלעס אויף דער וועלט צו באקומען א גוטער לויער, איינער וואס וועט אים העלפן ניצול ווערן פון די שלעכטע גזירות.

דער רבי - ער איז דער גרעסטער לויער וואס איז דא אויף דער וועלט, אזוי ווי ער האט געזאגט (חיי מוהר"ן, סימן תה): "הָרֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁלִּי הוּא חִדּוּשׁ גָּדוֹל, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹדֵעַ שֶׁאֵין הַדָּבָר הַזֶּה בִּירֻשָּׁה מֵאֲבוֹתַי, רַק הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נָתַן לִי זֹאת בְּמַתָּנָה, שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ מַהוּ ראש הַשָּׁנָה; לֹא מִבָּעְיָא אַתֶּם כֻּלְּכֶם בְּוַדַּאי תְּלוּיִין בְּראשׁ הַשָּׁנָה שֶׁלִּי, אֶלָּא אֲפִלּוּ כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ תָּלוּי בְּראשׁ הַשָּׁנָה שֶׁלִּי".

דערפאר פארן מיר צום רבי'ן אויף ראש השנה, אז דער רבי זאל זיין אונזער לויער, און מליץ זכות זיין פאר אונז, אז מיר זאלן האבן א יאר מיט ישועות, א יאר מיט רפואות, א יאר מיט אלע גוטע זאכן.

דיינע עלטערן ווילן נישט דו זאלסט פארן ווייל זיי ווייסן נישט וואס אומאן איז, זיי מיינען אז אומאן איז א פלאץ פון הוללות, א פלאץ פון לייכטזיניגע מענטשן וכו' וכו'; ווייל ליידער איז ארויס א שלעכטע נאמען אויפן הייליגן רבי'ן, כאילו עס איז א מקום פון קלי הדעת, דערפאר זענען עלטערן זייער דערשראקן ווען זיי הערן אז זייער קינד וויל פארן קיין אומאן, ווייל קיינער וויל נישט אז זיין קינד זאל זיך דרייען אין א פלאץ פון מענטשן וואס זענען הפקר וכו', איך בין זיכער אז דו וואלסט אויך מורא געהאט ווען דו ווערסט געוואויר אז דיין זון דריידט זיך אויף א פלאץ וואס מען רעדט אויף זיי לשון הרע.

דער רבי האט פארציילט (סיפורי מעשיות, מעשה ז' - מזבוב ועכביש) אז פאר זיין נשמה איז אראפ געקומען אויף דער וועלט האט דער ס"מ געשריגן: "אויב די נשמה קומט אראפ אויף דער וועלט פארוואס האסטו מיך באשאפן?" האט מען אים געענטפערט: "די נשמה מוז אראפקומען אויף דער וועלט, דו גיי און זיך דיר אן עצה", איז ער אוועק געגאנגען און ער איז צוריק געקומען מיט אן אלטיטשקן, און זיי האבן געלאכט און געזאגט אז זיי האבן שוין אן עצה; און דאס איז די עצה פונעם ס"מ - ער לאכט אפ פון רבי'ן.

עס איז באוואוסט אז ר' נתן האט געהאט שרעקליכע רדיפות פון זיין טאטע, עד כדי כך, אז זיין טאטע האט צוגערעדט ר' נתן'ס ווייב אז זי זאל זיך גט'ן פון זיין זון -

ר׳ נתן; מען האט שוין געהערט אז א טאטע זאל אהיים נעמען זיין טאכטער וכו׳, אבער אז א טאטע זאל צו רעדן זיין שנור זי זאל אפלאזן זיין אייגן זון - דאס איז נישט געהערט געווארן, און שפעטער פלעגט ער רופן זיין זון ״ר׳ נתן״ מיט א ר׳, און ר׳ נתן איז נישט געווען באקוועם אז זיין טאטע רופט אים ר׳, פלעגט ער זאגן פאר זיין טאטע: ״פארוואס רופסטו מיר ר׳ נתן?״ האט אים זיין טאטע געזאגט: ״וואס זאל איך טון, דו ביסט דער איינציגסטער זון וואס איז מיר מכבד״.

זעט מען פון דעם, אז אפילו אין אנהייב האט מען מניעות פון די עלטערן, און זיי שרייען אז זיי ווערן קראנק פון דיר ווייל דו ביסט א ברסלב׳ער, אבער אויב מען איז זיי מכבד, מען פאלגט דעם רבי׳ן און מען פירט זיך מיט דרך ארץ, וועסטו זען אז אלעס וועט זיך איבערדרייען לטובה.

דערפאר זאלסטו זען צו קומען צום הייליגן רבי׳ן אויף ראש השנה; זאג פאר דיינע עלטערן אז דו פארסט מתפלל זיין פאר דיר און פאר דיין משפחה, און זאג זיי אז דו וועסט אסאך מתפלל זיין פאר זיי, פאר זייער געזנט וכו׳.

דער אייבערשטער זאל העלפן אז דו זאלסט מצליח זיין אין אלע דיינע וועגן.

א כתיבה וחתימה טובה, און א גוט געבענטשט יאר.

...

~~~~~~~~~~
~~~~~~~~~~